

Holy Bible

Aionian Edition®

Luka
Ludari Luke

Holy Bible Aionian Edition ®

Luka
Ludari Luke

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0 International, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 4/18/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0
Pioneers.org, 2019

Formatted by Speedata Publisher 5.1.9 (Pro) on 6/3/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously
AionianBible.org

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Prefaťă

Ludari at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of *eternal punishment*. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Ludari at AionianBible.org/History

- 06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoa Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
- 05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
- 08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
- 08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
- 10/20/24 - Gospel Primer handout format.
- 11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
- 01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
- 03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
- 05/04/25 - 393 translations now available in 175 languages.
- 05/27/25 - 462 translations now available in 229 languages.

Cuprins

NOUL TESTAMENT

Luka	1
------------	---

ANEXĂ

- Ghidul Cititorului
- Glosar
- Hărți
- Destin
- Ilustrații, Doré

NOUL TESTAMENT

Isusu sa rugat: "Tato, oprostjaštalje k nu štije če fače!"
Vuastja atunča arunkat kockă š aša podjelaštje cualjilje alu Isusuluj änträ jej.
Luka 23:34

Luka

1 Poštovani Teofile, kašă kum šti, mulc lumje adat tot dâla jej s skrije izvješeće d stvarur karje Dimizov afukut än vrijamja anuastră, baš kašă kum skrije än Sväntă pismă. Askris aja če nuavă azăs ālja karje avizut stvarurlja d āncipjală š karje rubja Bună vorbă. Š jo pažljivo amproučit aštja tuatje događajurje. Jo agändit k arfi binje tot s skriuv p rānd, **4** aša osă fi siguran k aja če jej ta ānvăcat istina. **5** Känd caru Herod avladit p Judeja, afoſt njeki pop karje s kjamă Zaharija. Jel pripadnja alu skupinej d popje karje s kima skupina alu Abije. Mujarja alu Zaharije afost isto dän familija alu popilor. Ja s kima Elizabeta. **6** Amiždoj irja pravedni la Dimizov š uvjek askulta tot aja če Domnu azapovidit än zakonu alu Mojsije. **7** Ali na vut kupil daja če Elizabeta afost štjarpă, a amiždoj irja mult bătrnj. **8** Udată, Zaharija š popilje än skupina aluj služašte än Hram. **9** Običaju alu popilor afost s arunče kocka tuată zuva kum akulijida činje osă utrje än Svetište alu Domnuluj än Hram š činje osă apringă tămăja. Una zuvă akuljes p Zaharija s apringă tămăja. **10** D vrijamjaja mult lumje s ruga än dvorišta alu Hramuluj. **11** Atunča alu Zaharija sa ukazăt andelu alu Domnuluj. Astat p partja alu dăraptej la žrtveniku d tămăja. **12** Känd Zaharija avizut p andelu, jel mult sa spirjat. **13** A andelu ja zăs: "Na vja frikă, Zaharija! Dimizov auzăt rugala ata: Elizabeta, mujarja ata, osă c fakă bijat. Š osă I kjem Ivan. **14** Osă c fije drag š t veselješt š mulcă osă s radujaskă kănd s fičja jel. **15** Kupilu alu vostru osă fije marje la intja alu Domnuluj. Jel nusă bja nič vin nič altje bjarje lјutje. Osă fije pljin d Suflijetu alu Sväntuluj još kănd fi än burtă. **16** Jel osă okrinjaskă p multje Izraelcurj la Domnu, Dimizov alor. **17** Isti suflijet karje ja dat snagă alu Ilije osă fije än bijatu alu tov s pripimaskă p narodu d vinjala alu Domnuluj. Osă okrinjaskă inimilje alu tatiile kătri kupi š nagovorjaskă p ālja karje nu skultă p Dimizov s primjaskă mudrost alu ālja karje askultă." **18** Zaharija azăs alu andeluj: "Kum s štjuv k s dogodjašte aja? Š jo š mujarja amja ištem već bătărni." **19** P aja andelu ja zăs: "Jo sănt Gabrijel. Amvinjitet dâla prijestolje alu Dimizov. P minje atrimjes la tinje s c aduk asta bună vorbă. **20** Jakă, da akuma osă rämăj mut š nusă poc s rubještj tot pânlă zuvaja pând s nu dogodja aja, daja če naj krizut än vorbilje alji mjalje, karje osă ispunjaskă d vrijamje alor." **21** Än vrijamjaja narodu aštiptat p Zaharija š na razumit dâče atăta sa zabuvit än Svetište. **22** Känd jel napokon aišăt, na putut nimik s lji zăkă š s lja udă.

Känd lumja avizut aja, š znakurlje karje lja dat ku mănilje, ashvatit k jel avut vizije än Svetište. **23** Känd azavršăt zuvilje alu Zaharija s lukrjază kašă popa än Hram, sa tors akas. **24** Dăpă duavă trje zălje, mujarja aluj Elizabeta arămas grja, š činč lunj na išăt dän kasă. Ja azăs: **25** "Ašă Domnu sa pobrinit d minje š askinit rušunja dăpă minje la intja alu lumje daja če na putut s am kupi." **26** Känd Elizabeta irja grja šasă lunj, Dimizov atrimjes p andelu Gabrijel än sat Nazaret än regija Galileja, **27** la djevičă karje zaručita dăpă om karje s kjamă Josip. Jel irja d sămânca alu caru David, a djevica s kima Marija. **28** Gabrijel avinjitet š azăs alu je: "Zdravo! Domnu ku tinje. Dimizov ta kuljes!" **29** P aja Marija sa uznemirit š na razumit če andelu avrut s zăkă ku pozdravula. **30** Andelu azăs: "Na vja frikă, Marija. Tu ješt aja p karje Dimizov akuljes! **31** Jakă osă fi grja š osă fač fičor p karje osă I kjem Isusu. **32** Jel osă fije marje š osă s kjamje Bijatu alu Maj marje Dimizov. Domnu Dimizov osă idja autoritet s fije car kum Dimizov aobečit alu David, sămânca aluj. **33** Osă vladjaskă p sămânca alu Jakov zauvjejk š cara aluj nikad nusă prestanjaskă." (aiōn g165) **34** Marija ańtrijabă p andelu: "Ali kum? Jo još nam fost ku omu." **35** Andelu Gabrijel ja zăs: "Suflijetu alu Sväntuluj osă s slabuadje p tinje š sâla alu Maj marje Dimizov osă t ańviljaskă. Š daja kupilu karje I fiča osă fije svănt š osă s kjamje Bijatu alu Dimizov. **36** Jakă, Elizabeta, rođakinja ata, aša bătărñă isto duče fičor. Aja ista mujarje, d karje arubit k nu puatje s ajbje kupi, a grja je d šasă lunj. **37** K alu Dimizov nimika nuje nemoguće!" **38** Marija azăs alu Gabrijel: "Jakă, argata sănt alu Domnuluj. S fije kum tu zăč!" Š Gabrijel aplikat dăla ja. **39** Duavă trje zălje dăpă aja, Marija majdată aplikat än sat än djalurj alu Judeje. **40** Känd ja ažuns, aunrat än kasa alu Zaharija š apozdravit p Elizabeta. **41** Känd Elizabeta auzăt pozdravu alu Marije, kupilu än burtă alu Elizabetă dăturdată mult sa miškat š Elizabeta sa napunit ku Suflijetu alu Sväntuluj. **42** Elizabeta d radost marje ańtarje aștrigat: "Maj mult ješt blagoslovită d tuatje mujerj š blagoslovit je kupilu än burta ata! **43** Ku caja amzaslužăt častula s m positjaskă mama alu Domnuluj alu miov! **44** Jakă kănd auzăt pozdravu alu tov, kupilu än burtă dăturdată mult sa miškat d radost! **45** Blagoslovită ješt daja caj krizut k osă s ispunjaskă poruka karje ca trimjes Domnu!" **46** Atunča Marija azăs: "Inima amja adrikă p Domnu, **47** suflijetu alu miov s radujašte la Dimizov, Spasitelju alu miov, **48** k p minje ma kuljes, p ponizna argata aluj! Audjec, pând akuma tuată generacija osă zăkă k Dimizov ma blagoslovit, **49** daja če Dimizov karje arje tuată sâla

afukut marje čudă d minje! Svänt je lumilje aluj. 50 oprostit grešala alor. 78 Daja će je Dimizov pljin d milă Iskazaštje milostu p toc ālja ān tuatā vrijamja karje š arje osjećaj d noj, jel trimjatje lumina dān čerj. Kaša arje frikă d jel. 51 Ku māna capānă afukut marje čudă suarilje karje sa drikă ān diminjacă, 79 Dimizov osă ř apurtit p lumja karje ponosni ř umišljeni. 52 Jel adukă lumina alu ālja karje trijaštje ān nuaptije ř arje aizbacăt p vladari s nu vladjaskă više, a adrikat p frikă d muartje. Jel osă nji pokazaskă drumu karje lumje karje je ponizni. 53 A p lumja karje irja flāmānž aduce ān mir." 80 Ivan akriskut ř apostanit capān ān lja nasitit ku binje, a p lumja karje bogată lja trimjes sufljet. Trija ān lok undje nuje nimika. Kānd akriskut, dāla jel ku mānilje gualje. 55 Jel ažutat alu Izrael, jel ančiput la intja alu toc s rubjaskă alu naroduluj alu alu argatu aluj baš kum adat obečală alu sāmānca Izrael.

anuastră, alu Abraham ř alu kupi aluj, k osă lji fije uvjek d milă." (aiōn g165) 56 Atunča Marija ku Elizabeta arāmas njeđe trje lunj ř sa tors akas. 57 Alu Elizabeta avinjut vrijamja s fakă ř ja afukut bijat. 58 Kānd tuatā familija alu je ř komšiji auzăt d asta, kum Domnu afost aša d bun kātri ja, toc sa bukurat zajedno ku ja. 59 Kānd kupilu anapunit opt zālje, atribut s fije obrezăt, aša k komšiji ř familija avinjut s proslavjaskă aja. Avrut p kupilu s l kjamje Zaharija kum tatusov s kjamă, 60 ali Elizabeta azás: "Nu, njego mora s s kjamje Ivan!" 61 Komšiji ř familija azás: "Nimilja dāla familija ata nu s kjamă Ivan!" 62 Atunča, daja će Zaharija na putut s audă, lumja ku mānilje la tribat kum jel vrja kupilu s s kjamă. 63 Zaharija akātat s ji dja ploče s skrije ř askris: "S kjamă Ivan", ř toc sa mirat. 64 Dimizov alu Zaharije adiškis gura ř ja dizlijgat lylimba ř jel dāturdată ančiput s rubjaskă ř s slavjaskă p Dimizov. 65 Kānd toc karje trija upruapje d jej avizut će Dimizov afukut alu Zaharije, lja fost frikă d Dimizov. Ān tuatje saturlje ř djalurje alu Judeje, lumja rubja d aja če sa dogodit. 66 Činje god auzăt d jej gāndja d aja ř sa tribat: "Atunča će osă fije d bijatusta kānd ufi marje?", k Domnu sigurno osă fakă nješto marje pisti jel. 67 Sufljetu alu Svāntuluj aispunit p Zaharija, tata alu Ivan, ř jel arubit asta porukă dāla Dimizov: 68 "Slava alu Domnuluj, Dimizov alu Izraelcilor, k avinjut s ažută alu narodu aluj ř s lji izbavjaskă! 69 Š atrimjes nauvă marje Spasitelj dān sāmānca alu argatu aluj David, 70 kum jel d mult aobečit pisti vorba alu prorokurje karje jel atrimjes: (aiōn g165) 71 S nji spasaskă dāla dušmani alji noštri ř dāla mānă alu tuatā lumja karje nji mrzaštje. 72 Jel asta afukut s pokazaskă milă alu sāmānca anuastră aša ča ispunit savezu alu svänt karje afukut ku jej, 73 aša ča ispunit obečala karje adat alu Abraham, alu anuastră sāmānca. 74 Kaša kum aobečit, nja skos dāla dušmanj s putjem s ji služām frzdă frikă, 75 s trijim kum Dimizov azás ř s fićem cije bun ān tuatje zuvilje anuaštje. 76 A tu, bijatu alu mijov, osă t kjem proroku alu Maj marje Dimizov. Osă plječ la intja alu Domnuluj s ji pripremještj drumu. 77 Osă ārvacă p narodu aluj s štije kum s s spasaskă kum s lji fije

2 Ān vrijamaja caru alu Rimuluj, August, azapovjedit s fakă popisu d tuatā lumje karje trijaštje ān cara. 2 Āsta afost prvi popis d lumje karje sa dogodit ān vrijamje pānd Kviriñije afost upravitelju p regija Sirijs. 3 Toc apljikat ān trgu undje trija sāmānca aluj s s skrije ān popis. 4 Aša ř Josip, karje afost sāmānca alu caru David, apljikat dān sat Nazaret ān regije Galileje ān sat Betlehem ān regije Judeje, undje d mult sa fukut David. 5 Jel apljikat una ku zaručnica aluj, Marija, s s skrije ān popis. Marija već afost grja, 6 ř pānd afost ān Betlehem, ja vinjut vrijamja s fakă. 7 Ja afukut bijat, prvi kupil, la ānvilijat ř ša pus ān aljbe daja će ān sat undje irja sobje d gostjamje nu irja lok d jej. 8 Ān nuaptaja p pājenj upruapje d Betlehem, njeći pastirur pāza vojilje alor. 9 Dāturdată sa ukazat̄ anđelu alu Domnuluj ř lja osvitljit slava alu Domnuluj ř jej mult sa spirjat! 10 Andelu lja zās: "Na vjec frikă! Jakă aduk vuavă Bună vorbă karje p tuatā lumja s usričaskă! 11 Astaz sa fukut vuavă Spasitelju ān Betlehem, ān trgu alu David. Jel je Kristu, Domnu! 12 Aša osă štijec k je istina aja če zāk: Osă gāsăc kupilu karje je ānvilijat ān plahť kum zače ān aljbe." 13 Dāturdată alu anđeluj avinjut marje vuastje d anđelurje dān čerj karje aslavit p Dimizov: 14 "Slava alu Dimizov karje vladjaštje p čerj, a p pāmānt mir alu lumje karje ja ugodić." 15 Š anđelurje apljikat dāla jel ř sa tors p čerj. Pastiri arubit unu ku alc: "Ajdac ān Betlehem s vidjem ča fost če nuvă azás Domnul!" 16 Apripit ān Betlehem ř ānklo angāsăt p Marija ř p Josip ku kupilu če sa fukut karje azukut ān aljbe. 17 Kānd la gāsăt, alu toc arubit aja če anđelu azás d kupil. 18 Š tuatā lumja karje apus urjakje la pastirur sa mirat d aja če lja zās. 19 A Marija nimika na mujtat d asta ča uzăt ř gāndja d aja ān inima alu je. 20 Pastiri sa tors la vojilje p karje pāza ř slavja ř zahvalja alu Dimizov. Tot ča uzăt ř avizut afost kum lja zās anđelu. 21 D opt zālje maj ānklo kānd avinjut vrijamja s obrezaskă p kupilu, ja pus lumilje Isusu karje anđelu adat majdată njego če Marija arāmas grja. 22 Kānd avinjut vrijamja Marija s s očistjaskă kum skrije ān zakonu alu Mojsije, Josip ř Marija alat p Isusu ř apljikat ān Hram ān Jeruzalem.

La posvitit alu Domnuluj, 23 kum skrije ān zakonu alu karje apus urjajke la Isusu sa mirat kāt štije š kum Domnuluj: "Tot bijatu karje prvi sa fukut pripadnjaštje binje odgovorjaštje p pitanje. 48 Kānd jej angāsāt p alu Domnuluj." 24 Š aprinisāt žrtvā kum mama aputja Isusu na štijut če s gāndjaskā. Azās mumusa: "Bijatu jar s fije čistā, kum zakonu alu Mojsije ānvacā: "duavā alu mijov, dāče afukut tu asta nuavā? Jakā, tatutov š grlic ili doj goluburj tānārj." 25 Trija atunča unu om jo mult nja sikirit š noj pistot t kātam!" 49 Isusu azās ān Jeruzalem, s kjamā Šimun, karje irja pravedan š alor: "Dāče mas kātat? Dali voj nu štijic k jo mora s askulta zakonu alu Dimizov. Suflietu alu Svāntuluj irja fiuv ān kasa alu Tatimjov?" 50 Ali jej nu razumja če jel p jel š aštiptat p Dimizov s izbavjaskā p Izraelcurle avrut s lji zākā. 51 Isusu sa tors akas ku mumusa š kum aobečit. 26 Suflietu alu Svāntuluj ja zās k nusā ku tatusov ān sat Nazaret š askulta p jej. A mumusa muarje pānā god nu vjadje p Kristu karje Domnu nimika na mujtat d asta če sa dogodit. 52 Isusu krīstja atrimjes s izbavjaskā p narodu aluj. 27 P zuvā kānd š postanja još maj mult mudar š Dimizov I blagoslovja Josip š Marija adus kupilu Isusu s fakā obredu kum je maj mult š maj mult, a lumja I poštuja maj mult š maj skris ān zakonu alu Mojsije, Suflietu alu Svāntuluj mult.

adus p Šimun s pljače ān Hram. 28 Šimun alat p Isusu ān mānji š aslavit p Dimizov ku vorbiljaštja: 29 "Domnulje, maj ispunit obečala karje maj dat š akuma jo, argatu alu tov, pot s mor ān mir. 30 Akuma vojki alji mjej avizut spasjala, 31 p spasitelju karje tu atrimjes d tot narodu. 32 Jel je lumina s otkrijaskā istina ata alu tot narodu, āla karje aduče slava alu Izrael, narodu alu tov." 33 Josip š Marija sa mirat la vorbje če s rubja d Isusu. 34 Šimun lja blagoslovit š azās alu Marije, mama alu Isusuluj: "Jakā, Dimizov atrimjes p kupilusta k mulc Izraelcurj osā kadā š mulc osā adrikā. Dimizov la trimjes kašā znaku s pokazaskā drumu d spasjalā, karje mulc inš osā I odbacaskā, 35 š aša osā aratā rovu ān inima alor. A kānd I odbacastje, maču osā probijaskā inima ata." 36 Afost ān Hram š proročič Ana, fata alu Fanuel dān sāmānca alu Ašer. Ja irja mult bātrnā. Afost šaptje aj ān brak 37 š atunča atrijit kašā udovica pānla optzāč š patru aj. Na išāt dān Hram, njego ān post š ān molitvā aslužāt alu Dimizovuluj zuva š nuaptja. 38 Baš kānd Šimunu azavršāt, avinjut Ana š ančiput s slavjaskā p Dimizov š s rubjaskā d Isusu alu toc karje aštiptat p Dimizov s izbavjaskā p Jeruzalem dāla dušmanji alor. 39 Kānd Josip š Marija afukut kum zakonu alu Domnuluj azapovjedit, sa tors akas ān Nazaret ān regije Galileje. 40 Kupilu Isusu akriskut. Apostanit capān š maj mult mudar š Dimizov nastavja s I blagoslovjaskā. 41 Roditelji alu Isusuluj tot anu pljika ān Jeruzalem kānd irja prazniku Pasha. 42 Kānd Isusu avut duavāsprjače d aj, jej aplikat kašā uvjek s slavjaskā prazniku. 43 Dāpā praznik, roditelji alu Isusuluj ančiput akas, a fālkovu Isusu arāmas ān Jeruzalem, ali roditelji aluj na štijut aja. 44 Agāndit k Isusu je ān grupa alor. Jej aumblat una zuvā a atunča ančiput s I katje āntrā familijije š āntrā ortač alor, 45 ali nu la gāsāt š aša sa tors ān Jeruzalem š ānklo s I katje. 46 Dāpā trje zālje la gāsāt ān Hram āntrā učiteljurj kum punje urjajke š lji āntrjabā. 47 Š toc

3 Afost činčsprjače d aj kum caru alu Rimuluj Tiberije ančiput s vladjaskā. Poncije Pilat afost upravitelju ān regije Judeje. Herod avladit ān regije Galileje, a fratusov Filip avladit ān regije Itureje š Trahonitide, a Lizanije avladit ān regije Abilene. 2 Š Ana š Kaifa afost marj popurj ān Jeruzalem. Ān vrijamjaja Dimizov rubja alu Ivan, bijatu alu Zaharija, ān pustinje. 3 Jel aplikat ān tuatje lokurj pānglā apā Jordan s rubjaskā alu lumjej k trjebje s s bātjazā s pokazaskā kum sa okrinit dāla grešalā š Dimizov lja oprostit grešala. 4 Kum askris proroku Izaija, Ivan afost "glasu karje strīgā ān pustinje: 'Pripremic drumu d Domnu š očistic d jel stazilje!' 5 Ispunic tuatā dolina š poravnic tot djalu š brjeđu! Ispacific drumu karje strāmb š poravnic aja cije nuje ravno! 6 Tuatā lumja osā vjadje spasjala alu Dimizovuluj!" 7 Ivan rubja alu mulc lumje karje vinja s s bātjazā: "Voj, šarpilor! Činje va zās k aša d ljaznje putjec s fudic dāla kaznā karje Dimizov trimjatie? 8 Fićec binje karje aratā k vas okrinit dāla grešala avuastrā. Š vu ānšālāc akā gāndic k ištjec sigurni samo daja če ištjec sāmānca alu Abraham. Ali jo vu zāk, Dimizov puatje d bulovanjišta s stvurjaskā kupi alu Abraham! 9 Dimizov uskoro osā luvjaskā ku sukurja ān tot ljemnu karje nu dā bun plod. Tot ljemnu karje nu dā bun plod osā fije tijat š arunkat ān fok." 10 Antribat mulc lumje p Ivan: "Atunča če trjebje s fićem?" 11 Ivan lja zās: "Činje arje duavā kāmāš, trjebje s dja alu ālja karje narje ničuna. A činje arje mānkarje, trjebje s podiljaskā ku ālja karje narje." 12 Avinjut s s bātjazā čak š carinikurlje š la tribat: "Učiteljulje, če trjebje s fićem?" 13 Ivan lja zās: "Nu lāc maj marje porezu njego če je lumja datorj." 14 Š la tribat vuastja: "A če trjebje noj s fićem?" Ivan lja zās: "Nu lāc banji dāla nimilja ku sāla š p nimilja nu punjec minčunj s dobidic banji. Njego fic zadovoljni ku plata avuastrā." 15 Kum lumja očekuja k Kristu āndatavinje, toc ān inimā s āntriba dal je Ivan Kristu. 16 Daja

Ivan alu toc azás: "Jo p voj báťjez ku apa, ali vinje bijatu alu Peres, Peres afost bijatu alu Juda, 34 Juda njeko maj marje d minje, atáta d marje k jo nu sánt afost bijatu alu Jakov, Jakov afost bijatu alu Izak, Izak dostenjan čak s ji fiuv argat. Jel p voj osá báťjazáku afost bijatu alu Abraham, Abraham afost bijatu alu Suflijetu alu Sväntuluj š ku foku. 17 Jel osá fije kašá Terah, Terah afost bijatu alu Nahor, 35 Nahor afost omu karje odvojaštje gruvu dála jarbă. Gruvu osá bijatu alu Serug, Serug afost bijatu alu Reu, Reu sprimjaská ān ostavá, a jarba osá apringá ku foku afost bijatu alu Peleg, Peleg afost bijatu alu Eber, karje nikad nu prestanjaštje s argá." 18 Ivan rubja alu Eber afost bijatu alu Sala, 36 Sala afost bijatu alu lumjej Bună vorbă d Dimizov ku multje altje opomenje. Kenan, Kenan afost bijatu alu Arpakšad, Arpakšad 19 Ivan la intja alu toc la ukorit p Herod, karje irja afost bijatu alu Šem, Šem afost bijatu alu Noa, Noa vladaru dán regije Galileje, daja če sa ďansurat ku afost bijatu alu Lamek, 37 Lamek afost bijatu alu Herodijada, karje afost mujarja alu fratisov, š d multje Metušalah, Metušalah afost bijatu alu Henok, Henok altje rovji ča fukut Herod. 20 Ali kánd la ukorit Ivan, afost bijatu alu Jered, Jered afost bijatu alu Mahalalel, Herod p tot aja adodajit još unu rov: jel adat alu Mahalalel afost bijatu alu Kenan, 38 Kenan afost vuastja aluj s puje p Ivan ān kisuarje. 21 Majdatā bijatu alu Enoš, Enoš afost bijatu alu Šet, Šet afost njego če p Ivan la pus ān kisuarje, kánd Ivan báťizat bijatu alu Adam, Adam afost bijatu alu Dimizov.

p toc karje avinjít la jel, jel báťizat š p Isusu. Atunča kánd Isusu sa rugat, čerju sa diškis, 22 š Suflijetu alu Sväntuluj sa slabuzárt p jel ān oblik kašá golubu. Dán čerj sa uzáč glasú: "Tu ješt Bijatu alu miov p karje jo vrjauv! Tu ješt radostu alu miov!" 23 Kánd Isusu ančíput s rubjaská d Dimizov la intja alu toc, avut njede trjezäc d aj. P Isusu I kuništja k je bijatu alu Josip. Josip afost bijatu alu Eli, 24 Eli afost bijatu alu Matat, Matat afost bijatu alu Levi, Levi afost bijatu alu Malki, Malki afost bijatu alu Janaj, Janaj afost bijatu alu Josip, 25 Josip afost bijatu alu Matatijsa, Matatijsa afost bijatu alu Amos, Amos afost bijatu alu Naum, Naum afost bijatu alu Hesli, Hesli afost bijatu alu Nagaj, 26 Nagaj afost bijatu alu Mahat, Mahat afost bijatu alu Matatijsa, Matatijsa afost bijatu alu Šimij, Šimij afost bijatu alu Joseh, Joseh afost bijatu alu Joda, 27 Joda afost bijatu alu Johanan, Johanan afost bijatu alu Resa, Resa afost bijatu alu Zerubabel, Zerubabel afost bijatu alu Šealtiel, Šealtiel afost bijatu alu Neri, 28 Neri afost bijatu alu Malki, Malki afost bijatu alu Adi, Adi afost bijatu alu Kosam, Kosam afost bijatu alu Elmadam, Elmadam afost bijatu alu Er, 29 Er afost bijatu alu Jošua, Jošua afost bijatu alu Eliezer, Eliezer afost bijatu alu Jorim, Jorim afost bijatu alu Matat, Matat afost bijatu alu Levi, 30 Levi afost bijatu alu Šimun, Šimun afost bijatu alu Juda, Juda afost bijatu alu Josip, Josip afost bijatu alu Jonam, Jonam afost bijatu alu Elijakim, 31 Elijakim afost bijatu alu Meleja, Meleja afost bijatu alu Mena, Mena afost bijatu alu Matata, Matata afost bijatu alu Natan, Natan afost bijatu alu David, 32 David afost bijatu alu Jišaj, Jišaj afost bijatu alu Obed, Obed afost bijatu alu Boaz, Boaz afost bijatu alu Sala, Sala afost bijatu alu Nahšon, 33 Nahšon afost bijatu alu Aminadab, Aminadab afost bijatu alu Admin, Admin afost bijatu alu Arni, Arni afost bijatu alu Hesron, Hesron afost

4 Isusu, pljin ku Suflijetu alu Sväntuluj, aplikat dála apa Jordan š Suflijetu la dus ān lok undje nuje nimika. 2 š d patruzáč d zájle š la iskušat nikuratu. D zájlijalja na mánkat nimik, š kánd atrikut patruzáč d zájle, afost flármánd. 3 A nikuratu ja zás: "Aká ješt Bijatu alu Dimizovuluj, zi alu buluvanusta s postanjaská málaj." 4 Isusu ja odgovorit: "Skris je ān Sväntá pismá: 'Nu trijaštje omu samo d málaj.'" 5 Š nikuratu la dus p Isusu p marje djal š ja pokazáť dáturdatá tuatá cara alu pámäntuluj 6 š nikuratu záče: "Cije osá zdauv asta tuatá vlast š slava aluj. Mije je dat š jo dav alu činje vrjauv. 7 Aká t poklonješt la minje, tot je alu tov." 8 Isusu ja odgovorit: "Skris je ān Sväntá pismá: 'Klanjaštje la Domnu, Dimizov alu tov, š aluj jedino služaštje!'" 9 Nikuratu la dus ān trg Jeruzalem š la pus p špic p Hram š záče aluj: "Aká ješt Bijatu alu Dimizovuluj, arunkitje da iča ān zos! 10 Daja če skris je ān Sväntá pismá: 'Jel osá zapovidjaská alu andeli aluj d tinje s t pázaská', 11 š: 'p mäň s t aduká undje ku pičoru s nu t tu luvješt d buluvan.'" 12 Isusu ja zás: "Skris je ān Sväntá pismá: 'Nu iskuša p Domnu, Dimizov alu tov!'" 13 Kánd iscrpit tuatá kušnja, nikuratu sa udaljít dála jel pánla nuavá prilíká s I iskušaská. 14 Isusu, pljin d snagá alu Suflijetuluj, sa tors ān regija Galileja š vorba d jel sa prošírit ān tuatje lokurj ān Galileja. 15 Isusu ānváča ān lokurj undje židovi s strända š s ruga (karje s kjamä sinagoga) š toc I hvalja. 16 Š atunča Isusu avinjít ān Nazaret, ān sat undje akriskut. Š kašá uvjek sámbáťt untrá ān sinagogá š sa dríká s čítjaská d Svänta pismá pángľa toc. 17 Alu Isusuluj antins knjiga alu prorokuluj Izaija. Jel adiškis knjiga š angäsät lok undje stá skris: 18 Suflijetu alu Domnuluj je p minje. Madat snagá š autoritet s rubjesk Bună vorbă alu sáračilor. Matrimjes s rubjesk alu lumjej karje zarobic

s puatje s pljače slobodni, s tork vidu alu vorbilor, s multje lumje, š sufljeti alji rovj striga kănd iša: "Tu oslobođesku p lumja dăla ālja karje lji mučaštje, 19 Š s ješt Bijatu alu Dimizovuluj!" Atunča jel alor zapovjedit rubjesku kăstę an ān karje Domnu arată aluj binilje. 20 S nu rubjaskă daja če jej aštijut k jej Kristu p āla Atunča Isusu ankis knjiga, untuarče alu pomoćnikulju karje Dimizov atrimjes. 42 Kănd asvanit zuva, Isusu š Šadje s rubjaskă. Tuata lumja ān sinagogă sujāta aišat d trgula š aplikat ān pustinje. Š multă lumje I ān jel š jedva štipta s zākā nješto. 21 Š ančiput ku aštja vorbję s lji zāk: "Astăz sa ispunit aštja vorbję d Svânta pismă karje akuma amčitit." 22 Š kănd Isusu azavršat ku vorba, toc karje irja ān sinagogă rubja d jel š s mira d binilje alu Dimizovuluj d karje jel rubja. Jej rubja: "Dali nuje āsta bijatu alu Josip?" 23 A Isusu lji zāče: "Sigurno osă mi zāčec asta poslovică: 'Doktorulje, likujaštje sāngur p tinjel' Š: 'Făj ř aiča ān trg undje ajkriskut aja čam auzăt če sa dogodit ān trg Kafarnaum.'" 24 Š nastaviti: "Asta poslovică je istinita: 'Nimilja nu prihvataštje p proroku ān lok undje jel akriskut'. 25 Kum ř štijec afost multje udovic ān Izrael kănd proroku Iliju afost viuv. Atunča p trje aj ř řasă lunj na fost pluaje š apostanit marje fuamje p tot pāmāntu. 26 Ali Dimizov na trimjes p Iliju alu ničuna udovică ān Izrael. Njego jel la trimjes s ažutje alu udovică karje na fost Židovkă ān trg Sarfata majuprapje d trg Sidon. 27 Š isto aša kănd afost proroku Elizej viuv, ān Izrael afost multje lumje karje avja gubă, zarazna buală p pjalje. Ali ničunu dăla jej nu sa likujit osim Naaman d Sirija." 28 Kănd auzăt, toc ān sinagogă sa nikăžat. 29 Jej sa skulat, la putirit d trg ř la dus p rub d lītică p karje sagradit alor trgu s I runče ān zos. 30 Ali jel atričut āntră jej ř aplikat p drumu aluj. 31 Isusu sa slabăžat zos ān Kafarnaum, karje je još unu trg ān regija Galileja, undje ānvacă sāmbătă ān sinagogă. 32 Š lumja karje punja urjajke afost zadivic ku vâncală aluj daja če rubja kašă āla karje arje vlast. 33 Afost ān sinagoga omu ku sufljetu alu rov. Jel astrictat ān tot glasu: 34 "Hej, če aj tu ku noj, Isusulje dăni Nazaret? Ajvinjiti s uništeštj p noj p sufljeti alji rovji? Štiuv jo činje ješt tu: tu ješt Svântu karje Dimizov atrimjes!" 35 Isusu ja zapovjedit: "Tač ř ješt dăni jel!" P aja sufljetu alu rov p omu la dubărăt pānglă toc ř aišat d jel ř nu ja naudit nimika. 36 Lumja afost zadivic ř ančiput s rubjaskă unju ku alc: "D karje aštja vorbję! Ku autoritetu š ku snaga zapovjedaštje alu sufljeti alji rovji, ř jej jaša!" 37 Š toc ān regijaja auzăt če Isusu afukut. 38 Isusu aišat d sinagogă š aplikat ān kasă alu Šimun. A suakra alu Šimunulju amučito marje fok ř jej la rugat s ja žutje. 39 Isusu astat pānglă ja, zapovjedit alu fokuluj s u lasje ř foku alăsato. Š odma sa skulat ř lja dus s mălăncje. 40 Kănd akăzut nuaptja, toc karje arje bolesnikur lja dus la Isusu. A Isusu p tot āla apus mănilje s lji likujaštje d tuatje bualje. 41 Isusu putirja sufljeti alji rovji dăni

multă lumje s strănda pānglă jel s audje vorba alu Dimizov. 2 Majdata d asta, njeki ribarji već aišat dăni čamacurj ř ančiput s cistjaskă mrežilje. A Isusu avizut alor doj čamacurj p obală 3 ř auntrat ān unu čamac, karje irja alu Šimun. Š Isusu la rugat s puatje ucără s l pindje dăla obală. Atunča šadje, ř ānvaca p narodu d čamac. 4 Kănd aprestanit s rubjaskă, zāče alu Šimun: "Pindje čamacu maj dăpartje undje maj adănkă apa, ř arunkăc mrežilje d pukat." 5 Šimunu zāče alu Isusuluj: "Gospodarulje, tuata nuaptja njam potrudit š nimika nam pukat. Ali kum tu aša zāč, osă arunk mreža." 6 Kănd Šimun ř ortači aluj afukut aja, jej apukat mult pjaštje, atăta d mrežilje ančiput s s rupă. 7 Ribarji afukut ku măna alu ortači alor ān altu čamac s vije s ažută. Jej avinjiti ř atăta napunit p amiždoj čamacurj d pjaštje k jej ančiput s potunjaskă. 8 Kănd Šimun Petar aja avizut, akăzut la intja alu Isusuluj ř zāče: "Fuđ dăla minje, Domnulje, daja če nu sānt om bun!" 9 Š jel ř toc karje afost ku jel ān čamac sa mirat kăt mult pjaštje apukat. 10 Š isto aša sa mirat Jakov ř Ivan, fičorji alu Zebedej, ortači alu Šimun. Isusu atunča zāče alu Šimun: "Navja frikă. Dakuma osă puč p lumja." 11 Kănd jej askos čamacurj p obală, jej alăsat tot ř aplikat dăpă Isusu. 12 Una zuvă Isusu avinjiti ān unu trg undje afost unu om pljin d bualje p pjalje. Kănd jel avizut p Isusu, akăzut la intja alu Isusuluj ku fălcă kătri pāmănt ř sa rugat d jel: "Domnulje, akă vrjaj, poc s m likuješt!" 13 Isusu tindje măna, la dotaknit ř zāče: "Vrjav. Fi likujit!" ř guba odma sa povlačit. 14 Isusu ja naredit: "Nu zāča alu nimilia, nu još, njego fuđ odma ř pokazaštite alu popăj kum aputja s t pregledjaskă. Prinisaštje žrtvă d cistjala ata, kum Mojsije azapovidit kum aputja toc s vjadar k ješt likujit." 15 Atunča glasu d Isusu tot maj mult sa proširit ř mulc narod avinja s l audje ř ř likujaskă d buala alor. 16 A maj mult vorj jel s povlača ān pustinje ř s ruagă. 17 Kănd una zuvă Isusu ānvaca p narodu, ānklo řidja ř farizeji ř učitelji alu zakonu alu Mojsije karje avinjiti dăni tot satu ān

regija Galileja š regija Judeja š d trg Jeruzalem. A bja bătărn vin nu vrja vinu dăla nov daja če zăče: săla alu Domnuluj irja ku Isusu s likujaskă p lumja. 18

Avinjut njeka lumje karje aduče p nosilje p om karje nu puatje s umblje, pa pokuša s I adukă š s položaskă păglu Isusu. 19 Păntru narod jej na putut s I adukă ān kasă undje Isusu ānvăca. La dus p stipinic p krov š afukut rupă š p nosilă, la slabuzăt ān mižlok d sobă pravo la intja alu Isusuluj. 20 D aja Isusu ashvatit k krjadje ān jel, azăs: "Ortakulje, sa oprostit greșala ata." 21 P asta učitelji d zakonu alu Mojsije š farizeji agăndit: "Činje āsta karje găndjaštje k rubjaštje kašă Dimizov? Činje, osim Dimizov, puatje s oprostjaskă greșala?" 22 Ali Isusu aștijut če găndjaštje š lji zăče: "Dăce aşa găndic? 23 Dali nuje majušurje s zăkă: 'Sa oprostit greșala ata', njego s zăkă: 'Skual š umblă?' 24 Ali, s štijic k jo, Bijatu alu Omuluj, am autoritet p pământ s oprostiesk greșala." Atunča zăče alu omuluj karje nu puatje s umblje: "Cije zăk: 'Skual, ja nosilă š fuđ akasă!'" 25 Š omu akuma sa skulat la vojki alor, alat aja p căja azukut š aplikat akas, slavja p Dimizov p drum. 26 Š toc afost skroz zadivic š ančiput s slavjaskă p Dimizov. Afost pljin d frikă š rubja: "Astăz noj amvizut nješto če nuje d krizut!" 27 Isusu dăpă aja aišăt š avizut p cariniku Levi kum šadje la carină, š ja zăs: "Vină dăpă minje." 28 Š Levi sa skulat, alăsat tot, š aplikat dăpă jel. 29 Atunča Levi apriredit d Isusu marje veselije ān kasa aluj. A ku jej amănkat mulc lumje š ānträ jej irja mulc carinikur. 30 Atunča njeki farizeji, š njeki učiteljurj d zakonu alu Mojsije karje irja d grupa alor š prigovorja alu učenikurlje alu Isusuluj ku vorbilje: "Dăce mănkăc š bjec ku carinikurlje š ku lumja karje grešaštje?" 31 A Isusu lja zăs: "Alu lumjej zdravănu nu trjebe doktorjamja, već alu lumjej karje bulnavă trjebe doktorjamja. 32 Nam vinjut s kjem p lumja karje găndjaštje k je pravedna, njego amvinjut s kjem p lumja karje grešaštje s s okrinjaskă la Dimizov." 33 Njeka lumje ja zăs: "Učenikurlje alu Ivan maj mult vorj postjaštje š s ruagă, aşa š učenikurlje alu farizeji, ali alii tjej stalno mălănkă š bja." 34 Lja antribat Isusu: "Dali kutizăc svatovi alu mladoženjej s natiric s postjaskă pănd mladoženja ku jej?" 35 Ali osă vinje vrijamja kănd osă lji ja p mladoženja š atunča s postjaskă." 36 Atunča Isusu nastavit aşa če lja spus asta vorba: "Numilja nu rupje pjatika dăla cuałă nuavă s puat s krpjaskă p cuałă bătrnă. Akă aja fače, osă rupă cuala nuavă, a pjatika dăla nuavă cuałă nu pristajaštje alu cuałă bătrnă. 37 Š numilja nu tuarnă vinu alu nov ān bătrnă tăšnj d pjajle. Akă aja fače, vinu alu nov osă rupă tăšnjilje š osă varsă, a tăšnjilje osă propanjaskă. 38 Njego, vinu alu nov trjebe s s tuarnje ān nuavje tăšnj. 39 Š numilja činje

bja bătărn vin nu vrja vinu dăla nov daja če zăče: "Bătărn je maj bun."

6 Una sămbătă Isusu triča pisti pijană d gruv. Učenikurlje aluj rupja gruv, š la trljit ku mănilje š la mănkat. 2 A njeki farizeji azăs: "Dăce prekršăc zakonu alu Mojsije ku aja če rupjec gruvu ān sămbătă?" 3 Isusu lja odgovorit: "Dali voj nas čitit ān Svântă pismă ča fukut David, argatu alu Dimizov, kănd aflămăzăt jel š ālja karje afost ku jel? 4 Dali na auntrat ān šator undje Dimizov s postujaštje, jel amănkat dă mălaju karje posvitit š adat alu ālja karje afost ku jel? Dali nu zăče zakonu alu nostru k mălajusta nu kutjază s mălăncje nimilja činje nuje popă?" 5 Atunča Isusu lja zăs asta: "Jo, Bijatu alu Omuluj, am autoritet p sămbătă!" 6 Alta sămbătă Isusu auntrat ān sinagogă s ānvacă. Afost ānklo om karje na putut s koristjaskă măna dirjaptă. 7 Učitelji d zakonu alu Mojsije š farizeji avrut s I optužaskă p Isusu k aprekrișăt unu zakon alor. Daja pomatrja p Isusu s vjадă dal vrja ān sămbătă s likujaskă. 8 A Isusu aștijut găndjala alor pa zăče alu om karje arje măñă karje nu puatje s koristjaskă: "Skual š stăj aiča la intja alu toc!" Jel sa skulat š astat ānklo. 9 Atunča Isusu zăče: "S vu antrijeb: Dopustjaštje zakonu alu Mojsije s s fakă ān sămbătă binje, ili rov? S spasaskă životu, ili s I uništjaskă?" 10 Sa ujat p toc ān sinagogă š atunča zăče alu omuluj: "Atidje măna!" Jel afukut aşa š măna sa likujit. 11 Atunča farizeji š učitelji d zakon alu Mojsije sa nikăzăt, š ančiput s dogovorjaskă če s fakă părtruva Isusu. 12 Ān zuviljalja Isusu aplikat p djal s ruadje š provodit nuapta ku ruguala la Dimizov. 13 Kănd avinjut alta zuva, akimat la jel p učenikurlje š ānträ jej akuljes duavăsprijače d lumje, karje lja odredit d apostolurj. 14 Afost Šimun, karje Isusu la kimat Petar, Andrija, fratilje alu Petar, Jakov, Ivan, Filip, Bartolomej, 15 Matej, Toma, Jakov, kupilu alu Alfej, Šimun karje avut nadimaku Domoljub, 16 Juda, kupilu alu Jakov, š Juda Iškarjot, karje maj ānklo izdajit p Isusu. 17 Isusu sa dat ān zos dăpă djal ku apostoli š astat p ravnică. Ānklo aștiptat mulc alturj učenikurj aluj š mulc narod d trg Jeruzalem š d tot pământu alu Židovilor, š d regija pănglă apă undje irja trigrj Tir š Sidon p sjever. 18 Avinjut toc s puje urjakje la Isusu š s lji likujaskă tuată buala. S likuja š ālja karje lja mučit sufleti alii rovj. 19 Tuată lumje la akătat s I dotaknjaskă daja činje I dotaknja snaga ajisa dăn jel š lji likuja. 20 Atunča Isusu sa ujat p učenikurj š zăče: "Nurukoš iştjec voj karje iştjec sârač k voj iştjec uključic ān cara alu Dimizov! 21 Nurukoš iştjec voj karje iştjec flămânž k voj osă fic narinic!

Nurukoši ištjec voj karje akuma plāndec k voj osă vu zāč alu altuluj: 'Omulje, s c skot aškja dān vojku alu radujic! 22 Nurukoši ištjec voj kānd lumja vu mrzaštje tov', a sāngur ān vojk nu vjez ljemnu? Ku duavā licje! Š kānd p voj isključaštje Š vu vridjaštje Š vu zāče k Skuatje majdatā ljemnu dān vojku alu tov pa atunča ištjec rov daja če ištjec učenikurlje alji mjej, alu Bijatu osă vjez kum s skoc aškja dān vojku alu altuluj." 43 alu Omuluj! 23 Raduicāvā voj ān zuvaja Š sāric d "Ljemnu alu bun nu puatje s rūdjakšča plodu karje nuje radost k istina je nagrada avuastrā marje je p čerj, k bun, nič ljemnu karje nuje bun nu puatje s rūdjakšča jej karje vu maltetirjaštje sāmānca je alu ālja karje plodu alu bun. 44 Tot ljemnu s kunaštje p plod. Dān d mult maltetirja p prorokurlje!" 24 "Ali grjev vuavā, mārčinj nu sa dunā smokva nit strugurlje. 45 Isto lumja karje bugatā, k več asprimit utjšala avuastrā! aša bun omu rubjaštje bunje vorbje k je inima aluj 25 Grjev vuavā karje ištjec narinic, k osă fic flāmānž! bunā, a omu rov rubjaštje ruavje vorbje k je inima aluj Grjev vuavā karje akuma vu radujic, k osă tugujic ruavā. Aja če omu rubjaštje aratā d karje jel inima Š s plāndec! 26 Grjev vuavā kānd p voj tuatā lumja arje." 46 "Če mikimāc, 'Domnu, Domnul!', a nu fičec uhvaljaštje, k jej karje uhvalja p voj sāmānca je alu aja če zāk? 47 Āla karje vinje la minje Š auzāt vorbilje ālja karje uhvalja d mult d prorokurlje alji mičinoš." alji mijalje Š fače aja če zāk 48 je kašā omu karje 27 "A jo vu zāk, vuavā karje punjek urjajke: Vrjec p fače kasa Š surpa adānkā rupā Š postaviti temelju p dušmanji alji voštři. Binje fičec alu lumjej karje vu buluvan. A kānd avinja poplava, Š kānd apa navalit p mrzaštje. 28 Kātāc dāla Dimizov s fakā binje alu kasā, nu puatje s miškā daja če binje fākutā. 49 Ali ālja karje vu blastāmā. Rugācāvā d ālja karje p voj āla karje auzāt vorbilje alji mijalje Š nu fače aja če zāk maltetirjaštje. 29 Alu āla karje t luvjaštje p una falkā je kašā omu karje fače kasa p pāmārt frzdā temelj. tindje Š altā, Š alu āla karje c ja ancuku dopustjaštje Kānd apa navalit p kasā majdatā sa duburāt Š irja s c ja Š kāmaša. 30 Ali dāj alu tot āla karje dāla tinje katā, a dāla āla karje dāla tinje furā nu kāta s ţantuarkā. 31 Fičec alu lumjej isto če vrjec jej vuavā Š fakā. 32 Akā vrjec samo p ālja karje p voj vrja, nu zaslužāc nagradā. Š lumja karje rovij vrja p ālja karje vrja p jej. 33 Isto aša akā fičec binje samo alu ālja karje fače vuavā binje, nu zaslužāc nagradā. Š lumja karje rovij fače isto aja. 34 Akā pozajmic samo alu ālja karje puatje s vu ţantuarkā āndrāt, nu zaslužāc nagradā. Š lumja karje rovij pozajmjaštje alu lumjej karje rovij s ţantuarkā āndrāt. 35 Njego, vrjec isto p dušmani alji voštři. Fičec binje alor Š pozajmic alu ālja karje nu puatje s vu ţantuarkā āndrāt. Akā aja fičec, osă primic marje nagradā Š osă fic kašā Maj marje Dimizov karje bun kātri lumje karje nu zahvaljaštje Š karje je rovij. 36 Fic bunj kātri tuatā lumje kum Tata alu vostru ān čerj jaštje bun kātri tuatā lumje." 37 "Nu sudsic Š nusă fic sudsic. Nu optužāc Š nusă fic optužāc. Oprostic Š osă vu fije oprostit. 38 Dāc Š Dimizov osă vu dja. Jel osă vu tuarnā marje kolicinā ān pualā, ka omu bun karje punjaštje gāvanu aluj d gruv aša če nabijaštje Š potresaštje gruvu pānd god nu s napunjaštje, Š nastavjaštje s dodajskā još maj mult pānd gruvu nu s prelijāštje. K kum miric alu alcilor, aša Dimizov osă mirjaskā Š vuavā." 39 Isusu azās alor Š još una vorbā: "Dali puatje vorbu s adukā p vorbu? Nu puatje, k amiždoj osă kadā ān rupā. 40 Učeniku nuje maj marje d učitelju aluj. Ali tot učeniku p karje učitelju la ānvācat tot če štije, osă fije kašā učitelju aluj. 41 Dāče tujc la aškja ān vojk alu altuluj, a nu vjez ljemnu ān vojk alu tov? 42 Dāče

7 Dāpā aja če tot azās alu naroduluj, Isusu aplifikat ān trg Kafarnaum. 2 Ānklo afost njeki kapetan alu rimuluj karje avut argat karje avut d jel milā. Āla argat afost bulnav p muartje. 3 Kānd kapetanu auzāt d Isusu, atrimjes la jel vođe alu lumjaja karje irja Židovurj ān trgula s l raudje s vije Š s likujaskā p argatu aluj. 4 Kānd jej avinjít la Isusu, mult la rugat: "Zaslužāt s jí fač aja 5 daja če vrja p narodu alu nostru, frzdā jel noj nam putja s sagradim sinagoga anuastrā." 6 Isusu aplifikat ku jej. Š kānd avinjít la upruapje la kasā, atrimjes kapetanu p ortači la Isusu. Jej azās: "Kapetanu azās asta: Domnulje, nu tu mučja. K nu sānt vredjan s uncār ān kasa amja. 7 Nu sānt vredjan s viuv pānla tinje. Njego samo zi dundje god ješt s s likujaskā argatu alu miov. 8 Asta štiuv k Š jo mora s askult p kapetanu alu miov. Am Š jo vuastje dusu minje. Š zāk alu unu: 'Fuđ!' Š jel pljakkā. Š alu altuluj zāk: 'Vinā aičal!' Š jel vinje. Š alu argatu alu miov zāk: 'Fāj aja!' Š jel fače." 9 Kānd auzāt aja, sa mirat Isusu Š sa okrinit la mulc lumje karje aplifikat dāpā jel Š zāče: "Istina je, ān Izrael na gāsāt p unu Židov karje krjadje kašā āsta karje nuje Židov karje aša krjadje." 10 Kānd sa tors akas ālja p karje kapetanu atrimjes, angāsāt p argatu likujit. 11 Dāpā aja Isusu aplifikat ān trg karje s kima Nain. La sljedit učenikurlje aluj Š mulc lumje. 12 Kānd avinjít la upruapje la uša alu trkuluj, baš atunča njeka lumje aduče p mort fālkov dān trg pānla gruapā s l āngruapā. Fālkovu karje amurit afost jedinac la mamā, karje afost udovicā, Š mulc lumje

dǎn trg irja ku ja. 13 Kǎnd Domnu Isusu avizuto ja avinjiti Ivan karje bǎtjazǎ na mǎnkat mǎlaj nič vin na fost ţau d ja ţa ja zǎs alu je: "Nu plǎnda!" 14 Avinjiti š but, a zǎćec: 'Ān jel je sufljetu alu rov!' 34 Jo, Bijatu adotaknit nosiljile, a lumja karje la dućja astat. Isusu alu Omuluj, avinjiti karje amǎrkat š ambut, a zǎćec: azǎs: "Fǎlkovulje, c zǎk, skual!" 15 Š fǎlkovu sa drikat 'Jakǎ, omu karje vrja mult s mǎlǎnče š s bja mult š arubit, a Isusu azǎs alu mumusǎj: "Jakač kupilu alu vin, ortaku alu carinikuluj š ku grešnikurlje!" 35 Toc tov". 16 Toc sa mirat la sǎla alu Dimizovuluj. L slavja š karje prihvatajšte mudrost alu Dimizov razumijaštje k zǎća: "Marje proroku trijaštje āntrǎ noj! Dimizov avinjiti Dimizov atrimjes š p minje š p Ivan." 36 Unu farizej s ažutǎ alu narodu alu!" 17 Š toc āntrǎ Ţidovj š ān akimat p Isusu s mǎlǎnče ku jel. Jel auntrat ān kasǎ altje lokurj auzat̄ aja če Isusu afukut. 18 Učenikurlje alu farizej š alat loku la astal s mǎlǎnče. 37 Afost alu Ivan arubit alu Ivan d tot aja če Isusu afukut. Ivan njeka mujarje, kunuskutǎ ān trgula p grešala alu je. akimat p doj učenikurj aluj 19 Š lja trimjes la Domnu Ja adoznajit k Isusu mǎlǎnka la farizej ān kasǎ. Š Isusu s l āntrjabje: "Ješt tu āla karje Dimizov aobećit jakǎ, mujarja adus skumpǎ ulje karje miruasǎ ān k osǎ vije ili dal trjebje s štiptǎm p altu s vije?" 20 mǎndru bukal. 38 Š astat la pičuarje dǎpǎ Isusu. Kǎnd jej avinjiti la Isusu, azǎs lumjaja: "Ivan karje Ančiput s plǎngǎ š lakrmilje kǎdja p pičuarje. Ku bǎtjazǎ atrimjes p noj la tinje s t āntribǎm: 'Ješt tu pǎru lja frikat, š lja surutat š lji uns ku skumpǎ ulje āla karje Dimizov aobećit k osǎ vije ili dal trjebje s karje miruasǎ. 39 Kǎnd avizut farizej karje akimat štiptǎm p altu s vije?'" 21 Pǎnd jej afost ānklo, Isusu p Isusu, agǎndit: "Kǎnd āsta om zaista arfi prorok, alikujit p mulc d bualǎ, d patjalǎ š d sufljeti alji rov. Š aštija činje je mujarasta karje I dotaknaštje, k ja je alikujit p multǎ lumje karje vorbj s puatje s vjadǎ. 22 marje grešnic." 40 P aja Isusu ja zǎs: "Šimune, am s Atunča aodgovorit alor: "Fudic Š javic alu Ivan ča vizut c zǎk nješto." A jel azǎs: "Učiteljulje, zil!" 41 A Isusu š auzat̄: vorbi vjadje, lumja karje nu puatje s umblǎ azǎs: "Doj omurj duguja alu unu om banj. Unu om ja akuma umblǎ, lumja karje avut bualǎ p pjalje, akuma dugujit činč sutje kovanic d ardint, a altu om činzǎč. je likujic, surdi audje, morcǎ s skualǎ, š alu sǎračilor s 42 A kum jej na vut dundje s āntuarkǎ, alu amiždoj rubjaštje Bunǎ vorbǎ d Dimizov. 23 Blagoslovit āla aoprostit datorija. Atunča karje d jej doj maj mult osǎ l karje nu kadje ān vjerǎ dǎn minje." 24 Kǎnd aplijikat vija?" 43 Šimun azǎs: "Gāndjesk alu āla karje maj učenikurlje alu Ivan, Isusu ančiput s rubjaskǎ alu mult oprostit datorija." Azǎs Isusu: "Binje azǎs." 44 multǎ lumje d Ivan. Jel azǎs: "Asplijikat ān lok undje Atunča Isusu sa okrinit la mujarje š zǎče alu Šimun: nuje nimika. D karje om asplijikat ānklo s vidjec? Dal "Vjez p asta mujarje? Jo auntrat ān kasǎ ata, ali tu nu asplijikat s vidjec p njeko karje kaša trstika karje vantu maj dat apǎ s spǎl pičuarilje, a ja aplāns š lakrmilje ulijgǎna? Nu! Nas pljikat aja s vidjec. 25 Ili asplijikat s alu je akázut p pičuarje a ja lja asplat š ku pǎru mi vidjec p omu karje mǎndru ānbrǎkat? Nu! K lumja lja frikat. 45 Nu maj dučukit ku poljubacu, a ja, d karje aduće mǎndrje cualje š trijaštje ān bugacije s kǎnd jo amunrat na prestanit s m surutje pičuarilje. nalazaštje ān palače alu caruluj. 26 Asplijikat s vidjec 46 Tu nu maj uns kapu ku ulja, a ja ku skumpǎ ulje p proroku? Da! Jel je maj marje prorok. 27 Ivan je karje miruasǎ auns pičuarilje. 47 Dǎče gāndješt k āla d karje je skris ān Svǎntǎ pismǎ: 'Jakač, trimjet ja apokazat̄ atāta d marje ljubav? C zǎk istinǎ: aja p omu karje duće vorba amja s pljače la intja ata s je daja če grešala alu je, š akǎ lja fost multǎ, afost pripremjaskǎ drum d tinje.' 28 Punjec binje urjake: d oprostit. Āla karje gāndjaštje k trjebje aluj ucǎrǎ s s tuatǎ lumje karje ikad atrijit nimila nuje maj marje d oprostjaskǎ, āla vrja ucǎrǎ." 48 Atunča alu mujarje Ivan. A ipak, ān cara alu Dimizov, āla karje je maj azǎs: "Zaista, grešala ata cam oprostit." 49 Ālja karje mik je maj marje d jel." 29 Tuatǎ lumja karje apus afost ānklo ančiput āntri jej s rubjaskǎ: "Činje je āsta urjake la Isusu, čak Š carinikurlje, već askultat poruka š grešala s oprostjaskǎ?" 50 A jel zǎče alu mujarje: alu Ivan š p jej jel lja bǎtjat. Atunča, kǎnd jej auzat̄ "Daja čaj krizut, tu ta spasǎt! S c dja Dimizov mir če Isusu azǎs, sa složat̄ k Dimizov zaista atrimjes p pǎnd plječ!"

Ivan s kjamje p narodu s s pokajaskǎ. 30 Naprotiv, farizeji š učitelji alu zakonu alu Mojsije aodbit planu alu Dimizov d jej daja ča odbit s lji bǎtjazǎ Ivan. 31 Isusu azǎs: "A ku činje s lji usporidjesk p lumja ān asta vrijamje? P činje samǎnǎ? 32 Jej je kaša kupi karje šadje la tržnicǎ š unu p alt s strigǎ: 'Noj amkǎntat vuavǎ vjasǎl kǎntič š voj na žukat! Noj amkǎntat vuavǎ tužne kǎntič a voj na plāns!' 33 K,

8 Majdata d aja Isusu pljika p trgrurj š p saturj s rubjaskǎ Bunǎ vorbǎ d cara alu Dimizov. Afost ku Isusu duavǎsprjače apostolurj z š njeke mujerj karje Isusu lja likujit dǎla sufljeti alji rov š dǎla bualǎ. Alja mujerj afost Marija karje afost d trg Magdala, dǎn karje Isusu aputirit šaptje sufljeti alji rov, 3 Ivana, karje afost mujarja alu Kuza karje irja upravitelju ān

palače alu Herod, Suzana š multje altje mujer. Jalje valurj karje ančiput s napunjaskă čamacu d apă š jej ku banji alor ažutat alu Isusuluj š alu apostolilor. 4 sa gäsät ān rov. 24 Jej avinjut la Isusu š la skulat š ja Kānd pānglă Isusu sa strāns mulc lumje dān tot trgu, zās: "Gospodarulje, Gospodarulje, tonim!" A Isusu atunča Isusu lji rubja asta vorbā: 5 "Una zuvā aišat sa skulat, azapovidit alu vāntuluj š alu valulor alji omu s posijaskă sāmānca ān polje. Kānd aposijut, marj s stja š jej sa smirit š afost tišina. 25 Atunča njeka sāmānca akāzut p drum š lumja umbla p aja š Isusu azās alu učenikurje aluj: "Dāče nas krizut ān puji lja amānkat. 6 Njeka sāmānca akāzut p pāmānt minje?" Učenikurje sa spirjat š sa mirat. Azās unji undje jašte buluvan š tek ča kriskut sa uskat daja če alu alc: "Činje āsta s zapovidjaskă čak š alu vāntuluj narje apă. 7 Njeka sāmānca akāzut āntrā mārčinj š š alu apăj, š punje urjajke la jel?" 26 Avinjut ān regija mārčinjilje akriskut una ku jej š ja sa ugušat. 8 A njeka Gerasa, karje je p alta partje d apă d regija Galileja. sāmānca akāzut p bun pāmānt š krijašte š rudašte d 27 Čim Isusu aišat d čamac p obală, avinjut la intja alu usutā d vorj." Isusu azās aja, š astrigat: "Toc činje arje Isusuluj njeki om dān trg karje avut sufjeti alji rovj urjekj s audā, trjebje s puje urjajke š s razumjaskā!" ān jel. Već d mult kum nu sa brkati nič atrijt ān kasā 9 Učenikurje alu Isusuluj la antribat če značašte njego irja la mārmānc. 28 Multā vrijjamje sufjeti alji asta vorbā. 10 Isusu azās: "Dopustit vuavā s razumic rovj I cānja š akā lumja la lījigat p lanacurj š okove š I tajnilje d cara alu Dimizov. Ali koristjesk aša vorbje pāza, jel rupja lanacu š sufjeti alji rovj I natirja s pljače kānd jo ārvāc p alcā s ispunjaskă Svānta pismā: 'S ān lok undje nuje nimika. Kānd omula avizut p Isusu, ujtā a nu prepoznašte, š s audā, a nu razumjašte'. acāpat. Isusu azapovidit alu sufjeti alji rovj s jašā d 11 Jakā če značašte asta vorbā: sāmānca je vorba omula. Akāzut la intja alu Isusuluj š astrigat: "Če vrjaj alu Dimizov. 12 A sāmānca karje akāzut p drum dāla minje, Isusulje, Bijatu alu Maj marje Dimizov? prestavašte p ālja karje audje, ali vinje nikuratu š Mārog d tinje, nu m mučja!" 30 Isusu la tribat: "Kum t adus vorba alu Dimizov d inima alor aša s nu krijadē š kjem?" Jel zāče: "Mulc", k afost ān jel mulc sufjeti nu s spasaskā. 13 A sāmānca karje akāzut p buluvan alji rovj. 31 Š sufjeti alji rovj ančiput mult s s ruadje prestavašte p ālja karje audje, ku radost primjašte d Isusu s nu narijdjaskă s pljače ān jamā frzdā kraj vorba alu Dimizov, ali narje korjen. Ālja njeka vrijjamje undje osā fije kaznic. (Abyssos g12) 32 A ānklo p djal krijadē, a kānd vinje iskušjala prestanjašte s krijadē. mult porč s ranja. Sufjeti alji rovj sa rugat d Isusu s 14 A sāmānca karje akāzut ān mārčinj prestavašte p dopustjaskă s untrā ān porč š Isusu adopustit. 33 āšta karje punje urjajke la vorba alu Dimizov, ali kum Atunča sufjeti alji rovj aišat d om š auntrat ān porč. vrijjamja trijače, p jej lji ugušašte brigilje, bugucija š Toc porči adat fuga ān zos dāpā djal ān apă š sa tuatje užitkulje alu životuluj, daja jej nu duće plodu nikat. 34 Kānd lumja karje pāza p porči avizut ča fost, kopt. 15 A sāmānca karje akāzut p bun pāmānt afudit š arazglasat p trg š p saturj. 35 A lumja avinjut s prestavašte p lumja karje ku bunā š ku poštenu inimā vjadje ča fost. Kānd jej ažuns, avizut p Isusu ku omu pāzašte vorba alu Dimizov karje audje, jej pljakā maj dān karje aišat sufjeti alji rovj. Avizut p omu karje dāpartie kānd je grjev, daja jej aduče bun plod." 16 šadjie š punja urjajke la Isusu, ānbrkat š bun ān kap. "Nimilja nu prindje lampa s viljaskă ku posuda ili s Š lumja sa spirjat. 36 Jej karje avizut ča fost, arubit uaskundje dusu pat, njego s upuje p postolje aša toc alu lumjaja kum Isusu likujit p omu ān karje afost ālja karje untrā s puatā s vjadā binje. 17 K tot čije sufjeti alji rovj. 37 Tuatā lumja d regija Gerasa lja āviljut osā fije dāzvāljinj š tot čije skuns osā s štije š pukat marje frikā, š arugat p Isusu s pljače dāla jej. osā vije p luminā. 18 Daja punjec binje urjajke k āla Isusu auntrat ān čamac s pljače pisti apă āndrāt. 38 karje pāzašte vorba amja osā razumjaskă mult, a p Majdatā njego če Isusu š učenikurje aluj aotplovit ālja karje nu pāzašte vorba amja osā s ja š aja če ān čamac, omu d karje sufjeti alji rovj aišat sa rugat gāndjašte k razumjašte." 19 Atunča muma š fracā mult d Isusu s puatā s rāmāje ku jel. Ali Isusu ja zās: alu Isusuluj avinjut s l vjadā, ali na putut s vije la jel k 39 "Āntuarčitje akas š zi alu toc če Dimizov afukut afost mulc lumje. 20 Ajavit alu Isusuluj: "Mumuta š d tinje." Atunča jel aplikat š razglasat p tot trgu če fracā alji tej stā afar š vrja s t vjadā." 21 Kānd Isusu ja fukut Isusu. 40 Multā lumje aštipta p Isusu s s aužat aja, azās alu lumjej: "Ālja karje punje urjajke āntuarkā dāpā alta partje d apă. Kānd Isusu ažuns, š askultā vorba alu Dimizov mijе je ka muma š ka toc ku radostu la štiptat. 41 D dāturdatā avinjut omu frac." 22 Ān una zuvā azās Isusu alu učenikurje aluj: karje sa kima Jair, karje irja vođa alu lumje karje s "Tricēm p alta partje la apă." Jej auntrat ān čamac š sastaja ān sinagogā. Akāzut la intja alu Isusuluj š mult aotplovit. 23 Pānd plovja, Isusu ančiput s kulčje. Š sa rugat s vije ān kasa aluj. 42 Jel avut jediničā fatā ančiput s sufje marje vānt. Vāntu ančiput s fakā marj karje avut duavāsprjače d aj karje irja p muartje. Pānd

Isusu pljika la Jair, mulc lumja I pindja dăpă pistot. **43** Kănd apostoli sa tors āndrăt undje irja Isusu, jej Āntră lumje irja mujerj karje duavăsprjače d aj krvanja, arubit aluj tot ča fukut. Atunča Isusu lja dus ku jel š š potrošat tot ča vut p doktorjamje, ali nimilja na putut aplikat s fije sāngur upruapje d trg karje sa kimat s ju likujaskă. **44** Avinjitet drăt š apus măna p rubu Betsaida. **11** Mulc lumje asaznajit aja š aplikat dăpă alu cuala alu Isusuluj š odma aprestanit s krvjaskă. Isusu. Isusu lja primit š rubja Bună vorbă d cara alu **45** Antribat Isusu: "Činje apus măna p minje?" Š pănd Dimizov š likuja p toc karje trjebe s likujaskă. **12** toc azăs: "Nu jo", Petar azăs: "Gospodarulje, multă Pănd akăzut nuaptja, avinjitet duavăsprjače apostolurj lumje t pindje š t strănde!" **46** A Isusu azăs: "Njeko la Isusu š ja zăs: "Las p lumja s pljače p saturj š p namjerno apus măna p minje. Amositit k săla aiăsăt okolică s găsaskă mănkărje š undje s s kulčje daja če d minje." **47** Kănd mujaraja saznađit k nu puatje s iștjem aiăca undje nuje nimika." **13** A Isusu zăče: "Voj askundă k ja apus măna p Isusu, atrimurat d frikă lji nahranic." A jej zăče: "Avjem samo činč mălajur š akăzut la intja alu Isusuluj š la intja alu tot narodu š lja doj pještj. Dali s plijkăm š s kumprăm mănkărje d tot zăs dăče apus măna p Isusu š kum odma sa likujit. narodu?" **14** A lja fost njeđe činč mij d vujniči. Isusu p **48** A Isusu alu je azăs: "Fata amja, tu ta likujit daja ča aja azăs alu učenikurj aluj: "Zăćec alu lumjej s šagă križut. S c dja Dimizov mir pănd plječ!" **49** Kănd Isusu ān grupje njeđe činzăc." **15** Š učenikurje afukut aša š još arubit alu mujaraja, avinjitet njeko d kasă alu Jair ku lumja ašăzut. **16** Isusu alat činč mălajurj š doj pještj, poruka: "Camurit fata. Nu maj muča učitelju više." sa ujtat ān čerj, š azahvalijit alu Dimizov d mănkărje **50** Auzăt Isusu š azăs alu Jair: "Na vja frikă! Samo š arupt mălaju š adat mălaju š pjaštje la učenikurj krijadje š ja osă fije binje!" **51** Kănd Isusu avinjitet ān s podiljaskă alu lumjej. **17** Toc avut s mălänče kăt kasă alu Jair, Isusu adopustit samo alu Petar, alu god aputut. Š još duavăsprjače d korpeje sa nakupit Ivan, š alu Jakov, š alu tatăj š alu mamăj alu fataja s d ostattkurj d mălaj š d pještj. **18** Maj ānklo, Isusu utrje ku jel. **52** Š toc karje već irja ān kasă plăndă aplikat dăpartje dăla lumje s s ruadje š učenikurje š tuguja dăpă ja. Isusu lja zăs: "Nu plăndec! Nuje aluj aplikat ku jel. Kănd Isusu aprestanit s s ruadje muartă, njego s kulkă!" **53** Atunča toc ančiput s s lja tribat: "Če rubjaštje lumja činje sănt jo?" **19** Jej ljadē d jel daja ča štijut k je muartă. **54** Isusu alato d aodgovorit: "Mulc inš zăče k ješt Ivan karje bătiază, măna š astrigat: "Kupilulje, skual!" **55** Š sufljetu sa alcă zăče k ješt Ilija, š alcă njeki zăče jar k ješt unu d tors š odma sa skulat. Isusu azăs s ji dja s mălänče. prorokurje karje majdată atrijit š sa tors dăla morc." **56** Roditelji alu je irja začudic, a Isusu ja naredit s nu **20** A atunča Isusu azăs alu učenikurje aluj: "A voj, zăkă alu nimilja če sa dogodit. če zăćec činje sănt jo?" Petar zăče: "Tu ješt Kristu, spasitelju karje Dimizov atrimjes!" **21** A Isusu lja zapovijedit s nu zăkă alu nimilja. **22** Azăs: "Jo, Bijatu alu Omuluj, mora mult s patjesk. Vodilje alu židovilor, glavni popurlje, š učitelji d zakonu alu Mojsije mora s m odbacaskă. Mora s m umuară š aldă trje zălige jo mora s fiuv adrikat dăla morc." **23** Atunča Isusu azăs alu lumjej: "Akă njeko vrja s fije učeniku alu mijov mora s s odriknjaskă sāngur d jel, š tuată zuva s ja kruča aluj š s sljedjaskă p minje. **24** K činje god vrja životu aluj s spasaskă, osă I pjargă; a činje god izgubjaštje životu aluj d minje, osă I spasaskă. **25** Če koristijaštje alu omuluj akă dobidjaštje tot pământu, ali pjardje sāngur p jel? **26** Činje god arje rušunje d minje š d vorbilje alji mijalje, jo, Bijatu alu Omuluj, isto aša š d jel osă am rušunje kănd jo vinja ku slava amja š ku slava alu Tatimjov š ku slava alu anđelilor alu svânt. **27** Punjek urjajke k istina je: njeki dăla voj karje aiăca stăc nusă muară pănd nu vjadjе cara alu Dimizov." **28** Otpriklje opt zălige dăpă aja če lja zăs aja, adus Isusu ku jel p Petar, p Ivan š p Jakov š aplikat p djal s s ruadje. **29** Š pănd Isusu s ruga, lica aluj sa promjenit, a cuijlilje ja sjajit čisto albă. **30** Dăturdata,

doj omurj sa pojavit š arubit ku Isusu. Člja afost voj, jel atunča lukrjază ku voj!" 51 Kānd s približa Mojsije š proroku Iliju. 31 Sa pojavit ān marje sjaj š vrijamja s ja Dimizov p Isusu ān čerj, Isusu aodlučit k arubit ku Isusu d išjala aluj d pāmāntusta, karje Isusu avinjiti vrijamja s pljače ān Jeruzalem, 52 š atunča uskoro osā fakā ān Jeruzalem s ispunjaskā voja alu atrimjes p glasnici la intja aluj. Glasnici apljikat š Dimizov. 32 Pānd Isusu s ruga, Petar š jej karje afost auntrat ān sat ān regija Samarija s ji priprenjaskā če ku jel lja pukat somnu. Kānd sa skulat, avizut marje ji trijebie. 53 A ānklo lumja na vurut s I primjaskā daja luminā karje vinje dāla Isusu š doj omurj karje astat če pljika ān Jeruzalem. 54 Kānd učenikurlje Jakov š pānglā jel. 33 Pānd Mojsije š Ilijia sa sprimit s pljače Ivan auzāt k lumja ān Samarija na primit p Isusu, jej dāla Isusu, Petar azās alu Isusuluj, ali nič jel na štijut azās: "Domnulje, vrjaj s zapovidim s lja pringā foku če rubjaštje: "Gospodarulje, binje je če ištjem aiča ku dān čerj?" 55 A Isusu sa okrinit š lja ukorit p Jakov š voj. Fičem trje kolibje: una cije, una alu Mojsije, š una p Ivan s nu fakā aja. 56 Atunča Isusu š učenikurlje alu Ilijie." 34 Pānd Petar aja arubit, sa pojavit oblaku, aluj apljikat ān altu sat. 57 Pānd jej još pljika p drum, lja prekrijit š alor irja frikā. 35 Dimizov lja rubit dān njeko azās alu Isusuluj: "Pljek dāpā tinje undje god oblak: "Āsta je Bijatu alu mjoy karje jo lam kuljes s fije tu plječ." 58 Isusu ja zās: "Lisica arje jamā š puji caru! P jel skultac!" 36 Š kānd jej auzāt glasu, avizut arje kujb, a jo, Bijatu alu Omuluj, nam lok alu mjoy d samo p Isusu. Jej atikut ān zuviljalja š alu nimilja na kulkat." 59 Atunča Isusu azās alu altuluj: "Vinā dāpā rubit d aja če jej avizut. 37 Kānd alta zuvā sa dat minje!" A jel azās: "Domnulje, lasāmā majdatā s pljek ān zos dāpā djal, multje lumje karje irja ačija avinjiti s āngrop p tatimjov." 60 Isusu ja zās: "Las p morcā s la Isusu. 38 Dāturdatā, njeki om āntrā multje lumje gruapje p alor morcā, a tu fuđ š rubjaštje alu acilor astrigat š sa rugat mult d jel: "Učitelulje, ujtite la Bunā vorbā d cara alu Dimizov." 61 Š još njeko zāče: bijatu alu mjoy, k jel je jedini kupil alu mjoy. 39 Jakā, "Domnulje, viuv dāpā tinje, ali dopustjaštjem majdatā sufljet alu rov mult vorj l pukā š dāturdatā jel ānčapje s m oprostijesk ku ukucanji mjej." 62 Isusu ja zās: s čapje. La runkā ān grčurj š ji pljika pjena p gurā. Š "Akā ānčepj s orještj ravno, a t ujc dāpā tinje, tu nu poc s služāstj ān cara alu Dimizov."

d učenikurlje alji tjalje s I putirjaskā, ali na putut." 41 Atunča Isusu azās: "Lumjo karje trijic ān vrijamjasta, voj nu kridjec š ištjec strikac! Jo amfost ku voj atāta d mult š jar nu kridjec. M trieb kāt mora s trpjesc p voj? Duj aiča p bijatu alu tov!" 42 Š pānd bijatu avinjiti la Isusu, sufljetu alu rov la duburāt š jel ančiput s s grčaskā. A Isusu alu sufljetuluj alu rov azapovjedit s jaša š alikujit p bijatu š la dat la tatusov. 43 Toc karje irja ačija sa mirat d moć alu Dimizov. Pānd toc sa mirat la asta š la tot če Isusu fače, jel azās alu učenikurlje aluj: 44 "Punjec binje urjajke če vu zāk: Još ucārā lumja osā predajaskā p minje, p Bijatu alu Omuluj, ān vlastu la dušmanji alji mjej." 45 Ali jej na štijut če jel avrut s zākā. Aja značalā afost skuns dāla jej. Jej na putut s razumjaskā š lja fost frikā s I āntrjabje d aja. 46 Učenikurlje ančiput s raspravljaskā činje dāla jej maj marje. 47 Aštijut d čaja raspravljastje Isusu daja alat p kupilu, š la pus pānglā jel. 48 Š Isusu lja zās: "Činje ku drag primjaštje p kupilusta pāntruv minje, primjaštje š p minje. A činje p minje primjaštje, primjaštje š p Dimizov karje ma trimjes. Istina je: činje je maj mik āntrā voj toc, āla je maj marje!" 49 Ivan p asta azās alu Isusuluj: "Gospodarulje, noj avizut p njeko karje ān lumilje alu tov zapovidjaštje alu sufljeti alji rov s jaša d lumje. Noj amzās aluj s nu fakā aja daja če nuje učeniku alu tov kašā če ištjem noj." 50 Isusu azās: "Nu branic! Akā njeko nu lukrjazā pāntruv

10 Domnu Isusu dāpā aja akuljes āntrā jej šaptjezāč š doj alcā učenikurj š atrimjes kātā doj s pljače la intja aluj ān tot trgu š ān tot loku undje Isusu atribut s pljače. 2 Kānd sa sprimit s pljače lja zās: "Berba je marje, ali radnič jaštje uncārā. Berba pripadnjaštje alu Domnuluj, daja rugāčavā la jel s trimjatā još maj mult radnič ān berbā. 3 Ānčipjec akuma, ali pāzāčavā k trimjet p voj kašā p vojilje āntrā lumje karje kašā lupurj. 4 Nu dućec ku voj nič banj, nič tašna, nič altje sandalje. Nu stāc p drum ku lumja s nu pridjec vrijamja. 5 Ān tuatā kasa ān karje untrāc s prenočić ānklo, majdatā zāče: 'S dja Dimizov miru alu toc ān asta kasā!' 6 Akā ān aja kasā jaštje omu karje vrja miru ku Dimizov, jel osā ajbejje miru ku karje voj la blagoslovit. Akā ānklo nuje om karje vrja miru ku Dimizov, jel nusā primjaskā šla miru ku karje voj la blagoslovit. 7 Nu vu preselic d kasā ān kasā! Boravic ān aja kasā pānd fic ān trgula š nu fic rušānoj s mānkāc š s bjec aja če vu dā, k kum zāčem: Radniku azaslužat plata aluj. 8 Ali ān tot trgu ān karje untrāc š ānklo vu primjaštje fic zadovoljni ku aja če god vu dā s mānkāc. 9 Likujic ānklo p lumja karje bulnavj š zāče alor: "Asta aratā k cara alu Dimizov avinjiti la voj!" 10 Ali ān tot trgu ān karje untrāc š ānklo nu vu primjaštje, išāc la ulicilje aluj š zāče: 11 'Čak frikām š prašāna d trgu alu vostru karje sa ljjipit p

pičuarje alu anuaštrje s vu upozorim p kazna alu ku tot sufijetu alu tov š ku tuatā snaga ata š ku tuatje Dimizov! Ali štijec k avinjiti cara alu Dimizov!" 12 Vu mincilije alji tjalje' š 'vrja p bližnji alu tov kum vrjaj zák: Kánd vinja vrijamja d sud osä fije majušurje sängur p tinje." 28 Isusu ja zás: "Binje ajzás. Fäj aša š alu lumjej ruavä dän trg Sodoma njego alu lumjej osä primješt vječni život." 29 Ali omu avrut s s spalje, dän trgula!" 13 Isusu azás: "Grjev vuavä, lumjo än š aša jel äntrijabä p Isusu: "D činje rubjaštie känd trg Korozain! Grjev vuavä, lumjo än trg Betsaida! zakonu zäche 'bližnji alu mijov?" 30 Isusu aodgovorit Akä njeko afukut čudurj änträ lumje poganä än trg ku asta vorbä: "Njeki om putuju dän Jeruzalem än trg Tir š än trg Sidon karje jo afukut änträ voj, jej već Jerihon š la napadnit färäčoši š alat tot däpä jel, la d känd s okrinja däla rov. Adućja cualje hrapave š butut š aplikat. Š p omula aläsat s zakä skoro mort. šidja än činuš s pokazaskä žalostu. 14 Daja osä fije 31 Trjače p drumula slučajno popa alu židovilor. Känd majušurje än zuvă d sud alu lumje än Tir š än Sidon avizut p omu karje skoro mort, la zaobidit š aplikat njego vuavä än Korozain š Betsaida! 15 A voi, lumjo maj däpartje. 32 Isto aša pänglä lokula avinjiti atunča än trg Kafarnaum, voj sigurno nusä vu drikäc pälna š levitu, pomočniku än Hram. Känd la vizut, š jel la čerj samo daja če jo amfost änträ voj! Nu! Voj osä zaobidit š aplikat maj däpartje. 33 Atunča njeki omu vu slabudjec änklo undje loku d kaznit." (Hadës g86) d regija Samarija trjače p drumula. Känd avizut p 16 Atunča azás alu šaptjezäč š doj učenikurj: "Känd omula, ja fost žau d jel. 34 Avinjiti la upruapje d jel, njeko punje urjajke la voj, aja je kašä kum punje ja spälat räžnilje ku ulje š ku vinu š ja ānvilijat ku urjajke la minje. Š känd odbacaštie p voj aja je kašä trijanca. La drikat atunča p magarac aluj š la dus än kum odbacaštie p minje. A känd njeko odbacaštie p 35 minje aja je kašä kum odbacaštie p Dimizov karje ma Märnje zuvă jel adat duvavä kovanic d arđint alu gazzäj trimjes." 17 Känd sa tors šaptjezäč š doj d učenikurj alu gostijonäj, š ja zás: 'Brinjaštitje d jel š akä maj mult la Isusu, ku drag azás: "Domnulje, čak š sufijeti alji antrijat p učitelju d zakon alu Mojsije: "Če gändješt? Isusu lja zás: "Štiuv, k amvizut p Sotona kum akäzut Karje d äštja trje alu omuluj sa pokazäť k je bližnji alu d čerj ka sklipjala. 19 Vidjec, jo amdat vuavä tuatä omula karje la napadnit färäčoši?" 37 Azás učitelju d sälja š autoritetu p Sotona, dušmanu alu Dimizov, s 36 A Isusu rov askultä känd lji zapovidim än lumje alu tov." 18 A antribat p učitelju d zakon alu Mojsije: "Če gändješt? Isusu lja zás: "Štiuv, k amvizut p Sotona kum akäzut Karje d äštja trje alu omuluj sa pokazäť k je bližnji alu d čerj ka sklipjala. 19 Vidjec, jo amdat vuavä tuatä omula karje la napadnit färäčoši?" 37 Azás učitelju d sälja š autoritetu p Sotona, dušmanu alu Dimizov, s 38 naudjaskä. 20 Ali nu vu radujic samo daja če p voj Pänd Isusu š učenikurje aluj nastavja s putujaskä sufijeti alji rov askultä, njego maj mult radujicävä daja kätri Jeruzalem, auntrat än unu sat. Ačija afost njeka če Dimizov askris lumilje alji voštri p popis än čerj." 21 Atunča Sufijetu alu Sväntulj aispunit p Isusu ku 39 Avut sorä karje s kima Marija. Pänd Domnu Isusu radostu š Isusu azás alu Dimizov: "T slavjesk, Tato, tu änväca, Marija šidja š punja urjajke. 40 A Marta afost karje vladješt ku čerju š ku pämäntu, čaj skuns istina mult zabrinutä k mora s pripremjakä tuatä mänkarja, d cara ata däla lumje karje gändjästje k je mudri š pa ja avinjiti s s žaljaskä: "Domnulje, nu c brigä če mintošj š če pokazäštj aja alu lumje karje kašä kupi sorimja ma läsat sängurä s lukrjez tot lukru? Zi alu karje vriaj s änvacä. Da, Tato, cije s svidaštie s fač je s m ažutje!" 41 Ali Domnu Isusu ja zás: "Draga aja aša." 22 Atunča Isusu azás: "Tata alu mijov ma dat Marta! Nu trjebje s t brinješt š t uz nemirješt d aja če tot če jel arje. Samo Tata binje kunuaštie činje sänt gändješt k trjebje. 42 A una stvar karje trjebje s puj jo, Bijatu aluj, š samo jo, Bijatu aluj, š älja alu činje jo urjajke la vorba amja. Marija aja ashvatit, š aja nusä odlučjesk s l otkrijes, binje kunuaštie činje je Tata." 23 Maj änklo, känd afost sängur ku učenikurje aluj, š 43 Adä nuavä mänkarje karje trjebje tuatä zuva 4 s primjesk vječni život ku Dimizov?" (aiōnios g166) 26 A Isusu ja zás: "Če skrije än zakonu alu Mojsije? Če tu razumještj če zäche?" 27 Omu azás: "Zakonu zäche: "Vrja p Domnu, Dimizov alu tov, ku tuatä inima ata š

ku rugala, avinjiti la jel unu d učenikurj š azás: "Domnulje, änvacä p noj s njí rugäm kum Ivan karje bätjazä anväcat p učenikurje aluj." 2 Isusu lja zás: "Känd rugäc, zäche: "Tato än čerj, s s štujaskä lumilje alu tov asvänt. Aduj cara ata p tot pämäntu. 3 Adä nuavä mänkarje karje trjebje tuatä zuva 4 s oprostjaštie anuasträ grešala, k š noj oprostim alu älja karje grešaštie päntruv noj. Nu da s kidjem än kušnje." 5 Atunča Isusu azás alu učenikurje aluj:

"Akă plječ ān ponoć la ortaku alu tov š ji zăč: 'Adām ān karje maj dată atrijit dăń karje aišăt.' 25 Kănd sa trje mălajuri, 6 k ma vinjut ortaku ān gostjamje, a nam tors, găsašte k je omula kašă kasa karje je čistită š s idau nimik d mănkat!', če osă zăkă ortaku? 7 Dali uredna, ali guală. 26 Atunča sa dus s adukă p alcă nusă zăkă: 'Nu m uznemirja! Uša je već ān kisă, a šaptje sufljeti alji rov još maj rov d jel, š toc unträ kupi je ān pat k nu pot akuma s m skol s c dau!' 8 ān om š ān jel trijašte. Š na kraju postanjašte alu Ali vu zăk: čak š akă omula nu s skuală daja če ješt omuluj maj rov njego če irja maj dată njego ča plijkat ortak aluj, šu c dă nimika, osă skuală daja če mult l sufljetu alu rov." 27 Pănd Isusu rubja d aştă stvarur, rođ frzdă rušanje. Š osă zdja atăta kăt cije trjebe. 9 Š njeka mujarje d multă lumje astrigat: "Kum je binje daja vu zăk: Nu odustanic! Rugăc p Dimizov š osă alu mujarje karje ta dus š ca dat s sud p tjeptu alu dobidić! Kătăc š osă găsăc! Bitjec la ušă š osă s vu je!" 28 Isusu azăs: "Još je maj binje alor karje audje dăškidje! 10 Činje god ruagă p Dimizov, primjašte. vorba alu Dimizov š askultă." 29 Maj mult š maj mult Činje god kată, găsašte. Činje god batje, uša s ji lumje vinja la Isusu. Atunča Isusu Ija zăs: "Lumja ān dăškidje. 11 Voj karje iştjec tatje, če afiča voj kănd asta vrijamje je rov. Vrja s fak znak kašă dokazu k bijatu alu vostru kată pjašte? Dal voj ja da ſharpje? Dimizov ma trimjes, ali nusă dobidjašte ničunu znak Nu! 12 Ili akă bijatu alu vostru kată vov dăla voj, dal osim znaku karje Dimizov adat d mult alu lumjej ān voj ja da ſkorpijon? Nu! 13 Akă voj, karje iştjec rov, vrijamja alu prorokuluj Jonej kănd Dimizov la spaſăt ſtić s dăc alu kupi alu voštři burje darurj, atunča dăla muartje. 30 Baš kašă kum sa dogodit ku Jona kăt maj mult alu vostru Tata ān čerj osă darujskă afost znaku alu lumjej karje atrijit ān trg Niniva k p Sufljetu alu Sväntuluj alu ţalja karje l ruagă?" 14 Dimizov la trimjes, isto aja, aša osă dogudjaskă ku Isusu una zuvă aputirit p sufljetu alu rov karje nu minje, Bijatu alu Omuluj, osă fije znaku alu lumje ān ja dat alu omuluj s rubjaskă. Kănd sufljetu alu rov asta vrijamje. 31 La zuvă kănd Dimizov osă sudjaskă aišăt, omu arubit š mulc lumje sa mirat. 15 Ali njeki alu pămăntuluj, carica karje d mult avladit p pămănt dăla jej azăs: "Jel putirjašte sufljeti alji rov daja če ji alu Jugu osă skuală š osă svjedočaskă părtruv lumje žută Beelzebul, karje je vladaru alu toc sufljeti alji ān asta vrijamje daja če ja avinjut d dăpartje s audă p rov." 16 A alci avrut s la puće ān zamkă š akătat s caru Salomon karje avut mult mudrost, a jakă, ku voj idja njeki znak kašă dokazu k Dimizov la trimjes. 17 je aića njeko maj marje d Salomon. 32 La zuvă kănd A Isusu aştijut če găndjašte, pa Ija zăs: "Akă lumja Dimizov osă sudjaskă alu pămăntuluj, lumja karje ān ista cară s burjašte ānträ jej, osă propanjaskă atrijit ān trg Niniva osă skuală š osă svjedočaskă cara alor. Akă familija ān ista kasă s burjašte ānträ părtruv lumja ān asta vrijamje daja če jej sa okrinit jej, osă s raspadnjaskă familija alor. 18 Voj zăčec k dăla rov alor kănd Jona alor arubit, a jakă, ku voj je jo ku săla alu Beelzebul putirjesk p sufljeti alji rov. aića njeko maj marje d Jona!" 33 Isusu azăs: "Nilimil Aja atunča značašte k š ţalja karje je ān cara alu nu prindje lampa s uaskundă ili s upuje dusu košară, Sotonăj s burjašte ānträ jej. Kum atunča cara aluj već daja s upuje p loku alu je aša kum toc karje utră s rämăje? 19 A čije ku učenikurje alji voštři karje s puată s vjadă binje. 34 Vojku alu tov je ka lampa putirjašte p sufljeti alji rov? Akă, kašă kum zăčec, d tjełă. Akă vojku alu tov bun, poc binje s vjez, ali jo putirjesk p sufljeti alji rov ku săla alu Beelzebul, akă vojku alu tov nuje bun, nu poc s vjez nimika. 35 atunča mora aja s fakă š učenikurje alji voštři ku săla Daja păzašte s nu găndješt k poc binje s vjez, već alu Beelzebul. Sigurno nusă slažašte. Učenikurje alji zapravo nu poc nimika s vjez. 36 Daja, akă poc binje voštři osă zăkă k Beelzebul nu s burjašte sângur s vjez š akă nuje nimika d tinje skuns, tot poc s vjez. părtruv jel. 20 Ali daja če jo p sufljeti alji rov putirjesk Osă fije kašă če ješt ān sobă ku lampa karje c dă s ku săla alu Dimizov, atunča aja arată k la voj avinjut vjez." 37 Kănd Isusu azavrăšt vorba aluj, njeki farizej cara alu Dimizov. 21 Kănd capăń omu karje arje bună la kimat la jel akas s mălänče. Isusu auntrat š alat oružije păzašte palača aluj, tot če arje je sigurno. 22 loku la astal. 38 Isusu na spălat mănilje majdată njego Ali kănd l napadnjašte maj capăń d jel, l savladjašte če s mălänče. Farizeju sa mirat daja če jej ānvacă k š ija tuată oružija ān karje sa uzdit dušmanu aluj. Alat omu trjebe aša s fakă s fije čist la intja alu Dimizov. tot če omula avut š apodiljut ku lumja aluj. 23 Āla karje 39 Aša Domnu Isusu ja zăs: "Voj farizeji iştjec kašă nuje ān partja amja, jel je părtruv minje; āla karje ku lumja karje spală paru š găvanu samo da far, ali nu minje nu strănde vojilje, jel lji putirjašte." 24 Atunča čistjašte prljavština dăń nontru, k spălač mănilje, ali Isusu azăs asta vorbă: "Kănd sufljetu alu rov jaša inimilje alji avuaštre zaista pljinje d pohlepă š d rov. d om, lutjašte p pustinje š kată lok s odmorijaskă. 40 Voj lumje karje na vjeć fir ān kap! Dimizov karje Kănd nu l găsăstje, azăs sângur aluj: 'M tork ān om astvorit p omu da far je isto aša la stvorit dăń nontru.

41 Nu fic lakumj, već dāc dāla inimā alu lumje karje tot čije skuns osā fije otkrivit š tot čije tajna osā sa narje. Akā ištjec aša, osā fic čist la intja alu Dimizov audā pānglā toc. 3 Da, ān zuvaja če god njeko azās dān nontru š da far. 42 Grjev vuavā, farizeji! Voj dāc ān tamā osā saudā la luminā š tot če njeko ašapit alu Dimizov zjače posto čak š d začinurj š d biljke ān sobā kisā osā razglosašte p krov s audā toc! 4 alji voštje, ali nu vu ponašāc pravedno nit vrjec p Ortači ajmje, punjec binje urjakē. Na vjec frikā d Dimizov. Asta atribut s fićec, ali s nu zanemarujuč altje lumje. Jej puatje s umaraš samo tjela, ali dāpā aja stvarurj karje Dimizov azapovjedit. 43 Grjev vuavā, farizeji! Vrjec s šidjep počasne lokurj ān sinagogje š vuavā nu puatje nimika maj rov s fakā! 5 Njego osā vjek pokazaskā d činje trjebe sa vjek frikā: avjec frikā d Dimizov karje p voj puatje s vu muarje, š atunča p voj s arunče ān pakao. Da, d jel avjec frikā! (Geenna g1067) 6 Voj štijic k činc vrabacurj s vindje samo d doj novičurj. Ali Dimizov nu mujtā p ničunu d jej. 7 Voj štije, š atunča je nečisti la intja alu Dimizov." 45 Atunča štijic k aluj vridic maj mult njego multje vrabacurj. unu učitelj alu zakonu alu Mojsije ja zās: "Učiteljulje, Dimizov štije čak š kāt avjec pār p kap. Daja na vjek kum aša rubješ š p noj ku aja nji uvridješti!" 46 frikā! 8 Istina je, tot āla karje aiča p pāmānt la intja Isusu ja zās: "Grjev š vuavā, učitelji alu zakonu alu alu lumje priznašte k mijе pripadnjašte, š d jel jo, Mojsije! Voj punjec teretu p lumje karje je grjev š Bijatu alu Omuluj, la intja alu andeili alu Dimizov jej nu puatje s la dukā, a nič dājštu nu vrjec s l osā priznajesk k jel pripadnjašte mijе. 9 Tot āla karje pomaknic s jažutac s adukā āla teret. 47 Grjev vuavā! aiča p pāmānt la intja alu lumje s odriknješte k mijе Voj adrikāc spomenikurje alu prorokulor, a voj ištjec pripadnjašte, osā m odriknjesk la intja alu andeili isti kašā sāmānca avuastrā karje d mult lja umurāt. alu Dimizov k jel pripadnjašte mijе. 10 Ipak tot āla 48 Aša k umjesto s lji osudic, voj aja potvrdic š slažāc karje rubjašte pāntruv minje, Bijatu alu Omuluj, puatje ku sāmānca avuastrā. Jej lja umurāt, a voj lji drikāc s oprostjaskā. A alu āla karje uvridjašte p Suflijetu alu spomenikurje! 49 Voj ištjec kašā prati tilje alji voštje. Svāntuluj nusā oprostjašte. 11 Kānd jej aduče p voj Dimizov ān mudrostu aluj majdatā aštijut k osā fićec la sud ān sinagogā, la intja alu vladaruluj š la vlast, istje stvarurj. Jel azās: 'Osā trimjet la jej p prorokurje nu vu sikiric če s zāčec vuavā ān obranā' 12 daja če š p apostoli, a jej p njeki d jej osā muarje, a p alcā p voj Suflijetu alu Svāntuluj ān āla tren osā ānvacā osā putirjaskā.' 50 Daja Dimizov ku prava aluj osā če s zāčec." 13 Unu om dān atāta lumje azās alu smatrjaskā k je dāvinā lumja ān asta vrijamje d tuatā Isusulj: "Učiteljulje, zi alu fratimov s podiljaskā ku muartje alu prorokurj karje lumja lja umurāt d kānd minje imanja karje adobidit če tatimov nja lāsat." 14 je pāmāntu. 51 Dimizov osā lji osudjaskā d muartje Isusu ja zās: "Omulje, činje p minje ma pus s sudsjesk alu tot proroku, dāla Abel pānla Zaharija, p karje la š s podiljesk āntrā voj?" 15 Atunča azās alu toc: umurāt ān Hram āntrā svetiše š žrtvenik. Istina je, "Pāzāčāvā š nu dopustic alu bilo d karje lakumije s Dimizov osā lji kaznjaskā p lumja ān asta vrijamje! utrā ān inima avuastrā, k život nu s sastajašte ān aja 52 Grjev vuavā, učitelji alu zakonu alu Mojsije! Voj če posjeduješti." 16 Atunča Isusu arubit asta vorbā: ištjec kašā omu karje askuns klujuču alu ušaj d cara "Alu unu bogataš binje arodit pāmāntu. 17 Bogatašu alu Dimizov. Sāngurj nu untrāc ān cara alu Dimizov agāndit: 'Nu štuv če s fak daja če nam nič u lok atāta š nu dāc nič alu ālja karje katā s untrje.' 53 Kānd d marje s sprimjesk tot če ma rodit.' 18 Atunča azās: Isusu apilikat dān kasā alu farizej, učitelji d zakonu 'Štuv! Dubor p skladištilje abātrnje š osā fak maj alu Mojsije š farizeji ančiput ku nikizišala s navaljaskā p marje š ānklo osā puj š gruvu š tuatā imovina amja.' jel š azahrtjevit s odgovorjaskā p multā vorbje. 54 Jej 19 Atunča osā zāk sāngur mijе: 'Jakā, am ān skladište pokuša s la pućje ān zamkā ān nješto če aputja s zalih d još multje aj. Akuma m odmurjesk, mālānk, bjav š m veseljesk!' 20 Ali Dimizov ja zās: 'Omulje tu karje naj minč! Još d sarā osā c jav sufljetu alu tov. Atunča alu činje s pripadnjkā tot aja čaj strāns d tinje?' 21 Omu karje narje minčā je āla karje strānde bugacija p pāmānt, a nuje bugat ān vojki alu Dimizov." 22 Atunča Isusu azās alu učenikurje aluj: "Daja vu zāk: Nu brinicāvā š na vjek frikā kum s preživic, če s mānkāc, nič kum s ānviljic tjala avuastrā, če s ānbrkāc! 23 K životu maj važniji d mānkarije, š tjela

12 Maj mult š maj mult lumje anastavit s vije la Isusu. Lja fost atāta k gaza unij pisti alc. Maj datā njego če osā rubjaskā alu lumjej, Isusu arubit alu učenikurje aluj: "Pāzāčāvā d farizeji. Ku duavje trije fālč jaštje š utjecaju alor s proširjašte āntrā lumje kašā germa karje s proširjašte ān mālaj. Pāzāčāvā s nu fic kašā jej ku trije fālč. 2 Vinje vrijamja kānd

d cualje. **24** Ujtacavā la gavranur! Nit sijaštje, nit vjerno š mudro upravljin ku altje argac, k gospodaru adunā, nit arje skladištje nit kolibā. A Dimizov ipak s osă nagradjaskă p jel! **44** Da, istina je k postavljaštje pobrinjaštite d jej. A voj vrídic maj mult alu Dimizov p argatu s upravljaljaskă ku tuatā imanja aluj. **45** Ali d pujur! **25** Puatje njeko d voj aša če s brinjaštje če osă fije akă argatula gändjaštje: 'Gospodaru sa s produžaskă životu čak š unu sat? **26** Daja če nu zadržat p drum š nusă äntuarče d mult', š ančiput putjec s fićec nič aša mikă stvar, däče vu brinic d bilo s bată p argacă š p argatilje, mult mǎlǎnkă š bja š čaja? **27** Ujtacavā la frorj än polje kum krajaštje! Nu s s āmbată? **46** Atunča gospodaru alu argatula osă mučaštje aša s faktu cualje. A ipak nič caru Salomon vije än zuvā än karje jel nu l očekuja š än vrijamje karje afost maj bugat š maj capān caru än Izrael na karje jel nu štije. Gospodaru osă l taje p komadurj š fost änbrkat aša mǎndru kaša unu d fruarjasta. **28** osă l trimjatje änklo undje mora s pljače toc karje nu Atunča akă Dimizov aša änbrakā frorji karje krajaštje krajdje. **47** Argatula karje aštijut ča čirut gospodaru, än polje karje jaštje astaz, a vec minje s arunkă än ali nu sa pripremit d vinjala aluj š na fukut aja če fok, dali s nu vrja još maj mult s pobrinjaskă d voj? gospodaru azás, osă fije luvit ku multje udaracurj. **48** Voj lumjо karje aša d pucan kridjec! **29** Nu kătăc če A argatula, karje na štijut aja če gospodaru avrut, osă mǎnkăc š če osă bjec š nu vu uzinemirc d aja. a afukut nješto d čaja azaslužat bătaje osă fije luvit **30** K Tata alu vostru än čerj štije k tot asta vuavā ku pucan udaracurj. Dăla tot äla alu činje Dimizov trjebje. Nu fic kaša lumja alu pǎmǎntusta karje samo mult adat, Dimizov dăla jel osă kată mult. Dăla tot aja kată. **31** Njego prvo kătăc cara alu Dimizov š äla alu činje Dimizov mult apovjerit, Dimizov dăla jel Dimizov osă vu dja aja če vuavā trjebje. **32** Navja osă čarje mult." **49** Atunča Isusu azás: "Avinjut s aduk frikă, amikă stada, k Tata alu vostru än čerj vrja s vu sudu alu Dimizov p pǎmǎnt, kaša foku. Mult vrjavu dja bugucija alu cara aluj. **33** Vinjnjec aja če avjec š s fije već aprinsă. **50** Mora s trjek vrijamja d marje banj däc alu lumje karje narje nimik! Akă aja fićec, patjală š nimika nu m spričaštje pānd god nu završa osă avjec pravo bugucije p čerj karje nikad nusă fije asta vrijamje d patjală! **51** Voj gändic k amvinjut s aduk purdut. Aja je kaša k avjec saku ku banji karje nikad miru p pǎmǎnt? Nipošto! Njego, istina je amvinjut s nusă abjje rupă än ja. P čerj nuje lupovj karje vuavā aduk podjelă äntrā lumje. **52** Pānd akuma, akă än una afura stvarurlje š nuje gägj karje amǎnka cualilje kasă jaštje činč lumje, osă podiljaskă unu pāntruv avuaštrje. **34** Inima avuastrā uvjek osă fije änklo altu. Doj osă fije ku minje, a trije osă fije pāntruv minje, undje je bugucija avuastrā." **35** Isusu azás: "Uvjek fic **53** Članurile alu familije osă podiljaskă unji pāntruv spremic, kaša argatu karje änbrkat än radne cualje alc. Tata osă fije pāntruv bijat š bijatu osă fije pāntruv aluj š alu činje je lumina prinsă tuatā nuaptja. **36** tată, mama pāntruv fată š fata pāntruv mamă, suakra Da, fic kaša argatu karje štjaptă p gospodaru aluj pāntruv noră š nora pāntruv suakră." **54** Atunča Isusu karje aplifikat än svatovj š kănd gospodaru ažundje arubit alu mulc lumje: "Kănd opazăc k d zapad dăla akasă š batje la uša, odma diškidej uša. **37** Blago more s nakupjaštje njegri oblakurj, odma zăcēc: 'Osă alu älja argac karje je spremic š aštjaptă äntručala fije nevrijeme', š jaštje. **55** A kănd suflă vāntu dăla jug alu gospodaruluj k jel osă lji nagradjaskă. Istina voj zăcēc: 'Osă fije zăpuk!' š jaštje zăpuk. **56** Lumjо ku je zăk vuavā, gospodaru osă änbrače cualilje alu duavā lice! Putjec s ujtac pānglă voj če s dogodjaštje argatuluj, osă lji zăcēc s šagă la astal š sāngur osă lji p pǎmǎnt š p čerj š s protumačic znakurje karje poslužaskă. **38** Blago alu älja argac karje je spremic änklo s vjadjе. Däče atunča nu putjec s protumačic š aštjaptă äntručala alu gospodaruluj, čak š akă jel dogadajurje karje promatric aštja zuvje kănd sānt jo vinje än ponoć ili maj änklo. **39** Än asta putjec s fic ku voj? **57** Š däče nu putjec s prepoznačic čije binje sigurni: Akă gazda alu kasăj štija kănd vinje lupovu, d fukut? **58** Pānd ku omu karje pāntruv tinje plječ na dopustja alu lopovuluj s provajlaskă än kasa aluj. la sud, pokušaštje, majdată njego če s fije kasno, **40** Fic š voj stalno pripremic daja če jo, Bijatu alu s t dogovorješt ku jel. Akă aja nu fač, jel osă vu Omuluj, osă viuv kănd voj numă očekujic." **41** Petar prisiljaskă s stăc la intja alu sudaculuj, sudacu osă t antribat: "Domnulje, arubit tu asta vorbă nuavā alu sudjaskă š t predajaštje la izvršitelj, a jel osă ta runče učenikulor ili alu toc?" **42** Domnu Isusu ja zás: "P än kisuarje. **59** Istina je: nusă ješ d änklo pānd god činje gändic k gospodaru osă puje s upravljaljaskă ku altje argac än kasa aluj š s lji nahranjaskă än bună vrijamje? Aja je argatu p karje gospodaru smatraštje k je vjerań š mudar, dali nuje? **43** Blago alu argatula p karje gospodaru, kănd s änturča akas, s gäsaskă k

13 Än vrijamjaja avinjut la Isusu njeki om karje ja rubit k rimski upravitelju Pilat anaredit p njeka lumje d regija Galileja s lji muară pānd duča žrtvă än

Hram ān Jeruzalem. 2 A Isusu lja zās: "Dal gāndic k uša strāmtā. Trudicāvā s untrāc p ja. Istina je, mult lumja d regija Galileja aša afost umurāc daja ča fost lumje vrja s untrje, ali nusā puatā. 25 Kānd toc ažuns grešni maj mult d toc alcā lumje ān regija Galileja? 3 Š gospodaru sa skulat š ankis uša, nusā kutizāc s Nipošto! Istina je, akā nu vu okrinič dāla grešlā, š voj untrāc. Atunča osā stāc afar š osā bātjec la ušā. Osā isto osā propanic! 4 Š če gāndic d āstja optsprjače p zāčec: 'Domnulje, diškidje nuavā!' A jel osā zākā: 'Nu karje sa duburāt kula ān Siloam ān Jeruzalem š lja štiuv činje ištjec š dundje vinjic.' 26 Atunča osā rubic: murāt? Dal gāndic k afost grešni maj mult d toc alcā 'Noj ku tinje amānkāt š abut, š tu nji ānvācāj p trgruje lumja ān Jeruzalem? 5 Nipošto! Istina je, akā nu vu alji noštri!' 27 A jel vuavā osā zākā: 'Nu štiuv činje okrinič dāla grešlā, š voj isto osā propanic!' 6 Atunča ištjec š dundje vinjic. Fudic dāla minje, toc voj lumjo Isusu lji rubjaštje asta vorbā: 'Njeki om avut smokvā karje fičec rovi!' 28 Ānklo osā plāndec š osā škrčijic d karje asadit ān vinograd aluj. Vinja ān tot anu s vjadje dinc ān tugā kānd vidjec p Abraham, p Izak š p Jakov dal arodit, ali na gāsāt p ja ničuna smokvā. 7 Azās š p toc prorokurje la gozbā ān cara alu Dimizov, k voj atunča alu omu karje s pobrinjaštje d vinograd: 'Jakā sāngurj afost putiric. 29 Š osā vije lumja d tuatje pārc več trje aj viuv s vjed dal jaštje plod p smokvasta, ali alu pāmāntuluj, čak š ālja karje nuje Židovj, š osā nu I gāšask. Tajoj. Dāče s iscrpjaskā pāmāntu?' 8 A mālānčē la gozbā ān cara alu Dimizov. 30 Jakā njeki omula azās: 'Gospodarulje, las još u an. Osā surp š karje akuma s smatrajšte k je maj mič osā fije atunča osā pui pāngl ja gnoju. 9 Akā aja fiča la anu, možda maj marje, a njeki karje akuma s smatrajšte k je maj osā rudjaskā smokva. Akā nu, atunča osā utaj d tinje.' marje osā fije atunča maj mič.' 31 Ān vrijamaja, kānd 10 Isusu una sāmbātā ānvāca ān sinagogā. 11 Jakā, Isusu azavršāt ku vorba, avinjitet la jel njeki farizeji afost ānklo una mujarje ān karje afost optsprjače aj š azās alu Isusuluj: 'Fuđ da iča daja če Herod vrja sufļjetu alu rov karje ufiča bulhvāv. Afost grbvāš s t muarje!' 32 A Isusu lja zās: 'Fudic š zāčec alu nikako na putut s s ispravljaskā. 12 Kānd Isusu avizut aja lukavāj lisicāj: 'Jakā, jo osā putirjesk p sufļjeti alji p ja, akimato la jel š ja zās: 'Mujarje, osloboditāt ješt d rovju š likujaskā astāz š mānje š aldā trje zālje osā bualasta!' 13 Atunča apus mānilje aluj p ja. Mujarja dovršāsk lukru alu mjoy.' 33 Da, astāz, mānje š dāpā dāturdatā sa ispravit š ančiput s slavjaskā p Dimizov. mānje mora s nastavjesk p drum. Dali nuje aja ān 14 Omu karje vudujaštje sinagoga sa nikāžāt. Agāndit k Jeruzalem undje umuarā p tot proroku? Kum aputja s Isusu prekršaštje zakonu alu Mojsije daja če likuja mor bilo undje altu? 34 O Jeruzaleme, o Jeruzaleme, ān sāmbātā. Š azās alu naroduluj: 'Šasā zālje ān tu karje umorj p prorokurje š umorj ku buluvanji p ālja duminkā zakonu alu nostru dopustjaštje s lukrizām. karje Dimizov atrimjes la tinje! Kāt vorj avrut s strāng Ān zuviljalja vinjic s likujic, a nu sāmbātā!' 15 Domnu p lumja ata kum kloca sakupljaštje p puji š punje dusu Isusu ja zās: 'Voj lumjo karje avjec duavā lice! Š ja, ali tu nu ma dat! 35 Dimizov osā napustjaskā p voj lukrizāc sāmbātā. Toc voj dizlījigāc ān sāmbātā tinje. Istina je, nu maj m vjez više tot pānd nu vinje p volu ili p magaracu š l skutjec dān štalā la apā s vrijamja pānd god nu zāčec: 'Blagoslovit āla p karje bja, dal nu? 16 Asta mujarje karje je sāmānca alu Domnu atrimjes!"'

Abraham karje Sotona acānāto lījitatā optsprjače d aj. Dal stvarno gāndic k na atribut s fije dizlījigātā ān sāmbātā dāla asta bualāku karje irja lījitatā?" 17 P vorbilje alu Isusuluj, sa posramit toc dušmani aluj, a toc alcā sa radujit d čudur karje afukut Isusu. 18 Isusu azās: "Kum izglijdaštje cara alu Dimizov? Ku čaja s ju usporidjesk? 19 Cara alu Dimizov je kašā sāmānca mikā alu gorušice karje omu asadit ān baštjava aluj. Aja krājšte marje kašā ljemnu š puji vinje s gnizdaštje ān krāči aluj." 20 Jar antribat: "Ku čaja s ju usporidjesk cara alu Dimizov? 21 Aja je kašā germa karje mujarja alato š amišāto ān marje kolīčinā d pjelm pānd tot zolu nu sa drikā." 22 Isusu putuja ān Jeruzalem. Pānd triča p trgrjur š p saturj š p drum ānvāca, 23 njeko la antribat: "Domnulje, dal Dimizov samo osā spasaskā pucān lumje dāla sud?" Isusu azās: 24 "Cara alu Dimizov je kašā kasa karje arje

14 Ān una sāmbātā Isusu avinjitet ān kasa la unu vođe alu farizejulor s mālānčē. Toc karje afost ān kasā s ujta s vjadā če Isusu osā faktā. 2 Jakā, la intja alu Isusuluj irja njeki om karje avut apā ān jel. 3 Isusu antribat p farizeji š p učitelji alu zakonu alu Mojsije: "Dopustjaštje zakonu s s likujaskā ān sāmbātā ili nu?" 4 Jej atikut. Š Isusu apus māna p omu karje bulnav, la likujit š ja zās: "Poc s plječ." 5 A alor azās: "Akā bijatu alu vostru ili volu kadje ān puc ān sāmbātā, dal nusā l skutjec? Sigurno odma osā l skutjec, š akā je sāmbātā!" 6 Jej na vut p aja če s zākā. 7 Pānd Isusu afost ačja, avizut k gostjamā d jej avrut s kuljađje maj bunj lokurj la domaćin. Daja Isusu lja spus asta vorbā: 8 "Kānd njeko t kjamā la nutā, nu la maj bun lok la gozbā. Če akā je kimat njeko maj važniji d tinje? 9 Āla karje ta kimat p tinje š

p jel osā vije s c zākā: 'Skual š las loku alu omusta!' sagradještj kulā, nusā šaz prvo š s procinještj kāt Atunča mora s t skolj š s plječ la zadnji lok š osā fi kuštaštie s vjadā arje dāstul banj s u završaskā? sramotit. 10 Kānd t njeko kjamā nu la maj bun lok la 29 Inače možda osā c nistanjaskā banj dāpā aja če gozbā, njego ja zadnji lok. Atunča kānd āla karje ta završaštj samo temelju, a atunča toc karje aja vjadje kimat t vidja, osā vije s c zākā cije: 'Ortakulje, vinā š osā rādā d tinje. 30 Osā zākā: 'Āsta om ančiput s šaz la maj bun lok.' Aša osā primještj čast la tuatā gradjaskā, a na putut s završaskā! 31 Isto aša, dal lumja karje je la gozbā. 11 Činje p jel sāngur adriča, vrja bilo karje car s krinjaskā ān rat ku altu car, akā osā fije ponizāt, a āla karje sāngur p jel ponizašte na gāndit dal puatje s pobidjaskā? Dal prvo nusā s osā fije adrikat." 12 Atunča Isusu azās alu farizeju sastajaskā ku savjetnici aluj š s rubjaskā ku jel dal p karje la kimat: "Kānd kjem p gostjamja la ručak puatje ku aluj zjače mij d vuastje s savladjaskā p āla ili la vičerā, nu kima samo p ortači alji tej, p fracā, karje p jel vinje ku duavāzāč mij d vuastje? 32 A akā p familija nič komšiji alji bugac, k š jej p tinje osā shvatjašte k nusā puatā s pobidjaskā p altu car, osā kjamā š aša c āntuarcje zajamu. 13 Njego kānd fač trimjatā p poslanikurje la dušmanu aluj pānd je još gozbā kjamā š p lumja karje je sārač, invalidj, p ālja maj dāpartje. Osā āntrjabje p altu car če vrja dāla karje nu puatje s umblje š p lumja vuarbā 14 karje jel s puatā s fije miru āntrā jej. 33 Isto aša, gāndic nu puatje s t kjamje la gozbā s c āntuarkā zajamu. d cjenā s m sljedic. Nimilja dāla voj nu puatje s fije Atunča osā fi zaista blagoslovit, k Dimizov osā c učeniku alu mijov, akā nu lasā tot če arje. 34 Ālja karje āntuarkā zajamu, la zuvā karje vinje s uskrisnjaskā je uistinu učenikurje alji mjej je kašā sarja. Sarja je toc pravedni lumje dāla morc." 15 Kānd unu dāla bunā, ali akā apurdut okusu, če osā fač jar s fije alcā gostjamje karje afost la astal ku Isusu auzāt bunā? 35 Sarja karje apurdut okusu aluj s izbacašte. kum Isusu asta arubit, jel azās: "Blago alu tot āla Aja nuje bun d pāmānt, a nuje bun čak š d hrpā d karje osā mālānčj la gozbā ān cara alu Dimizov!" 16 biljigarj. Toc činje arje urjekj s audā, trjebje s puje Isusu ja zās: "Njeki om afukut marje gozbā š akimat p urjajke š s razumjaskā!"

mulc lumje. 17 Kānd vičera afost sprimitā, atrimjes

p argatu aluj s zākā alu gostjamje p karje akimat:

'Tot je gata. Vinjic!' 18 Ali tot āla ančiput s zākā k nu puatje s vije. Unu azās alu argatuluj: 'Amkumprat njeka njivā š mora s pljek jar s m ujt. Mārog d tinje, oprostjaštem.' 19 Altu azās alu argatuluj: 'Amkumprat činč parur d volurj š pljek s vjed kum orjaštie. Mārog d tinje, oprostjaštem.' 20 Aldā trje azās alu argatuluj:

'Akuma ma surat, š daja nu pot s viuv.'

21 Argatu sa tors š arubit alu gospodaru aluj aja če jej azās.

Gospodaru p aja sa nikāžat š azās alu argatuluj: 'Fuđ odma p lardj š p uskje ulic ān tot trgu š duj aiča p

sārači š p invalidj, p lumja vuarbā, š p ālja karje nu puatje s umblje.'

22 Kānd aša afukut, argatu azās: 'Gospodarulje, amfukut aja če zapovjedit tu š jaštie

još lok.'

23 Azās gospodaru alu argatu aluj: 'Fuđ afar

dān trg š katā p drumurj š p stazie š natirjaštilje s vije

s m napunjaskā kasa.'

24 Istina je ničunu d ālja prvi p karje akimat nusā mālānč nimika d gozba amja!'

25 Pānd Isusu anastavit drumu aluj ān Jeruzalem,

la sljedit jako multā lumje. Isusu sa okrinit š azās alor:

26 "Akā njeko vrja s m sljedjaskā, nu puatje s fije

učeniku alu mijov akā vrja bilo p činje maj mult njego

p minje. Ān usporedbā ku ljubavu aluj kātri minje, jel

mora s mrzaskā š p tatusov, p mumusa, p mujarja, p

kupi, š p fracā, p surorilje, čak š p životu aluj.

27 Činje nu ja kruča aluj š nu pljakač dāpā minje, nu puatje s

fije učeniku alu mijov.

28 Akā njeko dāla voj vrja s

15 Zuviljaštja mulc carinikurj š alcā grešnikurj vinje

la Isusu kum apunja urjajke la ānvācala aluj.

2 Daja farizejji š učitelji d zakonu alu Mojsije prigovorja:

"Isusu s družaštie ku grešnikurje! Čak š mālānčku ku jej!"

3 Isusu d aja arubit asta vorbā: 4 "Akā njeko

dāla voj arje usutā d voj š pjardje una dāla vuaje, če

osā fakā? Dal nu lasā nuavāzāč š nuavā p pjanā š s

pljace s ukatje š p aja una karje apurduto pānd nu

ugāsaštie?

5 Sigurno! Š kānd ugāsaštie, upunje p

umirje tot vjasāl š š aduč akas. Atunča kjamā p ortači

š p komšiji š lji zāče: 'Veseljcāvā ku minje! Angāsāt

p vuaja karje sa purdut!'

7 Istina je k p čerj isto s

fije maj mult radost d unu grešnik karje s okrinjaštie

dāla grešālā njego d nuavāzāč š nuavā lumje karje je

pravedni š več sa okrinit la Dimizov."

8 Atunča Isusu azās: "Također, akā njeka mujarje arje zjače kovanic

d arđint š una pjardje, če osā fakā? Dal nu prindje

lampa, s mātārā kasa š s ukatje binje?

9 Sigurno! Š kānd ugāsaštie, kjamā p prijateljicilje š p komšinicilje

š zāče: 'Veseljcāvā ku minje! Angāsāt banji karje

apurdut!'

10 Istina je, isto aša, Dimizov š anđelurlje

alu s radujaštie d unu grešnik karje s okrinjaštie la

Dimizov."

11 Atunča Isusu arubit asta vorbā: 'Afost

unu om karje avut doj fičor.

12 Fičoru alu tānār azās alu tatusov: 'Tato, vrjauv talu alu mijov d imanja

ata akuma majdatā če osā morj.'

Aša tata apodjelit imanja, a alu maj tānār fičor adat talu aluj.

13 Kānd

atrikut duavā trije zālje fičoru alu tānār avindut tot, aluj š ja zās: 'Kum aputut aja s mi fač? Nu poc apljikat dān kasā, š apljikat dāpartje ān alta državā više s upravlještj ku bugacija amja. Pripremaštje š ānklo atrijit frzdā minc š rasipja tuatje banji p jel. papirulje ān karje skrij tuatā imanja amja š činje če 14 Kānd apotrošāt tuatje banji aluj, ān pāmāntula dugujaštje.' 3 Upravitelju p aja azās sāngur aluj: karje irja afost marje fuamje š na vut če s mālānčje. 'Gospodaru osā m lasā. Kum akuma osā priživjesk? 15 Aša apljikat š sa zaposlit la unu om karje afost Nu sānt capān s surp, š m rušānje s prosāsk.' 4 Štiuv stanovniku alu pāmāntula p karje atrimjes ān pijanā s če osā fak kānd gospodaru m lāsa, osā fak aša k pāzaskā porči. 16 Jel afost atāta flāmānd k avrut čak lumja osā m primjaskā ān kasā alor š s pobrinjaskā d s mālānčje mānkaria ku karje s rānjaštje porči, ali minje. 5 Atunča akimat unu kāti unu p dužnikurlje nimirja nu ja dat. 17 Kānd fičoru alu tānār napokon alu gospodarulj. P prvi antribat: 'Kāt ješt datorj ashvatit ča fukut, agāndit: Toc radniči karje lukrjazā d alu gospodaru alu mijov?' 6 Dužniku ja zās: 'Usutā tatimjov arje mānkarie maj mult njego čije dosta d d bātojurj d ulje.' Upravitelju ja zās: 'Jakā računu mānkat, a jo aiča mor d fuamje! 18 Māduk da iča, pljek p karje skrije k ajzās k osā platještj usutā. Šāz š la tatimjov š osā ji zāk: 'Tato, ampogrešāt pāntruv majdatā skrije još unu račun. Prominjaštje iznosu Dimizov š pāntruv tinje. 19 Nu sānt više vrjedan s karje duguještj p činzāč.' 7 Atunča upravitelju p altu mikjem bijatu alu tov. Mārog d tinje, primjaštimā s antribat: 'Kāt ješt tu datorj?' Dužniku ja zās: 'Usutā lukrjez la tinje ka radniku alu tov.' 20 Apljikat d lokula d košarje d gruv. Upravitelju ja zās: 'Jakā računu š sa dus la tatusov. Kānd još irja d partje, tatusov la p karje skrije k ajzās k osā platještj usutā. Šāz š vizut sa žalostit, adat fuga la jel, la zagrlit š la surutat. majdatā skrije još unu račun. Prominjaštje iznosu 21 Azās bijatu: 'Tato, ampogrešāt pāntruv Dimizov š karje duguještj p optzāč.' 8 Kānd gospodaru auzāt pāntruv tinje! Nu sānt više vrjedan s mikjem bijatu alu tov.' 22 Ali tata azās alu argacā aluj: 'Majdatā dučec aljina, aja karje maj māndrā, š l brkācālej! Punjec aluj injelu p mānā š sandaljlje p pičuarje! 23 Š dučec maj bun māj. Tājecālāj s priedim gozbā š s nji veselim. 24 Daja če āsta bijatu alu mijov irja mort, a akuma je viuv! Irja purdut, a akuma je gāsāt!' 9 Ančiput s s veseljaskā. 25 D vrijamaja fičoru maj bātārn alukrizat ān polje. Kānd sa tors dān polje š avinjut aupruapje la kasā, auzāt k nontru kāntā š žuakā. 26 Akimat la jel p unu d argat s āntrjabje če s dogodaštje aja. 27 Argatu ja zās: 'C sa tors fratutov. Tatutov adat s tijem maj ān maj marj stvarurj, a činje god je nepošten ān mič bun māj s proslavjaskā če nuavā sa tors bijatu viuv š stvarurj, osā fije nepošten š ān maj marj stvarurj. 11 zdravān.' 28 Ali maj bātārn fičor sa nikāžāt š aodbit s mije nikad nu madat čak š krapā d gozba amikā ku Ničunu argat nu puatje s služaskā p doj gospodarurj. ortaci alji mjej, 29 Ali kānd sa tors āsta bijatu alu tov P unu osā mrzaskā, a p altu osā vrja, ili alu unu karje ku prostitutkilje arasipit imanja ata, a tu adat s osā fije vjeran, a p altu osā prezirjaskā. Nu putjec taje maj bun māj š apriridit gozba d jel!' 30 Tatusov ja s služāč š alu Dimizov š alu bugacije." 14 Farizeji, zās: 'Fičoru alu mijov, tu ješt stalno ku minje. Tot če karje avrut banji, la tot asta apus urjajke š sa lījgat am pripadnjaštje cije. 32 Ali trjebe s proslavim š s nji d Isusu. 15 Atunča Isusu Ija zās: "Voj la intja alu radujim daja če āsta fratutov irja mort, a akuma je lumjej fičec k ištjec pravedni, ali Dimizov kunaštje inimilje alji vuaštrje. Aja če lumja smatrjaštje k je bun, aja Dimizov smatrjaštje k nu vridjāštje nimika."

16 "Pānla vrijamaja kānd avinjut Ivan karje bātārzā, Dimizov arātāt planu aluj pisti Zakonu alu Mojsije š knjigilje karje prorokurlje askris. Da tunča noj rubim Būnā vorbā d cara alu Dimizov š nagovorim tuatā lumje s untrje ān jel. 17 Tot čije skris ān Zakon osā

16 Isusu arubit alu učenikulor asta vorbā: "Afost unu om karje irja bugat š avut om karje upravlja ku bugacija aluj. Una zuvā njeko azās alu bogatašulju kum upravitelju rasipjaštje imanja aluj. 2 Bogatašu akimat la jel p omula karje upravljaštje ku imanja

s ispunjaskă. Maj ušurje osă nistanjaskă čerju š jartaj!" 5 Atunča apostoli azás alu Domnuluj Isusu: pámäntu njego s nu s ispunjaskă š maj mikă slovă "Ažutanje s kridjem maj mult!" 6 A Domnu Isusu lja d Zakon. 18 Na primjer: činje god s rastavašte d zás: "Aká avjec vjerá atáta pucán kaša sámánca alu mujarje š s suară dápä alta fače preljub, š činje god s goruščică, aputja s záčec alu dudusta: "Skuatitje ku suară dápä mujarje karje irja rastavita fače preljub." korijenu d pámänt š posadjaštitje än apá', š apunja 19 Isusu arubit asta vorbă: "Afost unu bogataš karje s urjake la voj. 7 Záčem k nječo dála voj arje argat ānbrka än skumpje cualje, š tuatá zuva amánkat maj karje lukrjazá än polje ili s brinjašte d voj. Kánd argatu bună mänkarje. 20 A pängl uša aluj azukut sáraku s ántuarče d polje, dali gospodaru iziča: "Viňa akuma, karje sa kimat Lazar, karje afost pljin d čirurj. 21 šáz š mälänkă? Nu ji záče! 8 Umjesto aja, osă zákă Lazar afost atáta flämänd k avrut s mälänče čak š gospodaru aša: "Priredjaštem vičera! Dázbrakite š puškáji karje kádja dápä astal alu bogatašuluj. Još poslužašte p minje ku mänkarja š ku bjarja! A kánd maj rov, vinja känji š lindja čirurlje aluj. 22 Una zuvá jo završa, poc tu s mälänč š s bjaj." 9 Dali gospodaru amurit sáraku š andeli la dus pánla lok d čast pängl dugujašte alu argatuluj s ji zahvaljaská daja ča fukut Abraham. Maj ānklo amurit š bogatašu š la ángrupat. aja če irja azapovjedit aluj? Nu! 10 Aša š voj, kánd 23 Š bogatašu aplikat ānklo undje loku d kaznit. Pánd fičec aja tot če vuavá Dimizov azapovjedit, záčec: s muča, sa ujtat än sus, š avizut d däpartje p Lazar 'Noj ištjem samo argac š nu zasluzäm pohvalje k ku Abraham. (Hadēs g86) 24 Bogatašu astrigat: "Tato samo fičem dužnost alu nostru." 11 Pánd Isusu još Abrahame, smilujašte mitje š trimjatje p Lazar s uvjek pljika kátri Jeruzalem š putuju pängl granică umučaskă vrhu alu dajštiluj än apá š s vije aiča s alu regije Samarije š alu regije Galileje, 12 avinjít m ričaskă ljmiba daja če mult patjesk än fokusta!' pánla njeki sat. Pánd untra än sat, la vizut zjače 25 A Abraham ja zás: "Bijatu alu miov, dátje d gänd k tu ajdobilid bunje stvarurj pánd atrijit p pámänt, astat majdäpartje 13 š ančiput s stridje dán tot glasu: a Lazar rov. Akuma jel aiča utješat, a tu t mučeštj. "Isusulje, gospodarulje, smilujaštitje p noj!" 14 Kánd 26 Osim d aja, änträ noj jašte marje provalije. Člja Isusu lja vizut, lja zás: "Fuđic š pokazacává la popije karje avrja da iča s trjakă la voj nu puatje s fakă aja, s puatje jej s vu pregledjaská!" Pánd aplikat kátri a nič d partja avuastră karje avrja s vije la noj nu popije, sa likujit d gubă. 15 Kánd unu d jej avizut k puatje s trjakă aiča.' 27 Bogatašu ja zás p aja: 'Tato je likujit, sa tors š aslavit p Dimizov p tot glasu. 16 Abraham, am činč frac. Märog d tinje, trimjatáj Akázut la intja alu Isusu: ku fálcí kátri pámänt š atunča p Lazar än kasa alu tatimov s lji opominjaská ja zahvaljít. Afost omula d Samarija. 17 P aja Isusu s nu vije jej än lokusta undje trpjesk marje muká.' antribat p člja karje afost ku jel: "Dali Dimizov na 29 Ali azás Abraham alu bogatašuluj: 'Nu vriauv. likujit p zjače lumje? Undje člja alanc nuvavá?' 18 Kum Fracă alji tej arje p zakonu alu Mojsije š knjigilje karje puatje s fije k omusta karje nuje Židov jedini karje sa prorokurje d mult askris s lji opominjaská. Trjebej alor tors mije š azahvaljít alu Dimizov?" 19 A alu omula s krijadä š s okrinjaskă dála rov!' 30 A bogatašu ja atunča Isusu azás: "Skual š fuđ. Tu taj likujit daja zás: 'Nu vrja, tato Abrahame! Ali aká lji vinja njeko čaj krizut." 20 Än una zuvá farizeji antribat p Isusu: dála morc, osă okrinjašte dála rov.' 31 Ali Abraham azás alu bogatašuluj: 'Aká nu krijadje alu Mojsije š alu prorokurj, nusá s uvirjaskă čak š aká njeko s skuală pumatje s predvidjaská kánd vinja cara än znakurj karje promatraštie. 21 Lumja nusá pumatš s zákă: 'Jakáläj aiča je!, ili: 'Jatájäj ānklo je!' Jaká cara alu Dimizov akuma änträ voj.' 22 Atunča alu učenikurje aluj azás: "Viňe vrijamja kánd s fic žaljnič s vidjec zuva kánd jo, Bijatu alu Omuluj, s m pojavesk, ali nušá putjec. 23 A lumja s vu zákă: 'Jatájäj ānklo je', š: 'Jakáläj aiča je!', ali nu däc fuga dápä jej s m kátc. 24 K kum š toc vjadje munja kánd s pojaviašte aša s fije än zuvaja kánd jo, Bijatu alu Omuluj, s m pojavesk. 25 Ali majdatá trjebej mult s trpjesk š lumja än asta vrijamje trjebej s m odbacaská." 26 Š isto aša, kum afost än zuvilje kánd Noa afost viuv š aša osă fije än zuvilje majdatá kánd jo, Bijatu alu Omuluj, osă m pojavesk: 27 Kaša uvjek nastavja s mälänče š

17 Atunča Isusu azás alu učenikurje aluj: "Lumja sigurno osă fakă stvarurj d karje p alcă navadjašte p grešală. Ali griev alu toc karje natirjašte p njeko altu s grešaskă. 2 Alu omula arfi majbinje njeko s la runče än apá ku marje buluvan pängl gät, njego s navadjskă p grešală p una dála maj mik om. 3 Pa pázacává če fičec. Aká grešašte još unu dála učeniku alu miov, zí k aja ča fukut k nuje binje š jartaj aká s okrinja dála grešală aluj. 4 Čak š aká d šaptje vorj p zuvá grešašte pántruv tinje š šaptje vorj s ántuarče š priznajašte aja ča fukut k nuje binje,

s bja, s s ānsuarje š s miritje, tot pānla zuvā kānd ān duminikā pustjesk zdauv cije Noa auntrat ān marje brod. A atunča avinjitet potopu unu tal.' 13 A cariniku astat maj d partje š nu sa š p toc lja uništit karje na fost ān marje brod. 28 Š osudit s s ujtje ān čerj. Jel tuguja š s bātja ān tjept isto aša kum afost ān zuvilje kānd Lot afost viuv: š rubja: 'Dimizovulje, smilujaštje mijе karje sānt om lumja ān asta regija kašā uvjek nastavlja s mālānče š rov!' 14 Istina je, Dimizov afost zadovoljan ku rugala s bja, s kumprije š s vindā, s obradjaskā pāmāntu alu poreznikuluj š da tunča Dimizov la smatrit k je bun š s gradjaskā. 29 Ali ān zuvaja kānd Lot aīsāt dān om. Ali p farizeju, Dimizov la smatrit k nuje bun om. K trg Sodoma ān karje atrijit, atunča dān čerj foku ku činje p jel sāngur adrikā, Dimizov osā I ponizaskā, a buluvanji karje ardje akāzut ka pluaja p jej š aumurāt činje p jel sāngur ponizaštje, Dimizov osā I adrikā.' 15 p tuatā lumja ān aja regija. 30 Isto aša osā fije š ān Jej duča alu Isusuluj š maj mič kupi s puje māna p jej š zuvā kānd osā m pojavesk jo, Bijatu alu Omuluj. 31 sa rugat s lji blagoslovjaskā Dimizov. Kānd učenikurje Činje god ān zuvaja p krovu alu kasaj, a stvarulje alor aja opazāt, jej lja zabranit s adukā kupi. 16 Ali Isusu je ān nontru, s nu s dja ān zos ān kasā la stvaruj aluj! avrut s vije kupi š zāče: "Lāšāc kupi s vije la minje š Činje god s gāsaštje ān pjanā, s nu s āntuarkā āndrāt nu lji putiric k cara alu Dimizovuluj pripadnjaštje alu s ja stvarulje aluj! 32 Dāčavā d gānd če sa dogodit ālja karje kašā kopišta! 17 Istina je zāk vuavā, akā kānd mujarja alu Lot sa ujtat āndrāt ān Sodoma š njeko vrja s primjaskā cara alu Dimizovuluj jel mora s apoginjiti! 33 Činje god pokušaštje s pāzaskā životu postanjaskā kašā kupili. Inače nikad nusā untrje ān aluj, osā I pjargā, a činje god spremān s lasā životu jel!" 18 Njeki poglavjar antrijabā p Isusu: "Učiteljulje aluj, osā I pāzaskā. 34 Istina je, ān nuaptaja kānd osā alu bun, če mora s fakā s primjesk vječni život ku m pojavesk, doj lumje karje s skulkā ān isti pat, p Dimizov?" (aiōnios g166) 19 Isusu I antrijabā: "Dāče m unu osā ja, a p altu osā I lasā. 35 Dāla duavā mujer kjem k sānt bun? Bun je samo Dimizov. 20 Zakonu karje zajedno ān mlin mačinā, p una osā ja, a p alta alu Mojsije šti: 'Nu fiča preljub', 'Nu umura', 'Nu fura', osā I lasā. 37 Učenikurje aluj I antrijabā: "Domnulje, 'Nu optužuju ku minčunurlje', š 'Poštujaštje p tatutov undje asta osā fije?" Isusu lji zāče: "Undje začē lumja š p mumuta!" 21 Omu azās: "Poštujesk tuatje aštja muartā, ānklo s sakupjaštje lešinari."

18 Isusu rubja alu učenikurje aluj asta vorbā s lji ānvacā kum trjebjie uvjek s s ruagā š nikad s nu odustanjaskā: 'Irja ān njeki trg unu sudac. Nič k irja aluj frikā d Dimizov nič ka marit d lumje. 3 A ān trgula irja š njeka udovicā karje stalno vinja la jel š s ruga d jel: 'Adām pravdā pāntruv dušmanu alu mijov!' 4 Sudacu d mult na marit d aja, ali napokon agāndit: 'Š akā numi frikā d Dimizov š nu marjesk d lumje, 5 osā dauv pravdā alu asta udovicā daja če m stalno zmitjaštje, s nu vije stalno s m dosadjaskā!'" 6 Zāče Domnu Isusu: "Āsta sudac irja nepravedan, ali obratic pažnja p aja če jel ipak aodlucīt! 7 Dali nusā dja Dimizov pravdā alu lumja aluj karje akuljes š karje zuva š nuaptja plānđe la jel? Dali Dimizov osā odgodjaskā s lja žutā? 8 Istina je, ānpripā Dimizov osā lji dja pravdā. Ali kānd jo, Bijatu alu Omuluj, mātork p pāmānt, dal osā gāsask p lumje karje aša krjadje ān Dimizov?" 9 Isusu rubja asta vorbā alu lumjej karje s uzdja ān jej k je pravedni, š gāndja k je maj bunj d alcā: 10 "Doj lumje avinjitet ān Hram s s ruadje. Unu afost farizej karje lumja I poštuja, a altu om irja carinik karje lumja I mrāza. 11 Farizeju astat š sa rugat d jel: 'Dimizovulje, fala cije če nu sānt kašā alcā lumje: lopovj, aštja karje nuje pravedni kātri lumje, preljubnikurj ili kašā carinikusta. 12 Dadavorj

ān duminikā pustjesk zdauv cije Noa auntrat ān marje brod. A atunča avinjitet potopu unu tal.' 13 A cariniku astat maj d partje š nu sa š p toc lja uništit karje na fost ān marje brod. 28 Š osudit s s ujtje ān čerj. Jel tuguja š s bātja ān tjept isto aša kum afost ān zuvilje kānd Lot afost viuv: š rubja: 'Dimizovulje, smilujaštje mijе karje sānt om lumja ān asta regija kašā uvjek nastavlja s mālānče š rov!' 14 Istina je, Dimizov afost zadovoljan ku rugala s bja, s kumprije š s vindā, s obradjaskā pāmāntu alu poreznikuluj š da tunča Dimizov la smatrit k je bun š s gradjaskā. 29 Ali ān zuvaja kānd Lot aīsāt dān om. Ali p farizeju, Dimizov la smatrit k nuje bun om. K trg Sodoma ān karje atrijit, atunča dān čerj foku ku činje p jel sāngur adrikā, Dimizov osā I ponizaskā, a buluvanji karje ardje akāzut ka pluaja p jej š aumurāt činje p jel sāngur ponizaštje, Dimizov osā I adrikā.' 15 p tuatā lumja ān aja regija. 30 Isto aša osā fije š ān Jej duča alu Isusuluj š maj mič kupi s puje māna p jej š zuvā kānd osā m pojavesk jo, Bijatu alu Omuluj. 31 sa rugat s lji blagoslovjaskā Dimizov. Kānd učenikurje Činje god ān zuvaja p krovu alu kasaj, a stvarulje alor aja opazāt, jej lja zabranit s adukā kupi. 16 Ali Isusu je ān nontru, s nu s dja ān zos ān kasā la stvaruj aluj! avrut s vije kupi š zāče: "Lāšāc kupi s vije la minje š Činje god s gāsaštje ān pjanā, s nu s āntuarkā āndrāt nu lji putiric k cara alu Dimizovuluj pripadnjaštje alu s ja stvarulje aluj! 32 Dāčavā d gānd če sa dogodit ālja karje kašā kopišta! 17 Istina je zāk vuavā, akā kānd mujarja alu Lot sa ujtat āndrāt ān Sodoma š njeko vrja s primjaskā cara alu Dimizovuluj jel mora s apoginjiti! 33 Činje god pokušaštje s pāzaskā životu postanjaskā kašā kupili. Inače nikad nusā untrje ān aluj, osā I pjargā, a činje god spremān s lasā životu jel!" 18 Njeki poglavjar antrijabā p Isusu: "Učiteljulje aluj, osā I pāzaskā. 34 Istina je, ān nuaptaja kānd osā alu bun, če mora s fakā s primjesk vječni život ku m pojavesk, doj lumje karje s skulkā ān isti pat, p Dimizov?" (aiōnios g166) 19 Isusu I antrijabā: "Dāče m unu osā ja, a p altu osā I lasā. 35 Dāla duavā mujer kjem k sānt bun? Bun je samo Dimizov. 20 Zakonu alu Mojsije šti: 'Nu fiča preljub', 'Nu umura', 'Nu fura', 'Nu optužuju ku minčunurlje', š 'Poštujaštje p tatutov antrijabā: "Pa činje atunča puatje s spasaskā?" 27 Isusu lja zās: "Aja če lumje nu puatje s fakā, Dimizov puatje." 28 Petar zāče: "Jakā, noj tot alu nostru alāsat s t sljedim." 29 A Isusu lja zās: "Istina je zāk vuavā, tot āla karje alāsat kasa aluj, ili p mujarja, ili p fracā, ili p roditelji, ili p kupi d cara alu Dimizov 30 već akuma p āsta pāmānt osā primjaskā maj mult njego ča lāsat, a p āla pāmānt karje vinje osā primjaskā vječni život." (aiōnios g165, aiōnios g166) 31 Isusu astrāns p duavāsprjače apostolurj š lja zās: "Jakā untrām ān trg Jeruzalem. Ānklo osā s ispunjaskā tot če prorokurje askris ān Svāntā pismā d minje, d Bijatu alu Omuluj. 32 Osā m predajaskā alu lumjej karje narje frikā d Dimizov, osā sprudjaskā d minje, osā m zlostavljaskā š osā škupje p minje. 33 Š jej osā m batā ku biču š osā m umuarā, ali d trije zālige jo osā m skualā dāla morc." 34 Ali učenikurje na štijut d čaja Isusu rubjaštje. Na aputut s

razumjaskă k aštja stvarurj osă ispunjaskă vorbilje alu adat banji. Avrut s štije kăt tot āla zaradit d jel. 16 Prvi prorokuluj. Daja jej na putut s shvatjaskă če Isusu alor argat avinjiti š zāče: 'Gospodarulje amkoristit banjišta azás. 35 Kănd Isusu avinjiti la uprapje d trg Jerihon, karje maj dat š afukut zaradă d zjače vorj maj mult.' pānglă drum šadje njeki om karje nu vidja š prusa. 36 17 Zāče caru: 'Bun lukru! Bun ješt argat. Daja ča fost Kănd vorbu auzăt p mulc lumje karje vinja kătri jel, vjeran ān maj mikă, c dau s vladješt p zjače trgurj.' 18 āntriba činje aja. 37 Jej ja zās: 'Jakă vinje Isusu dān Altu argat avinjiti š zāče: 'Gospodarulje, amkoristit Nazaret.' 38 Jel p aja astrigat: 'Isusulje, Bijatu alu banjišta karje maj dat š afukut zaradă d još činč vorj David, smilujaštitje mijе!' 39 Lumja karje afost la intje maj mult.' 19 Š p aja caru zāče: 'Tu osă vladjaštie p ja zās s takă, ali jel samo još maj tarje strigă: 'Bijatu činč trgurj.' 20 Ali aldă trje argat avinjiti frzdă zaradă alu David, smilujaštitje mijе!' 40 Kănd Isusu auzăt, š jí zāče: 'Gospodarulje, jakăc arđintu. Lam cānūt astat š zapovijedit alu lumjej s dukă omu la jel. Kănd skuns ān maramică. 21 Ma fost frikă d tinje daja če vorbu avinjiti maj uprapje, Isusu la tribat: 41 'Če vrjav s ješt strog om. Jaj tuată zaradă dăla āla če alcă uložăt fak d tinje?' Omu karje je vorb ja zās: 'Vrjav u s m torč d tinje š cāj tuată bugacija dăla jej karje lukrizat d vidu, Domnulje!' 42 A Isusu ja zās: 'Vjez! Tu ta likujit tinje.' 22 Caru ja zās: 'Argatulje alu rov! C sudjesk p daja ča krizut.' 43 Omu karje nu vidja dāturdată avizut aja ča zās tu. Tu zăč k sânt strog. Tu zăč jo jav tuată š aplijkat p drum dăpă Isusu š slavja p Dimizov. Š tot zarada dăla āla če alcă auložăt d minje š jo căv tuată narodu karje avizut aja zahvaljiti alu Dimizovulj.

19 Isusu auntrat ān Jerihon. Pănd jel atrikut p trgula, 2 afost ānklo unu om karje sa kimat Zakej. Jel irja glavni porezniku ān aja regija d Rim š mult bogat om. 3 Apokušăt s vjadă p Isusu činje je jel, ali afost mik š nu putja s l vjadă pisti multă lumje. 4 Jel daja adat fuga la intje s s urče p smokvă pānglă karje atribia Isusu s triače s puată p ja s l vjadă. 5 Kănd Isusu ažuns pānla smokvă, sa ujtat ān sus š ja zās aluj: 'Zakeju, majdată dătje ān zos! Astăz mora s viuv la tinje ān gostjamje.' 6 Zakej majdată sa dat ān zos š la primit p Isusu ān gostjamje, tot bukurat. 7 Ali tuată lumja karje avizut aja ančiput s čakaljaskă: 'Nu trjebe s pljače ān gostjamje la omu rov!' 8 A maj ānklo Zakej saskulat š zāče alu Domnuluj Isusuluj: 'Jakă pola d imanja amja dau alu lumjej karje je sârakă, a p tot āla p karje la šălat s ji tork d patru vorj kăta amlat dăla jel.' 9 Isusu azás p aja: 'Astăz ān kasasta avinjiti spasjala k š omusta je prava sâmânca alu Abraham! 10 Jo, Bijatu alu Omuluj, amvinjiti s kat š s spasăsk p lumja karje je purdută.' 11 Pănd lumje apus urjajke la Isusu, daja če irja la upruapje d Jeruzalem š jej agăndit k s cara alu Dimizov akuma s pojaviaštie, Isusu lja spus asta vorbă: 12 'Njeki om dăni familijje bună sa sprimit s putujaskă p dăpartje pămănt. Jel atribut s pljače ānklo s dobidjaskă vlastu dăla caru marje. Atunča s āntuarče ān pămăntu aluj s puată s vladjaskă ka caru. 13 Majdată njego ča plijikat akimat p zjače argac aluj, adat alu tot usută kovanic d arđint š lja zās: 'Trgujic pānă god jo nu vinja.' 14 Ali lumja d pămăntula aluj l mrza š atrimjes la caru alu marje p poslanikurje s zăkă: 'Nu vrjem jel s carujaskă p noj.' 15 Ali jel adobidit vlastu s fije car. Š kănd sa tors akasă, azapovidit s kjamje p argacă alu karje jel

adat banji. Avrut s štije kăt tot āla zaradit d jel. 16 Prvi argat avinjiti š zāče: 'Gospodarulje amkoristit banjišta azás. 35 Kănd Isusu avinjiti la uprapje d trg Jerihon, karje maj dat š afukut zaradă d zjače vorj maj mult.' pānglă drum šadje njeki om karje nu vidja š prusa. 36 17 Zāče caru: 'Bun lukru! Bun ješt argat. Daja ča fost Kănd vorbu auzăt p mulc lumje karje vinja kătri jel, vjeran ān maj mikă, c dau s vladješt p zjače trgurj.' 18 āntriba činje aja. 37 Jej ja zās: 'Jakă vinje Isusu dān Altu argat avinjiti š zāče: 'Gospodarulje, amkoristit Nazaret.' 38 Jel p aja astrigat: 'Isusulje, Bijatu alu banjišta karje maj dat š afukut zaradă d još činč vorj David, smilujaštitje mijе!' 39 Lumja karje afost la intje maj mult.' 19 Š p aja caru zāče: 'Tu osă vladjaštie p ja zās s takă, ali jel samo još maj tarje strigă: 'Bijatu činč trgurj.' 20 Ali aldă trje argat avinjiti frzdă zaradă alu David, smilujaštitje mijе!' 40 Kănd Isusu auzăt, š jí zāče: 'Gospodarulje, jakăc arđintu. Lam cānūt astat š zapovijedit alu lumjej s dukă omu la jel. Kănd skuns ān maramică. 21 Ma fost frikă d tinje daja če vorbu avinjiti maj uprapje, Isusu la tribat: 41 'Če vrjav s ješt strog om. Jaj tuată zaradă dăla āla če alcă uložăt fak d tinje?' Omu karje je vorb ja zās: 'Vrjav u s m torč d tinje š cāj tuată bugacija dăla jej karje lukrizat d vidu, Domnulje!' 42 A Isusu ja zās: 'Vjez! Tu ta likujit tinje.' 22 Caru ja zās: 'Argatulje alu rov! C sudjesk p daja ča krizut.' 43 Omu karje nu vidja dāturdată avizut aja ča zās tu. Tu zăč k sânt strog. Tu zăč jo jav tuată š aplijkat p drum dăpă Isusu š slavja p Dimizov. Š tot zarada dăla āla če alcă auložăt d minje š jo căv tuată bugacija dăla jej karje lukrizat d minje! 23 Dăče atunča na pus banji alji mje p bankă? Aşa barem adobidja kamatię.' 24 Atunča caru zāče alu lumje karje afost aiča upruapje: 'Lăcăj dăla jel usută kovanic d arđint š dăcăj alu āla karje zaradit zjače vorj maj mult!' 25 Jej azás: 'Ali, gospodarulje, jel arje mij kovanic d arđint!' 26 Caru azás, 'Istina je tot āla karje koristjaštie binilje aja ča dobidit, osă dobidjaskă još maj mult, a toc karje nu koristjaštie binilje aja ča dobidit, osă s s ja š aja če arje. 27 Ali ālja dušmani alji mjej, karje na vurut s lji fiuv caru, dučecălje aiča š lji umurăc la intja amja.' 28 Dăpă aja če Isusu azás, nastavit s pljače la intja alor kătri Jeruzalem. 29 Kănd avinjiti la upruapje d saturj Betfaga š Betanija maj upruapje p djal Maslina, atrimjes la intje p doj učenikurj. 30 Lja zās: 'Fudic ān satula la intja avuastră. Š cim untrăc, osă vidjec p magaracu alu tănră karje je liggat karje nimilia nu la jahit. Dizljigăcălăj š dučecălăj aiča. 31 Akă āntrijabă njeko p voj: 'Dăče dizljigăc p magaracu alu tănră?' Zăčec samo: 'Trjebe alu Domnuluj.' 32 Jej aplijkat š angăsăt toto kum lja zās Isusu. 33 Pănd jej adizljigat, lumja alu činje magaracu lja tribat: 'Dăče dizljigăc p magaracu alu tănră?' 34 Jej lja zās: 'Alu Domnuluj āntrjabje.' 35 Jej adus p magaracu alu tănră la Isusu š prebacăt pisti jel ogrtăci alor š apus p Isusu p magarac s šagă. 36 Pănd Isusu plijka mulc lumje raširit alor ogrtăcürje p drum la intja alu Isusuluj s ji pokazaskă častu. 37 Kănd Isusu sa približăt undje drumu s slabadje dăpă djal Maslina, učenikurj š mulcă lumje karje kridja ān Isusu ančiput p tot glasu s s radujaskă š s slavjaskă p Dimizov d tuată čuda karje avizut če Isusu majdată afukut. 38 Jej rubja: 'Blagoslovit p caru p karje Domnu atrimjes! Hvaljic p Dimizov karje dă miru! Slava alu Dimizov karje vladjaštie p čerj!' 39 Ali njeki farizeji karje irja

ānklo azās: "Učiteljulje, zapovidjaštje alu učenikurlje argat, ali jej p jel la ranit š la putirit. 13 Atunča gazda alji tej s takā!" 40 Isusu zāče: "Akā jej osā takā, istina alu vinograduluj zāče: 'Če s fakā? Osā trimjet p bijatu je, š buluvanji p tot glasu osā s radujaskā!' 41 Kānd mijov karje jo vrijav. Vjerovatno p jel osā l poštujaskā." Isusu avinjut la upruapje la Jeruzalem š avizut trgu, 14 Ali kānd lumja dān vinograd avizut p bijatu, sa plāndžia dāpā lumjaja ān trgula 42 š azās: "Kānd dogovorit š azās: 'Āsta osā nasljedjaskā imanja. L barem samo s štijec če vuavā osā adukā miru! Ali umurām š atunča imanja osā fije nostru!' 15 La putirit akuma je vuavā skuns. 43 K vinje vrijamja kānd dān vinograd š la umurāt. Če gāndic k osā fakā gazda dušmani alji voštři s gradjaskā kulje pānglā zidu alu alu vinograduluj kānd osā audā ča fost? 16 Osā vije š trgluj s vu napadjaskā d tuatje pārcā, vuastja alor osā umuarā p lumja dān vinograd, a vinogradu osā osā vu okuljaskā š nu putjec s fudic. 44 Nusā s lasā dja ān najam alu alcilor." Lumja karje punje urjajke ān trgu alu vostru nič unu buluvan p buluvan. Jej osā la Isusu, ja zās: "Nikad nu fičem nješto aša rov!" 17 uništjaskā tot trgu alu vostru š tot čije ān jel voj daja Atunča Isusu binje s uitā p jej š zāče: "A če značaštje če na prepoznajit asta vrijamje kānd Dimizov p voj atunča aja čije skrisā ān Svāntā pismā: 'Buluvan karje avinjut s vu spasaskā.' 45 Kānd auntrat ān dvorišta graditelji arunkat postanit glavni buluvan alu zgradej?" alu Hramuluj, Isusu ančiput dān jel s putirjaskā p 18 Toc karje kadje p buluvanula osā spardje kašā tuatā lumja karje ānklo vindje. 46 Isusu lja zās: "Skris gāvanu d glinā, š akā kadje āla buluvanu p njeko je ān Svāntā pismā: 'Alu mijov Hramu s fije loku d osā fije māčinat.' 19 Učitelji d zakonu alu Mojsije š rugalā', a voj pretvorit ān lok undje s strānde lopovil" glavni popurlje avrut odma s la puče p Isusu d aja 47 Dāpā aja Isusu tuatā zuva ānvāca ān dvorišta k jej binje aštijut k Isusu rubjaštje aja vorbā d jej. alu Hramuluj. Glavni popurlje š učitelji d zakonu alu Ali na fukut aja k lji irja frikā k lumja osā okrunjaskā Mojsije š alcā vode alu židovilor s uitā kum s l apuce p Isusu s l osudjaskā p muartje. 48 Ali jej nu ja putut nimika s ji fakā daja če tot narodu upija tuatā vorba karje Isusu rubja.

20 Ān una zuvā kānd Isusu ānvāca ān dvorišta alu Hramuluj š rubja alu lumjej Bunā vorbā d Dimizov avinjut upruapje la jel glavni popurlje š učitelji d zakonu alu Mojsije š vodilje. 2 Š jej la antribat: "Zi nuavā, dundjec pravo s fač aštja stvaruj? Činje ca dat vlast d asta?" 3 A Isusu lja zās alor: "Š jo osā āntrrieb p voj. Zāčec mijе 4 činje adat vlast alu Ivan karje bātjazā s rubjaskā š s fakā aja ča fukut, Dimizov ili lumja?" 5 Jej raspravļa āntrā jej če s zākā alu Isusuluj. Jej azās: "Akā zāčem: 'Dimizov', osā nji āntrjabā: 'Dāče atunča nu ja krizut?' 6 A akā zāčem: 'Lumja', tuatā lumja osā arunče buluvanji š osā nji muarā daja če je uvjeric k je Ivan proroku." 7 Atunča jej zāče alu Isusuluj k jej nu štije činje adat vlast alu Ivan. 8 A Isusu lja zās: "Kum voj mijе nu zāčec činje alu Ivan adat vlast, šo ju zāk vuavā činje mijе adat vlast!" 9 Atunča Isusu lji spunje asta vorbā alu lumjej: "Njeki om asadit vinograd š adat ān zajam alu omuluj karje lukrjazā ku vinogradu. Atunča omula aplifikat š na vinjut mult lunj. 10 Kānd avinjut vrijamja d strugurj s lja dunā, atrimjes gazda alu vinograduluj p argatu aluj s ja talu aluj d berbā. Ali lumja karje lukrjazā ān vinograd je la butut p argatu š la trimjes āndrāt ku mānilje gualje. 11 Atrimjes omu p altu argat, ali š p jel la butut š la dat d rušunje š la trimjes āndrāt ku mānilje gualje. 12 Gazda alu vinograduluj atrimjes aldā trje

dāpā kānd lumja karje skrisā ān Svāntā pismā: 'Rātācām kovanica d arđint ku karje s platjaštje porezu. Alu činje je slikaja š alu činje lumje p ja?' Jej aodgovorit: "Alu caruluj." 25 Isusu lji zāče: "Atunča dāc alu caru čije alu caruluj, ali alu Dimizov dāc čije alu Dimizovuluj." 26 Daja na putut p Isusu pānglā toc s l optužaskā k azās nješto če nuje binje, več atlikut š sa mirat la vorbaja. 27 Atunča avinjut la Isusu njeki saduceji. Saduceji nu kridja k lumja s skualā dāla morc, daja jej azās alu Isusu: 28 "Učiteljulje, Mojsije askris ān zakonu alu nostru k akā njeki om amurit š alāsat dāpā jel mujarja ali na vut kupi, fratilje aluj mora s ānsuarje p mujarja alu fratusov kum ja aputja s fakā bijat. Āla bijat osā fije naslijedniku alu pāmāntuluj alu omula karje amurit š s adukā lumje aluj. 29 Udatā afost šaptje frac. Prvi fratje sa ānsurat š amurit frzdā kupi. 30 Atunča altu fratje sa ānsurat ku mujarja alu fratusov karje amurit, ali š jel amurit. 31 Isto aša aldā trje fratje sa ānsurat š amurit. Š toc fracā karje arāmas sa ānsurat ku ja š toc d šaptje frac amurit frzdā kupi. 32 Maj

ānklo amurit š mujarja. 33 Akă una zuvă toc morcă Mulc osă vije š osă zăkă: 'Jo sănt Mesija' š osă zăkă osă skualje, alu činje ja osă fije mujarja ān zuvaja avinjut kraju! Nu lji kridjec. 9 Kănd audjec d raturj š d kănd irja mărtată dăpă toc šaptje frac?' 34 Isusu lja pobună, na vjec frikă. Tot aja mora s dogodjaskă, zăs: "Lumja p pămăntusta s suară š s mărită. (aiōn ali kraju alu pămăntuluj nusă vije još." 10 Zăče još: g165) 35 Ali lumja karje s skuală dăla morc trijašte p "Narodu osă zaratjaskă pântruv narod š cara pântruv pămăntu alu nov. Š p ālja karje Dimizov smatrašte k cară. 11 Osă fije marj potresuri. Osă fije fuamja š je dostojni s trijaskă p pămăntula, nusă ānsuară nič s miritje. (aiōn g165) 36 Osă fije kašă andeli daja če osă fije frikă š znakurj p čerj k vinje nješto rov. 12 nikad nusă muară. Jej jaštje kupi alu Dimizov daja če Ali majdată d aja če s fije, osă vu apukă š osă vu Dimizov lja tors dăla morc. 37 Ali akuma, dal morcă malteirjaskă. Osă vu dja ān sinagogă la sud š p voi osă skualie dăla muartje? Čak š Mojsije apokazăt k osă trimijată ān kisuarje. Osă vu dukă la intja alu carurj morcă osă skualie. Mojsije aja apokazăt ān odlomaku š la upraviteljurj daja če sljidic p minje. 13 Osă vu d grmu karje ardje undje Mojsije azăs k Domnu jaštje zadišaskă p voi s putjec s rubic svjedočala avuastră d 'Dimizov alu Abraham š alu Izak š alu Jakov.' A jej minje. 14 Nu vu brinic akuma če s zăcēc d minje ān amurit mult aj majdată Mojsije azăs aja. 38 A Dimizov obrană 15 k jo osă vu dav vorbilje š mudrost karje nuje Dimizov alu ālja karje rămăneje morc, već Dimizov ničunu alu voštri protivnikurj nusă puată s odoljaskă alu lumje karje vije! Dimizov p tuată lumja smatrašte nič s āntuarkă vorba. 16 Čak š roditelji, fracă, familija, k jej vij." 39 Atunča azăs njeki učitelji d zakonu alu Mojsije: "Učiteljulje, binje ajzăs!" 40 Dăpă aja nu sa d voj. 17 Toc osă vu zamrzaskă daja če sljidic p osudit s āntrijabă p Isusu aša pitanja. 41 Atunča Isusu minje. 18 Ali ničuna d āştja stvarurj vuavă stvarno lja tribat p lumja: "Dăce učitelji zăče k je Kristu bijatu puatje s vu naštijaskă. 19 Osă dobidic život akă mijе alu Caru David? 42 K David săngur zăče ān knijigă řaminjec vjerni." 20 "Kănd vidjec k vuastja opkoljaſte alu Psalm undje askris: 'Domnu azăs alu Domnuluj Jeruzalemu, osă štijic k avinjut vrijamja d uništijala alu alu mijov: Šăz p dirjaptă amja, s vladjeſt ku minje Jeruzalem. 21 Ālja karje sa trefit ān Judeja atunča 43 pând nu puj p dušmanji alji tej kašă klupa dusu d kaznjala ku karje osă ispunjaskă tot če skrije ān pičuarje alji tijalje.' 44 Jasno je k David p Mesija řaminjec vjerni. 22 K aja osă fije zăljilje alu Dimizovuluj fije samo potomaku alu David?" 45 Pând narodu apus d fugă ān djal. Činje je ān trg atunča s fugă dăń urajke, Isusu azăs alu učenikurile aluj: 46 "Păzăcăvă Svântă pismă d asta vrijamje. 23 Grjev alu trudnicilor d učitelji d zakonu alu Mojsije! Jej vrja s umblje okolo řalu mujerj karje dă s sugă ān vrijamjaja daja če osă ku aljinilje alji marj š lumja s lji pozdravijaskă ku marje vije marje rovu ān pămăntusta š marje gnjev osă kadă poštujală p ulic. Jej vrja s šagă p počasne lokurj p narodusta. 24 Vuastja osă umuarje p njeka lumja š ān sinagogje š la nutje. 47 P prjevară ja imanja alu udovicilor, a s ruagă mult s puată lumja s lji vjadă. Jej p alci osă lja dukă kašă p ratne zaroblenikurlje ān osă fije kaznic maj rov d alcă lumje." tot pămăntu. Nežidovi osă gazaskă p Jeruzalemu păň god nu triča vrijamja alor." 25 "Osă pojavajskă čudne znakurj p suarje, p lună š p stjalje. A p pămănt osă fije marje zbunjală, ka valurje alu apăj āntră marje oluje. Pântruv aja tot narodu osă fije mult zabrinic š ispunic ku frikă. 26 Čak š stjalilje p čerj osă skutirje. Lumja osă muarje d frikă š d marje užas karje osă vije p pămănt. 27 Atunča tuată lumja osă vjadă p minje, Bijatu alu Omuluj, kum viuv p oblak ān marje moć š ān slavă. 28 Kănd aja tot āncapje s buluhan d Hramusta če vu ujtac. Tot s fije duburăt." dogodjaskă, avjec inimă š fic pljinj d nadă k Dimizov 7 Š daja jej la antribat: "Učiteljulje, kănd tot aja osă osă vu oslobođaskă āndată." 29 Atunča Isusu lja rubit dogodjaskă, avjec inimă š fic pljinj d nadă k Dimizov osă fije marje d caja amrubit, atunča putjec s fic sigurni k je cara alu Dimizovuluj apruapje. 32 Istina je zăkă kje cara alu Dimizovuluj apruapje. 33 Istina je zăkă vuavă, asta generacija nusă trjakă pând tot asta nu s

21 Isusu ān Hram avizut p bogataši kum ubacăt banji ān blagajnă alu hramuluj. 2 Atunča avizut š p njeka udovică kum arunkă samo duavă maj mič kovanic. 3 Isusu azăs alu učenikulor: "Punjec urajke, k istina je, asta sărakă udovică apus maj mult njego jej toc zajedno! 4 K toc jej adat ča vut viška, a ja, aša d sărakă, adat tot če arje." 5 Kănd njeki učenikurile alu Isusuluj arubit kum je Hramu sagradit d maj măndru buluhan š ukrasăt ku maj măndri darurj karje lumja adat alu Dimizov, Isusu zăče: 6 "Osă vije vrijamja kănd nusă rămije nič unu buluhan p buluhan d Hramusta če vu ujtac. Tot s fije duburăt." 7 Š daja jej la antribat: "Učiteljulje, kănd tot aja osă dogodjاشte? D karje znak osă najavljasăkă d tot aja če vinje?" 8 Ja zăs Isusu: "Păzăcăvă s nu vu ānšalje!

dogudja. 33 Čerju š pāmāntu osā trjakā, ali vorba miov Dimizov fače novi savez ku narodu aluj. 21 amja s rāmāje zauvjejk!" 34 Isusu azās: "Pāzācāvā š Pānglā tot jakā, izdajniku alu miov šadje ku minje nu fīc kašā lumja karje je tupavj d mamurluk š d bjarje la astal. 22 Jo, Bijatu alu Omuluj, mora s mor kum ili briga alu životusta. Inače, aja zuvā ruavā p voj je odredit, ali grjev alu āla karje izdajaštje p minje!" osā iznenadjaskā 35 kašā zamka. K osā vije p tuatā 23 Učenikurje ānčapje āntrā jej s āntrijabā činje dān lumje karje stanujāstje p pāmānt. 36 Ān tuatā vrijamja jej putja s fakā aša rov. 24 Učenikurje ančiput s s pāzācāvā š rugacāvā s putjec s avjec snagā s izdržic preprijskā d aja činje dān jej arfi maj marje. 25 Isusu aštja stvarurj če vinje š fīc spremic s stāc la intja amja, azās: "Carulje alu pāmāntusta vladjaštje p narodu la intja alu Bijatu alu Omuluj." 37 Isusu tuatā zuvā lji faljskā narodu k je maj bunj. 26 Ali voj nu fičec djal Masline. 38 A tot narodu s skula dānzorja š pljika kašā jej! Naprotiv, maj marje āntrā voj s fīc kašā āla maj mik, a vođa kašā argatu. 27 Mi zāčec, činje je maj marje, āla karje šadje la astal ili āla karje I služaštje? Āla la astal, dānā? Ali nu āntrā voj, k, jakā, jo sānt āntrā voj kašā argatu. 28 Voj afoſt pānglā minje ān kušnjilje alji mijalje. 29 Vu dauv s vladic ān cara alu Dimizov, kašā Tatimjov ān čerj če ma dat mijē. 30 Voj osā mānkāc š osā bijec la astalu miov ān cara amja. Osā šidjec p prijestolje š osā vladic p duvāspračē sāmāncje alu Izrael." 31 Isusu azās: "Šimune, Šimune, Sotona ačirut s puatā s iskušaskā vjera avuastrā kašā omu karje prosijaštje gruvu. 32 Ali mam rugat d tinje vjera ata s c nu nistanjaskā. Aša, kānd t torč mije, učvrstjaštje vjera alu alc učenikurje!" 33 Petar azās: "Domnulje, jo sānt spremiſt s pljek ku tinje ān tamnicā š ān muartje!" 34 Isusu azās: "C zāk, Petre, majdatā če kukošu mānje diminjacā kāntā, d trije vorj osā t odriknjeſt k uopće m kunoštj." 35 Isusu lji āntrjabā: "Kānd p voj atrimjes p drum frzdā banj, frzdā tašnā š sandalje, dali vuavā čiva afaljit?" Jej odgovorit: "Na faljit." 36 Isusu azās: "Ali akuša, činje arje banj, sāla dukā! Tašna isto! Činje narje mač, s vindā cualilje š s kumprā d jel. 37 Kvu zāk, mora s ispunjaskā aja če d minje skrije ān Svāntā pismā: 'L smatrja k je zločinac.' Tot če prorokurje askris d minje uskoro osā s ispunjaskā." 38 Jej azās: "Domnulje, avjem ačija doj mačurj!" Isusu azās: "Dāſtul je! Nu maj rubic d aja." 39 Atunča Isusu sa dus dān trg š apljikat, kašā obično, p Maslinskā gorā. Učenikurje sa dus dāpā jel. 40 Kānd ažuns, lji zāče: "Rugācāvā s nu kidjec ān kušnje!" 41 Sa udaljiti dāla jej otrprilike kāt puatje buluvanu s s arunče. A kleknit š sa rugat: 42 "Tato, akā tu vraj, uklonjaštje asta dāla minje s nu bjav dān parusta d patjal! Ipak, s fīc kum vraj tu, a nu kum vrjavu jo." 43 Š atunča ji sa pokazāt andelu š la fukut maj capān. 44 Tot če maj tarije sa rugat, ān marje munkā, a znoju ji postanjaštje kašā kaplja dān sānde ča kāzut p pāmānt. 45 Kānd azavršāt ku rugala sa skulat, sa tors la učenikurj š lja gāsāt kum s kulkā, iscrpic d žalost. 46 Isusu lji āntrijaba: "Dāče vu kulkac? Skulac š rugācāvā s nu kidjec ān kušnje!" 47

22 S približa Prazniku d mālaj frzdā germā. Āsta praznik s kima š Pasha. 2 Glavni popurlje š učitelji d zakonu alu Mojsije kāta kum s l apuče p Isusu š s l osudjaskā p muartje, ali lja fost frikā d lumje s nusā bunjaskā. 3 Ān vrijamaja Sotona auntrat ān Juda īškarot karje je unu dān jej duvāspračē apostolurj. 4 Jel apljikat š sa dogovorit ku glavni popurlje š ku zapovidnikurje alu stražā d Hram kum s lja ažutje s apuče p Isusu. 5 Jej s raduja š ja obečit k ji dā banj. 6 Juda apristanit. Aša jel kāta bunā vrijamja s lji dja p Isusu kānd lumje nusā fīc upruapje. 7 Avinjut zuva s ānčapje Prazniku d mālaj frzdā germā, kānd s ūrtvuaštje vuaje d vičerā alu Pasha. 8 Isusu atrimjes p Petar š p Ivan: "Fuđic š pripremic vičera alu Pasha s mānkām una." 9 Učenikurje antribat p Isusu: "Undje vraj s mānkām?" 10 Lji zāče aša: "Čim untrāc ān trg Jeruzalem, osā vu sretnjaskā unu om karje aduče apā ān bukal. Fuđic dāpā jel ān kašā karje untrā 11 š zāčec alu domaćinulj: 'Učitelju āntrijabā ān karje sobā puatje s mālānče vičera alu Pasha ku učenikurje aluj.' 12 Jel osā vu ratje marje sobā p kat, karje spremiſt. Ačija pripremic vičera." 13 Petar š Ivan sa dus ān trg š jej angāſat tot kum Isusu lja zās š ačija aprimjerit vičera alu Pasha. 14 Kānd avinjut vrijamja d vičerā alu Pasha, Isusu alat loku la astal ku apostoli. 15 Jel azās: "Amčeznit ku tot sulifjetu s mālānku voj asta vičera alu Pasha majdatā d muka amja. 16 Vu zāk k nu maj mālānki vičera alu Pasha pānd nu vinja zuva s s mālānče ān cara alu Dimizov." 17 Atunča alat paru ku vinu, azahvaljiti alu Dimizov š zāče: "Lāc š podjeljic vinu āntrā voj. 18 Vu zāk d akuša nu maj bjav vin pānd nu vinje cara alu Dimizovuluj." 19 Atunča alat mālaju š zahvaljiti alu Dimizov, la frānt š la dat alu učenikulor, š azās: "Asta je tjeta amja karje s predajaštje d voj. Mānkac asta mije d spomen." 20 Dāpā vičerā, aša alat š paru ku vinu š azās: "Asta je sāndilje alu miov karje s varsā kašā ūrtva d voj. Ku sāndilje alu

Pānd Isusu arubit, sa pojavit mult lumje, karje lja dus kum vrja s stričje p lumja anuastrā. Rubjaštje nuavā Juda, unu dān jej duavāsprjače apostolurj. S približa s nu platim porezu alu caruluj alu Rimuluj, a d jel la Isusu š la pozdravit ku poljubacu ān falkā. **48** Isusu tvrdjaštje k je Kristu, caru.” **3** Pilat antribat p Isusu: aluj azās: “Juda, dali ku poljubacu izdaješt p minje, “Ješ tu caru alu Židovilor?” Isusu azās: “Aša je kum p Bijatu alu Omuluj?” **49** Kānd učenikurje avizut če tu aja zāč.” **4** Pilat atunča zāče alu glavni popilor š alu s spremjaštje, jej azās: “Domnulije, s lji napadnijm naroduluj: “Jo nam gāsāt k omusta na fukut nimika ku mačurlje?” **50** Š unu dān jej aluvit p argatu alu rov.” **5** Ali jej āncapje još maj mult s navaljaskā: marje popāj š ja tijat dirjapta urjajke. **51** Ali Isusu “Jel ānvacā p lumja ān tot pāmāntu alu nostru š lji azās: “Lji dopustic! Nu vu odupiric više!” A dirit alu navadjaštje p pobunā! Ančiput ān Galileja š avinjut tot argatuluj urjajka š la iscijelit. **52** Atunča azās alu lumjej pānla aiča ān Jeruzalem!” **6** Kānd Pilat auzāt aja, karje avinjut s la puče, alu glavni popilor, stražari alu antribat: “Pa dali je jel d regija Galileja?” **7** Kānd hramuluj š vodilje alu židovilor: “Aspljikat p minje ku jej azās: “Da”, Pilat atrimjes p Isusu la Herod, karje mačurlje š ku toljagurlje ka p pobunjenik! **53** Dāčce nu vladjaštje p Galileja. Herod baš atunča sa gāsāt ān mas pukat ān Hram? Tuatā zuva irjam ānklo ku voj. Jeruzalem. **8** Kānd Herod avizut p Isusu, mult sa Ali asta je trenutku alu vostru vrijamja kānd vladjaštje bukurat d aja k d jel mult auzāt. D multā vrijamje sāla alu nuaptjej.” **54** P Isusu la apukat čuvāri š la Herod avrut s l vjadā d aja če s nadja k pānglā jel dus ān kasā alu marje popāj. A Petar lji pratja. **55** Ān osā fakā čudā. **9** Jel antribat p Isusu pitanje dāpā mižlokuluj d bātuturā stražari aprins fok š jej karje pitanje, ali Isusu p ničunu pitanje na odgovorit. **10** irja aiča sa ānklāzāt pānglā ja. Petar ašāžut ku jej. Glavni popurje š učitelji d zakonu alu Mojsije astat **56** Njeka argata s ujtā kum jel šadje pānglā fok, I ačija š ku nikīžala la optužāt. **11** Herod š vuastja aluj sljedjaštje š zāče: “Š āsta irja ku omusta karje pukat!” s liga d Isusu š rādja d jel. L ānbrakā ān cualje d **57** A Petar sa odriknit: “Pa jo nič k l kunoskā, mujarjo!” carurj š l trimjatje āndrāt la Pilat. **12** Herod š Pilat, **58** Nješta maj ānklo, njeko altu la vizut š azās: “Š tu karje irja dušmanj, ān zuvaja apostanit ortač. **13** Pilat ješt unu dān jej!” Petar aodgovorit: “Nu sānt, omulje!” akimat la jel p glavni popurje, p vodilje alu židovilor š **59** Dāpā otripline unu sat, njeko altu tvrdja: “Āsta p lumja **14** Š lja azās: “Mas dus p omusta p optužbā k om zaista irja ku jel k jel je d regija Galileja, kašā š adrikat pobunā āntrā lumja. Lam ispitujit pānglā voj, Isusu p karje la pukat!” **60** Petar azās: “Nu štiv d čaja ali nam vizut divina d karje las optužāt. **15** Nič Herod rubješti, omulje!” Ān trenula, pānd još arubit, akāntat na gāsāt divina aluj š aša la trimjes āndrāt la noj. Āsta kukošu. **61** Atunča Domnu Isusu s okrinjaštje š s ujtā om na fukut nimika s zaslužaskā kaznā d muartje. **16** p Petar, a Petar sa dat d gānd kum ja zās Isusu: “Ān Atunča osā lji zāk s l batāku biču, š atunča l las.” **18** diminjacā, majdatā če kukošu kāntā, d trje vorj osāt t Ali toc ān unuglas astrigat: “P jel umuarā, a lasinje odriknešti k uopće m kunoštj.” **62** Aišāt Petar dān p Baraba!” **19** Baraba irja ān kisuarje daja če irja bātuturā š aplāns amarā. **63** Čuvari ančiput s s ljađe umješāt ān pobunā ān Jeruzalem š daja ča murāt. d Isusu š s l batā. **64** Jej ja ānviljut vojki š ja zās: “Tu **20** Pilat jar sa obratit alu toc k avrut s oslobođaskā ješt proroku. Spunjje činje ta butut!” **65** L vridja još maj p Isusu. **21** Ali jej astat s stridje: “Razapnjaštālāj!” mult ku altje vorbje urātje. **66** Kānd sa spart zuva, sa Razapnjaštālāj!” **22** Pilat sa obratit š d trje vorj: “Ali strāns Vječa amarje alu Židovilor. Aja afost vodilje alji d karje rov afukut? Nam utvrdit k afukut nimika če bātārnj karje afost glavni popurje š učitelji d zakonu zaradjaštje kaznā d muartje. Zāk s l batāku biču, š alu Mojsije. Čuvari adus p Isusu la jej **67** š ja zās: atunča l las.” **23** Ali, jej š maj dāpartje astrigat š akātat “Spunjje nuavā dali tu ješt Kristu.” Isusu zāče: “Akā vu s l razapnjaskā. Jej napokon adobidit aja če jej avrut. zāk k sānt, nusā mi kridjec, **68** akā vu āntrijeb nješta, **24** Pilat aodlučit s fakā p voja alor. **25** Oslobodit p āla osā nu mi zāčec. **69** Ipak jo, Bijatu alu Omuluj, āndatā karje afost ān kisuarje dān pobunā š daja ča murāt, k osā šāg p lok d čast š d moć pānglā Dimizov.” **70** jel irja omu p karje avrut Pilat s l oslobođaskā. A p Kānd auzāt aja, toc jej astrigat: “Dal tvrdješt k ješt Isusu la predajit la vuastja aluj s l umuarje kum toc Bijatu alu Dimizovuluj?” Lja zās: “Aša je kum voj avrut. **26** Vuastja aduče p Isusu ku kruča p umirje aluj. aja zāčec.” **71** P aja jej azās: “Če maj fičem ku još Pānd jej pljika, apukat p njeki om dān Cirena karje s kima Simun karje sa tors d sat š ja pus p umirje kruča s l dukā dāpā Isusu. **27** Dāpā Isusu apljikat multā lumje š multā mujerj karje aplāns š tuguja. **28** Ali Isusu s okrinjaštje kātri jej š lja zās: “Mujeri d Jeruzalem, nu plāndec d minje, njego d voj š d kupi alji voštři. **29** K

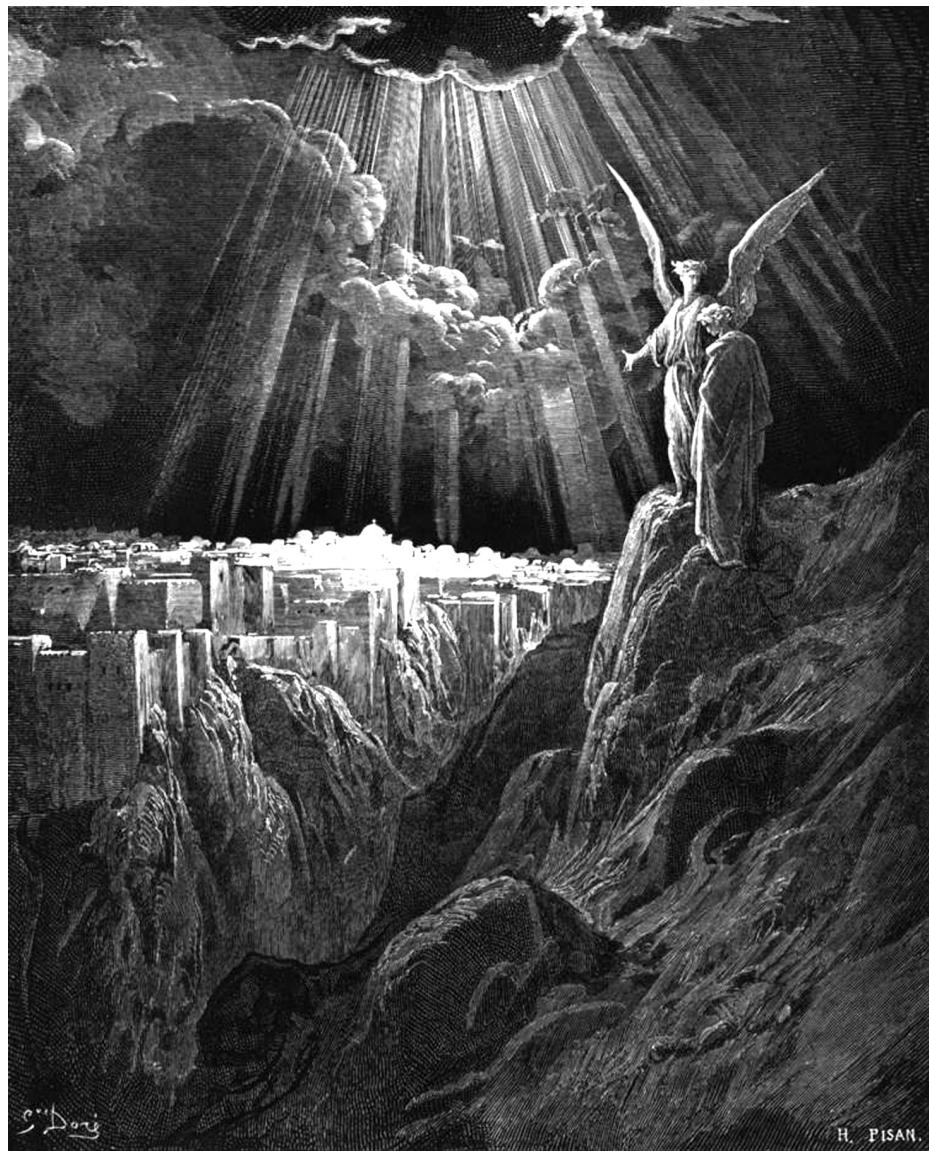
23 Atunča tuatā Vječa amarje sa skulat š jej adus p Isusu la Pilat karje je upravitelju alu rimuluj. **2** Ačija jej ančiput s l optužaskā: “Noj apukat p omusta

vinje zāljile kānd osā s rubjaskā: 'Blago alu mujerilor karje narje kupi. Blago alu mujerilor karje na fukut, Š alu amižduavje tjeptur karje na supt!' 30 Ān aja vrijamje lumja osā zākā alu planinālor: 'Kādijec p noj' Š alu djalulor: 'Āviljicānje!' 31 Akā ān fok ardje ljemnu vjardje, kāt osā argā još ljemnu auskat?" 32 A vuastja aduce š p doj kriminalcurj s lji razapnjaskā ku Isusu. 33 Kānd avinjat la lok karje s kjamā Lubanja, la razapnjit, a š ku jel š p doj kriminalcurj, p unu p dirjaptā alu Isusuluj, a p altu p stāngā. 34 Isusu sa rugat: "Tato, oprostajaštāje k nu štije če fāce!" Vuastja atunča arunkat kockā š aša podjelaštje cualilje alu Isusuluj āntrā jej. 35 Lumja astat ſ tot s ujta, pānd poglavari alor sa līgat d Isusu š lja zās: "P alci jel aspasāt. Akuša s spasaskā sāngur p jel akā je stvarno Kristu, izabraniku alu Dimizovuluj!" 36 Sa strābat š vuastja d jel. Avinjat la jel ši j nudja akru vin. 37 Jej azās alu Isusuluj: "Spasaštje p tinje akā ješt caru alu Židovilor!" 38 Dāpā jel astat natpisu: "ĀSTA JE CARU ALU ŽIDOVILOR." 39 Unu dān kriminalcurj karje visja p kruče I uvrídja ku vorbilje: "Tu ješt Kristu, dānā? Spasaštje atunča š p tinje š p noj!" 40 Ali altu kriminalc la ukurit: "Dali nu c frikā d Dimizov? Trpješt ista kazna kašā jel. 41 Ali p pravdā je noj s trpim k noj zaslužām kaznā d djela alu nostru. Ali omusta na fukut numik rov." 42 Azās atunča: "Isusulje, kānd āncipja s vladješt ka caru, smilujaštite p minje." 43 Isusu ja zās: "Istinā c zāk: astāz osā fi ān raj ku minje." 44 Kānd afost njeđe duvāsprijače satje, suarilje aprestanit s sajaskā ſ nuaptja prekrift tot pāmantu pānla trije satje posljevodne. 45 Lumina alu suarilje anistanit, Š dāturdatā firjanga alu Hramulju sa rupt p mižlok. 46 Atunča Isusu āntarie strigā: "Tato, predajesk sufļetu alu mjoj ān mānilje alji tjalje!" Čim azās aja, aslubuzāt sufļetu. 47 Kānd kapetanu alu rimuluj avizut ča fost, ančiput s slavjaskā p Dimizov š zāča: "Omusta sigurno irja pravedan!" 48 Maj ānklo, lumja karje afost ačija ſ avizut če sa dogodit sa razilazāt Š s bātja ān tjept d marje žalost. 49 A toc karje aštijut p Isusu š mujerilje karje avinjat dāpā jel dān Galileja astat maj dāpartje ſ s ujta la tot če sa dogodit. 50 Š jakā njeki om, karje s kima Josip d Arimateja, trgu ān Judeja, aplifikat la Pilat Š akātat s ji dia tjela alu Isusuluj. 51 Jel afost članu d Vječa amarje alu Židovilor, ali nu sa slažāt ku jej daja ča pukat Š osudit p Isusu p muartje. 52 Jel afost bun Š pravedan om karje štipta cara alu Dimizov. 53 Š Josip askinit tjela alu Isusuluj dāpā kruče, Š l umotjaštje ān skumpā albā plahtā Š l punje ān gruapā isklesātā ān stijenā, ān karje još nimilia nuje āngrupat. 54 Suarilje kādja, Š sāmbātā samo če na vinjat. 55 Mujerilje karje avinjat ku Isusu dān Galileja, aplifikat dāpā Josip Š avizut undje gruapa Š ča fukut ku tjela alu Isusuluj. 56 Atunča sa tors akasā s pripremjakā jarbilje Š ulje karje miruasā d tjela. Sāmbātā sa udinit, d aja k poštuja zakonu alu Mojsije.

24 Dānkorja ān duminkā mujeri aplifikat la gruapā ku jarbilje Š ku unturilje karje miruasā če lja pripremit. 2 Kānd jalje ažuns, avizut k je buluvanu karje āvilia ulazu la gruapā runkat ān partje. 3 Auntrat ānontru, ali na gāsāt tjela alu Domnuluj Isusuluj. 4 Pānd jalje aša astat zbuņijte pāntruv aja če sa dogodit, dāturdatā pānglā jej sa pojavit doj omurj ān cualje karje blistjaštje. 5 Mujerilje sa spirjat Š sa poklonit ku lica kātri pāmārt. Doj omurj lja tribat: "Dāče kātāc p viuv āntrā morc? 6 Nuje aiča. Auskrāsnit! Dali nu vu gāndic če vam zās još ān Galileja: 7 'Jo, Bijatu alu Omuluj, mora s fiuv predajat ān mānju alu grešnikulor Š jej p minje osā m razapnjaskā, ali jo ałdā trje zālje osā m skol dāla morc.'" 8 Jalje sa dat d gānd k Isusu aja azās. 9 Š sa tors dāla gruapā s javjaskā alu unsprjače apostolur Š alu toc alcilor. 10 Irja alja Marija d trg Magdala, Ivana Š Marija, mama alu Jakov, Š još njeke mujer. Arubit tot alu apostolilor če sa dogodit, 11 ali alu apostolilor sa spurut k tot aja mujer aizmislit. Š nu lja krizut alu mujerilor. 12 Ipak, Petar dā fuga pānla gruapā. Kānd ažuns, s ujta ānontru ali na vizut nimika osim skumpā albā plahtā ān karje irja Isusu. Aplifikat dāla gruapā Š s āntriba če sa dogodit. 13 Ān zuvaja doj učenikur alu Isusuluj pljakā ān sat Emaus, dāpartje d Jeruzalem njeđe unsprjače kilomjatrije. 14 P drum arubit d tot ča fost. 15 Pānd jej aša arubit Š raspravljā āntrā jej, avinjat Isusu Š pljakā ku jej. 16 Ali alu vojki alor irja skuns s l kunaskā. 17 Isusu lja antribat: "D čaja aja raspravljic pānd putujic?" Jej astat pljinj d tugā. 18 Unu dān jej, karje s kjamā Kleofa, ja odgovorit: "Tu ješt jedini om karje avinjat d praznik ān Jeruzalem karje nu štije ča fost ān zuviljaštja." 19 Isusu āntrijabā: "Če afost?" Azās: "Pa aja ča fost ku Isusu dān Nazaret. Jel irja proroku Š tuatā lumja aputut s vjādā ku vorbilje Š ku djela aluj k la trimjes Dimizov. 20 Pānglā aja glavni popurlje Š alji noštri altje članurlje alu vječe Amarje la predajit s fije osudit p muartje Š la dat s l razapnjaskā. 21 A noj njam nadit k jel āla karje osā spasaskā p narodu alu Izrael dāla dušmanu aluj, već atriukt trje zālje d kānd je mort. 22 Ali aja nuje tot k s njeke mujeri karje I pratja ku toc noj, nja zbuņit p noj: čim asvanit zuva jalje aplifikat la gruapā, 23 ali ačija na gāsāt tjela aluj. Avinjat Š azās k lji sa pokazāt andelurlje Š lja zās k Isusu viuv. 24 Njeki dān noj

adat fuga la gruapa š angāsāt k je gruapa gualā baš afost drikat p čerj tot pānd nu lja nistanit dān vojk. 52 kum azās mujerilje, ali na vizut p Isusu k je viuv." 25 Učenikurlje sa poklonit la Isusu, a atunča jej sa tors P aja Isusu lja zās: "O kum ištjec nerazumn! Dāče ku marje radost ān Jeruzalem. 53 Atunča irja stalno vuavā grhev s kridjec ān aja ča zās prorokurlje? 26 ān Hram š slavja p Dimizov.

Dali nu tribja Kristu s trpjaskā tot majdatā njego če s
ānčapje s vladjaskā p toc?" 27 Aša Isusu lja objasnit
tot če Mojsije š toc prorokurlje azās ān Svāntā pismā
d jel. 28 Kānd avinjut upruapje d sat undje pljakā,
Isusu sa fukut k vrja s pljače maj dāpartje. 29 Ali
jej la nagovorit: "Rāmaj ku noj! Već je sara. Vinje
nuaptja!" Aša auntrat ān kasā s rāmaje ku jej. 30
Pānd afost ku jej la astal, Isusu alat mālaju, zahvaljut
alu Dimizovuluj, la frānt š la dat alor. 31 Atunča alor
sa diškis vojki š jej la kunuskut. Ali jel la vojki alor
anistaniit. 32 A jej azās unu alu altuluj: "Kum nja fost
pljinje inimilje kānd p drum rubja ku noj š nji objasnja
Svānta pisma!" 33 Sa skulat š sa tors ān Jeruzalem.
Apljikat la lok undje sa strāns unsprjače apostolurj š p
alcā sljedbenikurj alu Isusuluj. 34 Jej zāče: "Istina je,
Domnu Isusu auskrisnit. Sa ukazāt alu Šimunuluj!" 35
Atunča š āštja alji doj rubja če sa dogodit p drum š
kum akunuskut p Isusu pānd jel afrānt mālaju. 36
Pānd jej doj rubja, Isusu dāturdatā astat āntrā jej
toc. Lji zāče: "Mir vuavā!" 37 Ali lja afost frikā daja
če gāndit k vjadje māroj. 38 Š Isusu lji zāče: "Dāče
vu frikā? Dāče ān voj s fače sumnje ān inimā?" 39
Atunča lja arātat mānijile š pičuarilje š azās: "Ujtacāvā
la rānj! Jo sānt aja! Punjec mānijile p minje š osā
vidjec! Māroji narje karnje š vuasā kašā če lji am jo!"
41 A jej d radost na putut s krjadā alu vojki alor, njego
sa mirat. Jel āntrijabā: "Avjec čiva d mānkat?" 42 Ja
dat krod d pjašte pržāt, 43 a jel l ja š mālānk pānglā
jej. 44 Atunča zāče: "Asta če sa dogodit upravo aja
če van zās k osā dogodjaskā. Pānd majdatā amfost
ku voj, van zās: atribut s s ispunjaskā tot če skrije d
minje ān zakonu alu Mojsije, ān knjige d prorokurj
š ān Psalmi." 45 Atunča lja žutat s razumjaskā čije
skris ān Svāntā pismā. 46 Kānd azavršāt jel azās:
"Kašā kum vidjec, aša skrije ān Svāntā pismā k jo,
Kristu, trjebje s trjesk š s mor š aldā trje zālje s m
skol dāla morc 47 š ku autoritetu alu miov s rubjaskā
alu tuatā lumja k trjebje s s okrinjaskā dāla grešalā š
Dimizov osā lji oprostjaskā grešala. Osā ānčipjec ān
Jeruzalem 48 s zācec alu alcilor aja če voj auzāt š
avizut dāla minje. 49 A jo osā vu trimjet p Sufljetu alu
Svāntuluj, p karje Tatimjov ān čerj aobečit k vuavā
osā vije. Rāminjec ān trg Jeruzalem pānd Dimizov nu
trimjatje p voj sāla d sus!" 50 Isusu atunča askos p
učenikurlje aluj d trg Jeruzalem pānla lok upruapje
d sat Betanija. Ānklo adrikat mānijile š sa rugat s lji
blagoslovjaskā Dimizov. 51 Pānd lja blagoslovit, Isusu

The New Jerusalem

"I saw the holy city, New Jerusalem, coming down out of heaven from God, prepared like a bride adorned for her husband. I heard a loud voice out of heaven saying, 'Behold, God's dwelling is with people, and he will dwell with them, and they will be his people, and God himself will be with them as their God.'"

Revelation 21:2-3

Ghidul Cititorului

Ludari at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, "*As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.*" Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, "*And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.*" So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, "*Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.*" 2 Timothy 2:15. "*God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,*" 2 Peter 1:4-8.

Glosar

Ludari at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aīdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hades g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glosar +

AionianBible.org/Bibles/Romanian---Ludari-Luke/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31
Romans 10:7
Revelation 9:1
Revelation 9:2
Revelation 9:11
Revelation 11:7
Revelation 17:8
Revelation 20:1
Revelation 20:3

Acts 3:21
Acts 15:18
Romans 1:25
Romans 9:5
Romans 11:36
Romans 12:2
Romans 16:27
1 Corinthians 1:20
1 Corinthians 2:6
1 Corinthians 2:7
1 Corinthians 2:8
1 Corinthians 3:18
1 Corinthians 8:13
1 Corinthians 10:11
2 Corinthians 4:4
2 Corinthians 9:9
2 Corinthians 11:31
Galatians 1:4
Galatians 1:5
Ephesians 1:21
Ephesians 2:2
Ephesians 2:7
Ephesians 3:9
Ephesians 3:11
Ephesians 3:21
Ephesians 6:12
Philippians 4:20
Colossians 1:26
1 Timothy 1:17
1 Timothy 6:17
2 Timothy 4:10
2 Timothy 4:18
Titus 2:12
Hebrews 1:2
Hebrews 1:8
Hebrews 5:6
Hebrews 6:5
Hebrews 6:20
Hebrews 7:17
Hebrews 7:21
Hebrews 7:24
Hebrews 7:28
Hebrews 9:26
Hebrews 11:3
Hebrews 13:8
Hebrews 13:21
1 Peter 1:23

1 Peter 1:25

1 Peter 4:11

1 Peter 5:11

2 Peter 3:18

1 John 2:17

2 John 1:2

Jude 1:13

Jude 1:25

Revelation 1:6

Revelation 1:18

Revelation 4:9

Revelation 4:10

Revelation 5:13

Revelation 7:12

Revelation 10:6

Revelation 11:15

Revelation 14:11

Revelation 15:7

Revelation 19:3

Revelation 20:10

Revelation 22:5

aïdios

Romans 1:20
Jude 1:6

1 Corinthians 3:18
1 Corinthians 8:13
1 Corinthians 10:11
2 Corinthians 4:4

aiōn

Matthew 12:32
Matthew 13:22
Matthew 13:39
Matthew 13:40
Matthew 13:49
Matthew 21:19
Matthew 24:3
Matthew 28:20

2 Corinthians 11:31
Galatians 1:4
Galatians 1:5
Ephesians 1:21
Ephesians 2:2
Ephesians 2:7

Mark 3:29

Ephesians 3:9

Mark 4:19

Ephesians 3:11

Mark 10:30

Ephesians 3:21

Mark 11:14

Ephesians 6:12

Luka 1:33

Philippians 4:20

Luka 1:55

Colossians 1:26

Luka 1:70

1 Timothy 1:17

Luka 1:16:8

1 Timothy 6:17

Luka 18:30

2 Timothy 4:10

Luka 20:34

2 Timothy 4:18

Luka 20:35

Titus 2:12

John 4:14

Hebrews 1:2

John 6:51

Hebrews 1:8

John 6:58

Hebrews 5:6

John 8:35

Hebrews 6:5

John 8:51

Hebrews 6:20

John 8:52

Hebrews 7:17

John 9:32

Hebrews 7:21

John 10:28

Hebrews 7:24

John 11:26

Hebrews 7:28

John 12:34

Hebrews 9:26

John 13:8

Hebrews 11:3

John 14:16

Hebrews 13:8

aiōnios

Matthew 18:8

Matthew 19:16

Matthew 19:29

Matthew 25:41

Matthew 25:46

Mark 3:29

Mark 10:17

Mark 10:30

Luka 10:25

Luka 16:9

Luka 18:18

Luka 18:30

John 3:15

John 3:16

John 3:36

John 4:14

John 4:36

John 5:24

John 5:39

John 6:27

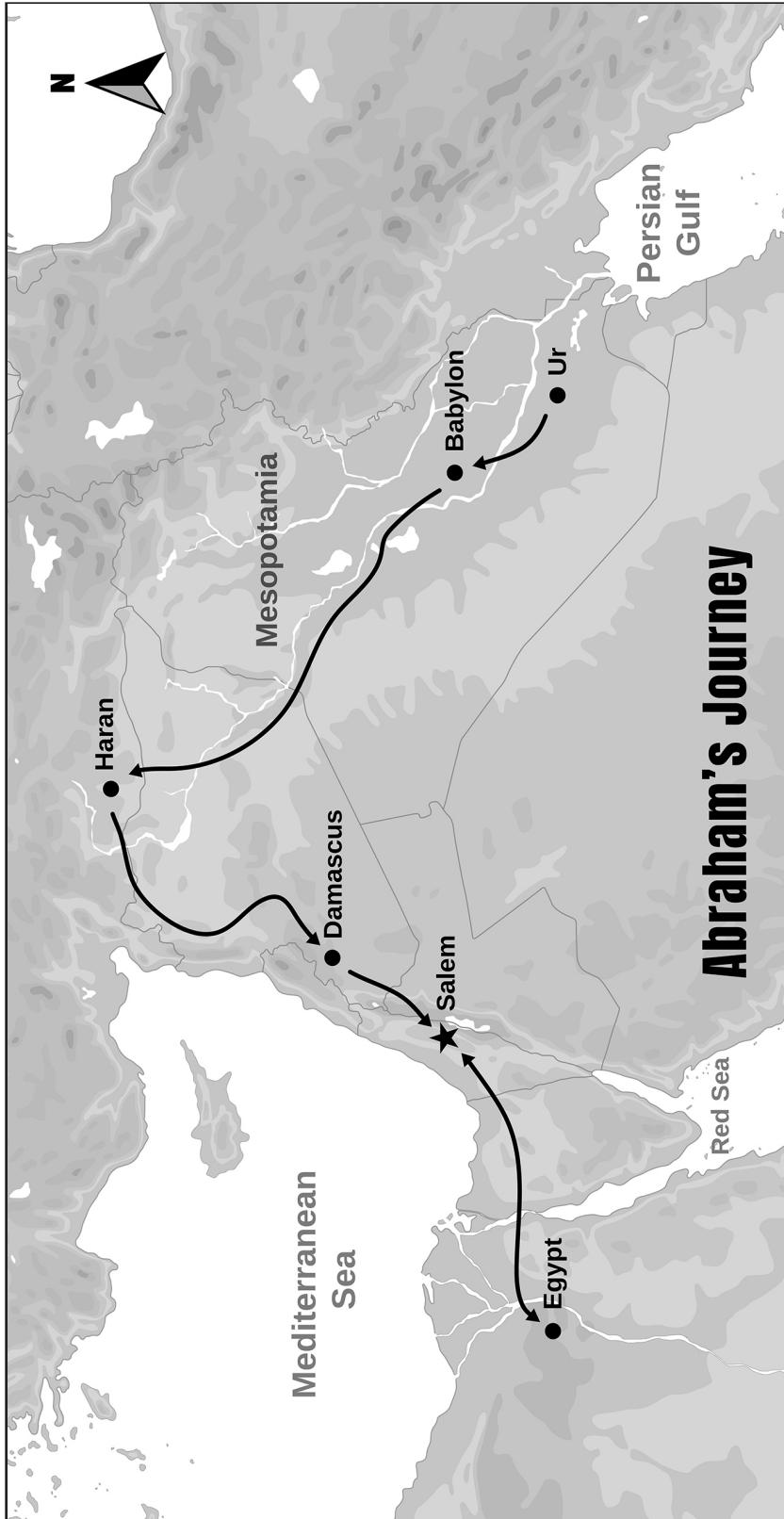
John 6:40

John 6:47

John 6:54

John 6:68

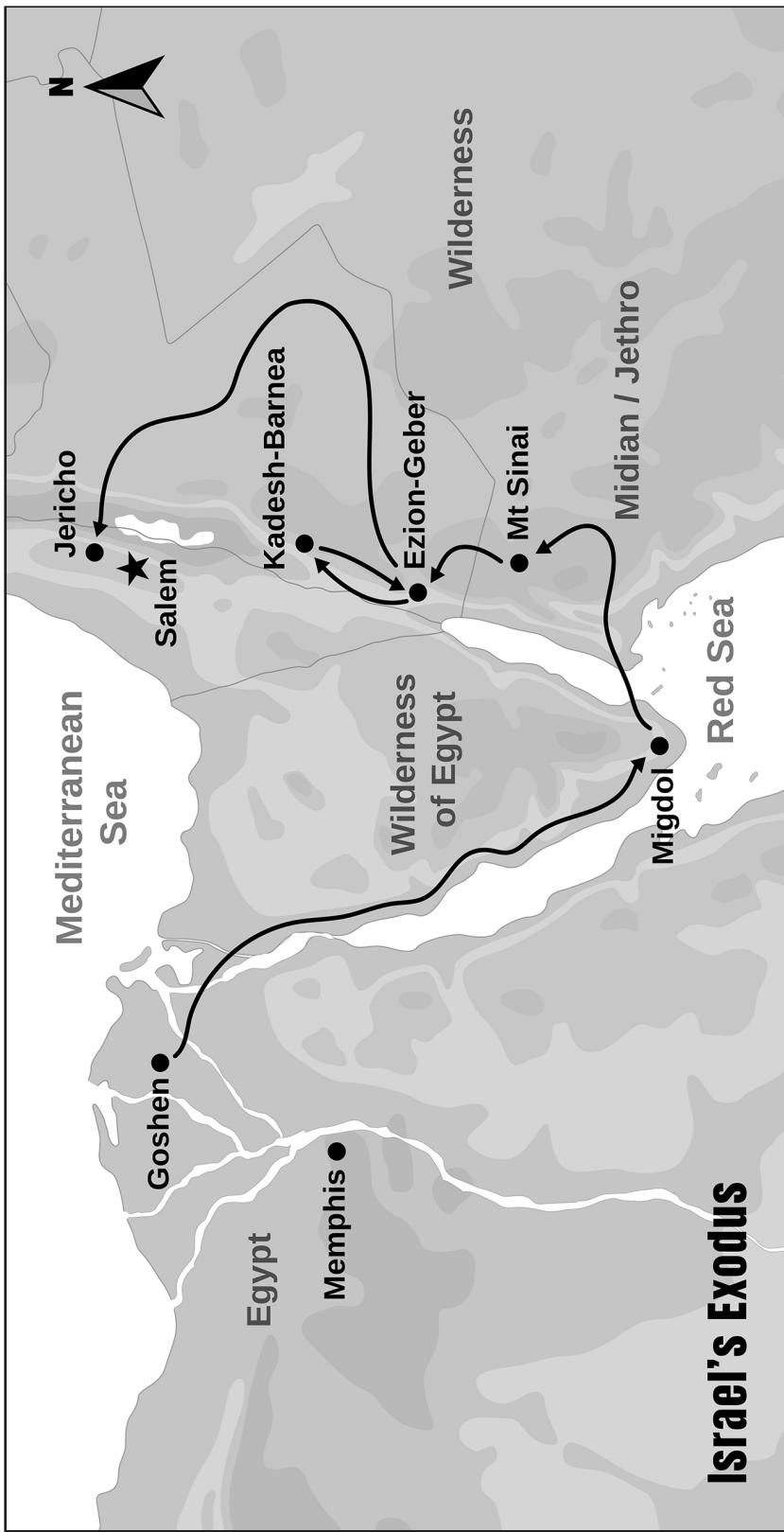
John 10:28	Mark 9:45	Psalms 116:3
John 12:25	Mark 9:47	Psalms 139:8
John 12:50	Luka 12:5	Psalms 141:7
John 17:2	James 3:6	Proverbs 1:12
John 17:3		Proverbs 5:5
Acts 13:46		Proverbs 7:27
Acts 13:48	Matthew 11:23	Proverbs 9:18
Romans 2:7	Matthew 16:18	Proverbs 15:11
Romans 5:21	Luka 10:15	Proverbs 15:24
Romans 6:22	Luka 16:23	Proverbs 23:14
Romans 6:23	Acts 2:27	Proverbs 27:20
Romans 16:25	Acts 2:31	Proverbs 30:16
Romans 16:26	1 Corinthians 15:55	Ecclesiastes 9:10
2 Corinthians 4:17	Revelation 1:18	Song of Solomon 8:6
2 Corinthians 4:18	Revelation 6:8	Isaiah 5:14
2 Corinthians 5:1	Revelation 20:13	Isaiah 7:11
Galatians 6:8	Revelation 20:14	Isaiah 14:9
2 Thessalonians 1:9		Isaiah 14:11
2 Thessalonians 2:16		Isaiah 14:15
1 Timothy 1:16	Revelation 19:20	Isaiah 28:15
1 Timothy 6:12	Revelation 20:10	Isaiah 28:18
1 Timothy 6:16	Revelation 20:14	Isaiah 38:10
2 Timothy 1:9	Revelation 20:15	Isaiah 38:18
2 Timothy 2:10	Revelation 21:8	Isaiah 57:9
Titus 1:2		Ezekiel 31:15
Titus 3:7		Ezekiel 31:16
Philemon 1:15	Genesis 37:35	Ezekiel 31:17
Hebrews 5:9	Genesis 42:38	Ezekiel 32:21
Hebrews 6:2	Genesis 44:29	Ezekiel 32:27
Hebrews 9:12	Genesis 44:31	Hosea 13:14
Hebrews 9:14	Numbers 16:30	Amos 9:2
Hebrews 9:15	Numbers 16:33	Jonah 2:2
Hebrews 13:20	Deuteronomy 32:22	Habakkuk 2:5
1 Peter 5:10	1 Samuel 2:6	
2 Peter 1:11	2 Samuel 22:6	
1 John 1:2	1 Kings 2:6	
1 John 2:25	1 Kings 2:9	
1 John 3:15	Job 7:9	
1 John 5:11	Job 11:8	
1 John 5:13	Job 14:13	
1 John 5:20	Job 17:13	
Jude 1:7	Job 17:16	
Jude 1:21	Job 21:13	
Revelation 14:6	Job 24:19	
	Job 26:6	
eleēsē	Psalms 6:5	
Romans 11:32	Psalms 9:17	
	Psalms 16:10	
Geenna	Psalms 18:5	
Matthew 5:22	Psalms 30:3	
Matthew 5:29	Psalms 31:17	
Matthew 5:30	Psalms 49:14	
Matthew 10:28	Psalms 49:15	
Matthew 18:9	Psalms 55:15	
Matthew 23:15	Psalms 86:13	
Matthew 23:33	Psalms 88:3	
Mark 9:43	Psalms 89:48	

Abraham's Journey

"By faith, Abraham, when he was called, obeyed to go out to the place which he was to receive for an inheritance. He went out, not knowing where he went"

Hebrews 11:8

"When Pharaoh had let the people go, God didn't lead them by the way of the land of the Philistines, although that was near; for God said, 'Lest perhaps the people change their minds when they see war, and they return to Egypt'" Exodus 13:17

Mediterranean
Sea

Sidon
Tyre
Caesarea-
Philippi

Galilee
Capernaum
Bethsaida

Cana
Nazareth

Sychar

Samaria

Ephraim

Jerusalem ★

Bethany

Bethlehem

Judea

► Egypt

Decapolis

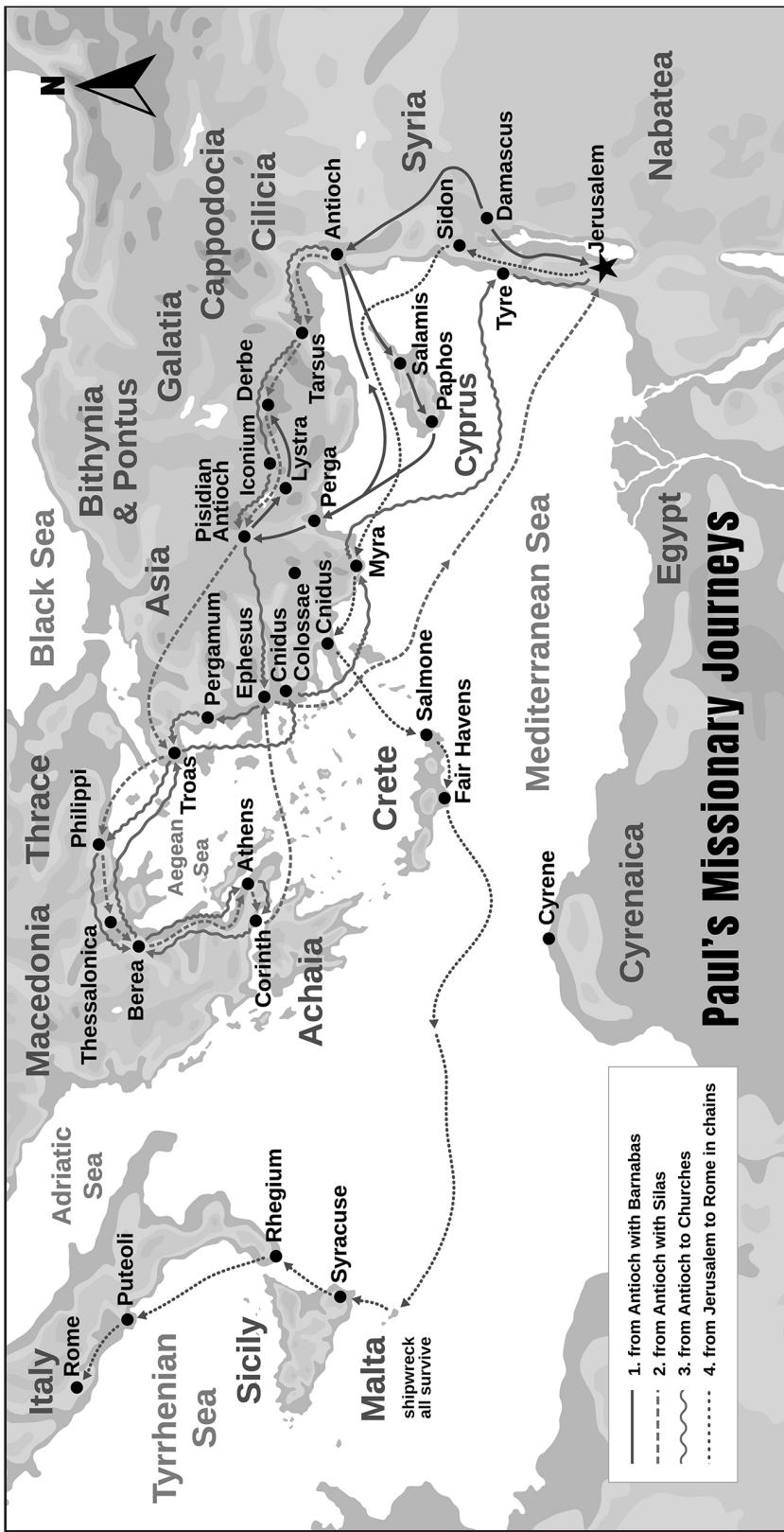
Peraea

Jericho

"For the Son of Man also came not to be served, but to serve, and to give his life as a ransom for many"

Mark 10:45

Jesus' Journeys

"Paul, a servant of Jesus Christ, called to be an apostle, set apart for the Good News of God"

Romans 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyred in Ecuador
- 1830 John Williams reaches Polynesia
- 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614 Japanese kill 40,000 Christians
- 1572 Jesuits reach Mexico
- 1517 Martin Luther leads Reformation
- 1455 Gutenberg prints first Bible
- 1323 Franciscans reach Sumatra
- 1276 Ramon Llull trains missionaries
- 1100 Crusades tarnish the church
- 1054 The Great Schism
- 997 Adalbert martyred in Prussia
- 864 Bulgarian Prince Boris converts
- 716 Boniface reaches Germany
- 635 Alopen reaches China
- 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432 Saint Patrick reaches Ireland
- 397 Carthage ratifies Bible Canon
- 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325 Niceae proclaims God is Trinity
- 250 Denis reaches Paris, France
- 197 Tertullian writes Christian literature
- 70 Titus destroys the Jewish Temple
- 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52 Thomas reaches Malabar, India
- 39 Peter reaches Gentile Cornelius
- 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ►			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful? ►			Romans 5:12-19	
Where are we?			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
► Who are we?	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son		
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy		
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we? ►			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory				
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth				
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3				
John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City				
Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers						
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth								
Luke 16:22 Blessed in Paradise								
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				Matthew 25:41 Revelation 20:10				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command								
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus								
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind				Revelation 20:13 Thalaasa				
				Revelation 19:20 Lake of Fire				
				Revelation 20:2 Abyss				

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Destin

Ludari at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our Good News sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Disciple All Nations

"Go and make disciples of all nations, baptizing them in the name of the Father and of the Son and of the Holy Spirit"

Matthew 28:19

